

Zsombó Nagyközség Polgármesterétől

6792 Zsombó, Alkotmány u. 3.
Telefon: 62/595-555, fax: 62/595-556
E-mail: polgarmester@zsombo.hu,
web: www.zsombo.hu

Ügyiratszám: ZS/134-1/2023

Tárgy: Zsombó Nagyközség
Önkormányzata
Esélyegyenlőségi
Programjának felülvizsgálata
Melléklet: Felülvizsgált Helyi
Esélyegyenlőségi Program

Zsombó Nagyközség Önkormányzata Képviselő-testületének

Tisztelt Képviselő-testület!

Zsombó Nagyközség Önkormányzata Képviselő-testülete az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (a továbbiakban: törvény) 31. § (1) bekezdése értelmében, a 95/2018 (IX.26) Kt. határozatával elfogadta az Önkormányzat öt évre szóló, 2018-2023 időszakra vonatkozó Helyi Esélyegyenlőségi Programját (a továbbiakban: HEP). A programban helyzetelemzést készült a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok, különös tekintettel a nők, a mélyszegénységben élők, a romák, a fogyatékkal élő személyek, valamint a gyermekek és az idősek csoportjára.

A törvény 31.§ (4) bekezdése szerint a HEP időarányos megvalósulását, valamint a helyzetelemzés helytállóságát két évente át kell tekinteni, az áttekintés alapján szükség esetén a HEP-et felül kell vizsgálni, illetve a helyzetelemzést és az intézkedési tervet az új helyzetnek megfelelően kell módosítani.

Az önkormányzati esélyegyenlőségi intézkedési program megléte és felülvizsgálata előfeltétele annak, hogy a helyi önkormányzat hazai vagy uniós pályázaton vehessen részt.

Fentieket figyelembe véve Zsombó Nagyközség HEP-ben foglaltak végrehajtásának ellenőrzése céljából 2022. december 6-án Helyi Esélyegyenlőségi Fórumot tartottunk. A Fórumon megvitatásra került a HEP Intézkedési Terve, melyben a kitűzött céloknak megfelelően, azok megvalósulását, illetve az elért eredményeket megvizsgáltuk, a HEP felülvizsgálatát elvégeztük. A Fórumon Zsombó nagyközség polgármestere, jegyzője és az Intézkedési Terv egyes feladataira kijelölt felelősök vettek részt. A Fórumon megtárgyalt feladatok, illetve intézkedések vonatkozásában megállapítást nyert, hogy a megjelölt intézkedések a továbbiakban is fennmaradhatnak, azok módosítása nem látszik indokoltnak, hiszen nincs olyan jellegű probléma, ami ne lenne lefedve az elkészített Intézkedési tervvel.

Jelen előterjesztéshez tájékoztatásul mellékletként csatolom a 2018-2023 időszakra szóló felülvizsgált HEP-et, mely tartalmazza az Intézkedési Tervet is.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet az előterjesztés megvitatására, és egyetértés esetén a következő határozati javaslat elfogadására.

____/ 2023 (II.14.) Kt. határozat

Tárgy: Zsombó Nagyközség Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programjának felülvizsgálata

HATÁROZATI JAVASLAT

- 1.) Zsombó Nagyközség Önkormányzata Képviselő-testülete (a továbbiakban: képviselő-testület) a 2018-2023. időszakra szóló Helyi Esélyegyenlőségi Programot felülvizsgálta, azt a jelen határozat mellékletében foglalt tartalommal elfogadja.
- 2.) A képviselő-testület felkéri dr. Sziromi Márta jegyzőt a további intézkedések megtételére.

Határidő: azonnal

Felelős: dr. Sziromi Márta jegyző

A határozatról értesítést kap:

- 1) Gyuris Zsolt polgármester
- 2) dr. Sziromi Márta jegyző
- 3) Társadalmi Esélyteremtési Főigazgatóság Dél-Alföldi Társadalmi Esélyteremtési Igazgatóság
- 4) Irattár

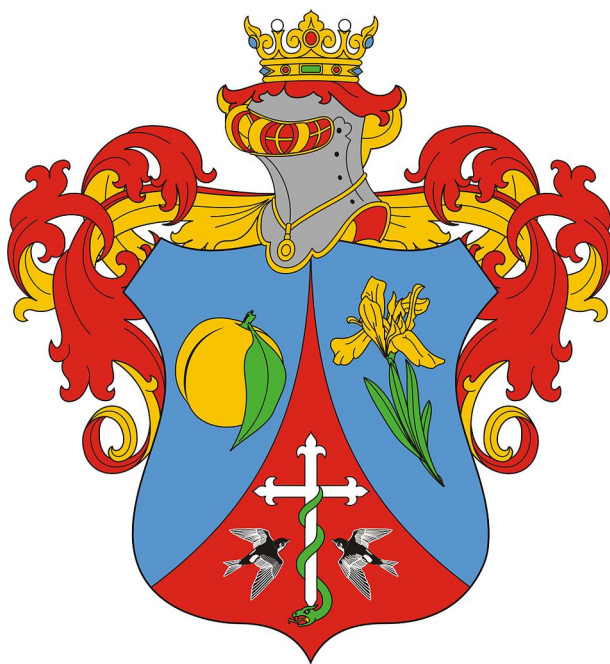
Zsombó, 2023. január 12.

Gyuris Zsolt
polgármester

Helyi
Esélyegyenlőségi
Program

Zsombó Nagyközség Önkormányzata

2018-2023

A 2022-es felülvizsgálat során belekerült részeket ezzel a betűformával jelöljük.

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	5
Bevezetés	5
A település bemutatása	5
Értékeink, küldetésünk	13
Célok	10
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	16
1. Jogszabályi háttér bemutatása.....	16
2. Stratégiai környezet bemutatása	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	19
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	48
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	53
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	78
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	87
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	94
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	98
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	99
1. A HEP IT részletei.....	99
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	99
A beavatkozások megvalósítói.....	100
Jövőképünk.....	76
Az intézkedési területek részletes kifejtése.....	77
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	112
3. Megvalósítás.....	91
A megvalósítás előkészítése	87
A megvalósítás folyamata.....	87

Monitoring és visszacsatolás	122
Nyilvánosság	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
Érvényesülés, módosítás	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
4. Elfogadás módja és dátuma	95
Partnerek nyilatkozata	96
HEP elkészítési jegyzék.....	97

BEVEZETÉS

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva, Zsombó Nagyközség Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A TELEPÜLÉS BEMUTATÁSA

A településünk Szegedtől 17 km-re ÉNY-i irányban található, a Szegedet Kiskunmajsával összekötő út mentén.

A Nagyközség neve – Zsombó - a zsombék szóból származik. Helynevei utalnak a homokpuszta használatára.

Zsombó nagyközség Csongrád-Csanád megye középső részén helyezkedik el. Csongrád-Csanád megye a Duna-Tisza közti homokhátságán, ezen belül a Dorozsma-Majsai homokháton terül el, a kiskunmajsai út két oldalán. Szomszédos települések: Szeged, Bordány, Forráskút és Szatymaz községek. A Nagyközség megközelítőleg téglalap alakú, területe: 2688 ha.

Zsombó nagyközség és térsége tipikus alföldi, mezőgazdasági táj. Felszíne kisebb-nagyobb homokvonulatoktól eltekintve sík vidék. Móra Ferenc találóan nevezte „Homokországnak” e tájat, mert mindenhol barnás, másutt szőkés homoktalaj borítja, melyet szikes tavak, zsombékok, sömlyékek

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településfejlesztési koncepció

tarkítanak. A homokhát vonzerejét a romlatlan természeti környezet, a csend, a jó levegő, a hagyományokon alapuló, élő gazdálkodási formák, a néphagyományok, a népi kézművesség ápolása, a kevés számú, de színes és magas kulturális színvonalú programok, a különböző gyümölcs- és növénytermesztés lehetősége adja. A terület növény- és állatvilága rendkívül gazdag.

Zsombó területének kialakulása, fejlődése beleillik az Alföld földtörténeti fejlődés sorába. A táj a Dorozsma-Majsai homokháton terül el. Felszíne enyhén hullámos síkság, ÉNY - DK-i hosszanti elgátolt medencékkel, mésziszapos szikes laposokkal. A terület nagy részét futóhomok borítja. Az északnyugati szél a Duna hordalékkúpjából futóhomokot fúj ki, és ez lösszel összekeveredve hozta létre a jellemző térszíni formákat. A homokmozgás napjainkra erdő és környékükre jellemző gyümölcsfa telepítés következtében lelassult. A homokból az északnyugati szél homokdombosorokat hozott létre északnyugatról délkelet felé. A köztük húzódó völgyekben szikes tavak, apró erek helyezkednek el, a néhány "patak völgy" mellett. Az észak felől jövő csapadékvíz a Dorozsma - Majsai csatorna vezeti a Tiszába. A talajvíz záró rétege 6-11 m között van. A tengerszint feletti magasság átlagosan 93 m. A magasság különbség nem haladja meg a négy métert. Zsombó Szegednél magasabban fekszik.

A feltalaj mindenütt finom homok. Egy része barnás, mint a Dózsa dűlő és Ménesjárás dűlő egy része, míg nagyobb része az igen világos humuszszegény talaj. Termékenysége, vízmegtartó képessége nagyon rossz. A szikes terület jelentős része van a Dózsa dűlőben és Ménesjárás dűlőben van. Ez a szikföld képezte az 1970-es évekig az építőanyagot. Szikföldből polyvával nagyméretű vályogot vertek, ebből építették a házakat és ebből az anyagból tapasztották is be. Napjainkban ezt az építőanyagot újra alkalmazzák. A Ménesjárás dűlőben és a Dózsa dűlőben még egy építőanyag volt, a homokkő. Ezt kézzel, vasrudakkal bányászták és nagyobb építkezések, így a kiskundorozsmai templom alapjához és a Rózsa Sándor Csárda pincéjéhez is felhasználták régen. Az 1950-es években a házakat ebből alapozták.

A Nagyközség a Duna-Tisza közti löszháton helyezkedik el, így a terület nagy részén gyenge minőségű fű termett, amit állatok legeltetésére és a fűvet lekaszálván téli takarmányozásra használtak. A legelőket feltörését követően azonnal meg kellett kezdeni a futóhomok megkötését. Így került sor 1793-ban a homoki nyárfaerdő telepítésére. Ezen kívül a homok megkötésében segített a gyümölcs és szőlő telepítése is. A csárdai erdő területe: kb. 10 ha, ami 1-1,5 m magas buckavonulatok között húzódik. Hossza: 735 m, szélessége: 300 m. Környező rét felszínén néhol édesvízi mészkő is található, ami helyi képződmény.

Zsombó két fontos védett természeti értékkel rendelkezik. Az egyik a Zsombói Nagyerdő, s annak délkeleti részében húzódó belső-láp. Az eredetileg ligetes gyöngyvirágos tölgyes és a láp köré 1805 után kezdődtek meg az erdőtelepítések.

A másik értékünk az alföldi lápok egyik utolsó hírmondója, az erdő délnyugati határában elterülő külső-láp, vagy láprét, melynek a mondák szerint, a település a nevét köszönheti. Jeles tudósok kutatták a terület növény- és állatvilágát. Közülük is ki kell emelni Dr. Csongor Győző és Csizmazia György munkásságát.

A zsombói ősláp-erdő az alföldi táj ősi képét őrzi. Hasonló erdő a környéken nem található, így ezzel magyarázható viszonylagos madárgazdagsága. A zsombói őslápmaradványt 1974-ben nyilvánította védetté az akkori Országos Természetvédelmi Hivatal, mely elsősorban a még fennmaradt zsombék-, sásos-láp védelmét kívánta szolgálni. A terület nagysága megközelítően 35 ha, melyből a védett rész 8 ha.

A Nagyerdő szélén álló csárdát 1747-ben említik először. Alapja és pinceboltozata a környék egyetlen természetes építőanyagából, réti mészkőből épült - a hagyomány szerint - a török időkben. Az egykori csárda falai közt a híres betyár Rózsa Sándor is megfordult, vendégeskedett.

A település megközelíthetősége, infrastruktúrája

A területen az infrastruktúra jól kiépített, a megközelíthetőség gépjárművel megoldott. Az alföldi térségen több túra útvonal halad át.

Az egyik az Országos Kék Túra alföldi szakasza, mely Bordány felől éri el nagyközségünket. Zsombón áthaladva a Ménesjárás-, és Bába dűlők tanyái, és gyümölcsösei közt érünk át Szatymazra s haladhatunk tovább a Fehér-tó felé. A piros jelzés a zsombói Nagy Erdőt érinti. Innen északkeleti irányban Szatymaz felé folytathatjuk utunkat, délkelet felé pedig 12 km-es gyalogtúrával érhetjük el a környék kedvelt vízi paradicsomát, Sziksósfürdőt, ahol a horgászok is kipróbálhatják szerencséjüket. A gyalogos túrákon főleg esők után kitűnő gombászhelyek kínálják magukat.

INFRASTRUKTÚRA

(BELTERÜLET)

INFRASTRUKTÚRA	Ellátottság aránya			
	1990	2000	2012	2019
Úthálózat	64 %	93 %	100 %	100 %
Vezetékes víz	100 %	100 %	100 %	100 %
Áramszolgáltatás	100 %	100 %	100 %	100 %
Telefon	21 %	94 %	100 %	100 %
Gázszolgáltatás	100 %	100 %	100 %	100 %
Szennyvíz csatorna	0 %	0 %	0 %	100 %

A vezetékes vízellátottság a Nagyközség belterületén 100%-ban lefedett, a külterületen 90%-ban. A villany ellátottság 100 % -os. A gázszolgáltatás elérhetőségének lehetősége a belterületen 100%-osan biztosított. A külterület 70%-án van mód ezen szolgáltatás igénybevételére. Jelenleg a vezetékes telefonellátottság teljesen lefedi a Nagyközséget. Kábeltévé szolgáltatás igény szerint megoldott. Az Internet elérhetőség a községben az e-Magyarország pont, ezen felül minden magánszemély saját szükségleteit és lehetőségeit mérlegelve dönt, hogy otthonába bevezeti-e ezt a szolgáltatást.

2017. január 1-től a keletkező lakossági hulladék szelektív begyűjtését az FBH-NP Közszolgáltató Nonprofit Kft. végzi. A korábbi szilárd hulladéklerakó-telepet a Nagyközség bezárta, a helyén hulladékudvar nyílt, 2008-ban a Nagyközség belterületén kialakításra kerültek a szelektív hulladékgyűjtő szigetek.

2015. október 26-án hivatalosan átadásra került a négy település (Bordány, Forráskút, Üllés, Zsombó) összefogásával megvalósult szennyvízberuházás, így a Nagyközség belterületén a szennyvízelvezetés 100 %-osan biztosított.

Zsombó dinamikusan fejlődő település, ahová a vonzó, kertvárosias környezet és a kedvező telekárak miatt szívesen költöznek ki a vagyonosabb rétegek a városból. A település elnéptelenedő tanyáit részben a tehetősebb nyugalomra vágyó városi lakosok, nagyobb részben a városi egzisztenciáját elvesztő, a földműveléshez nem értő, többgyermekes családok veszik birtokba. Ezek a családok gyakran élnek elszigetelődve, ingerszegény környezetben.

A Nagyközség lakói évtizedeken keresztül kizárólag a növénytermesztésből és állattenyésztésből szerzett jövedelmekből éltek. A termelőszövetkezetek és egyéb munkahelyek megszűnésével a megélhetés bizonytalanná vált, az életszínvonal romlott számos családban. Komoly egyéni, majd családi problémák

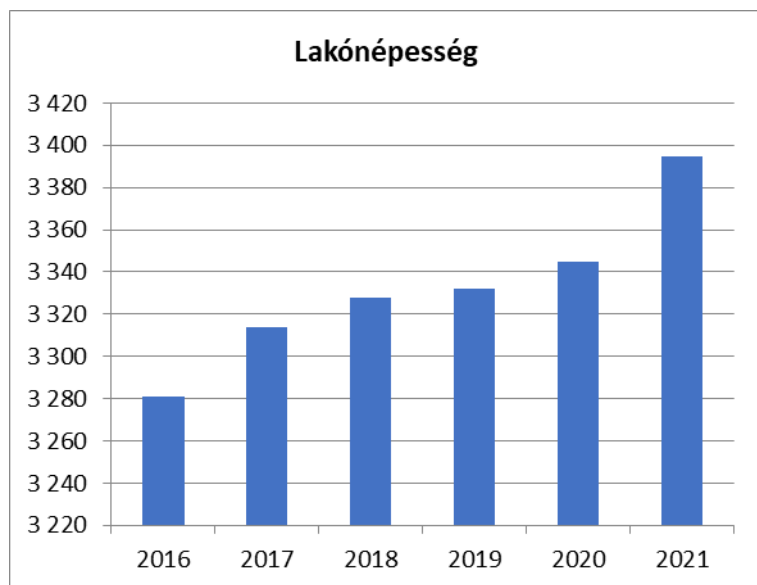
származtak a munkahelyek megszűnéséből, az egzisztenciális bizonytalanságból, elsősorban a férfiak aktív családfenntartói szerepének hanyatlásából.

A településen az ipari jellegű tevékenység az összes munkavállalóhoz képest nem jelentős, sokan a megyeszékhelyen való munkavállalást választják, mivel megélhetésük csak így biztosított, vállalva a mindennapi ingázást.

Népességi adatok, demográfia

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2016	3 281	bázis év
2017	3 314	101,01%
2018	3 328	100,42%
2019	3 332	100,12%
2020	3 345	100,39%
2021	3 395	101,49%

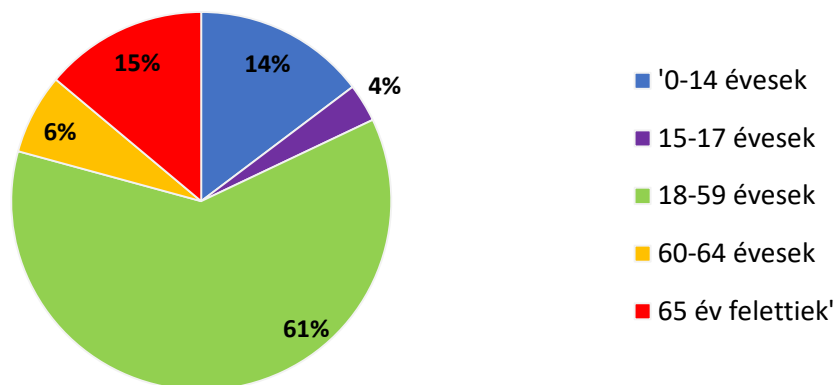
Forrás: TelR, KSH-TSTAR

2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2021)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	1 778	1 760	3538	50,25%	49,75%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			111	3,14%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	255	217	472	7,21%	6,13%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	66	63	129	1,87%	1,78%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	1 081	1015	2096	30,55%	28,69%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	106	107	213	3,0%	3,02%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	270	329	599	7,63%	9,29%

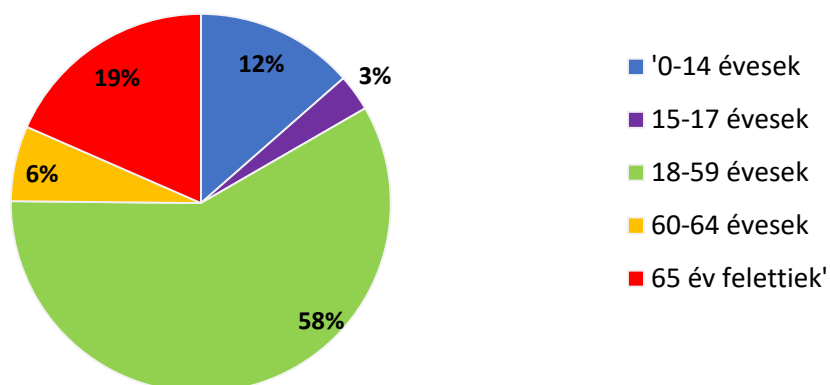
Forrás: KSH-Helyi Vizuál

Állandó népesség - férfiak életkori megoszlása

Forrás: KSH -Helyi Vizuál

Állandó népesség - nők életkori megoszlása

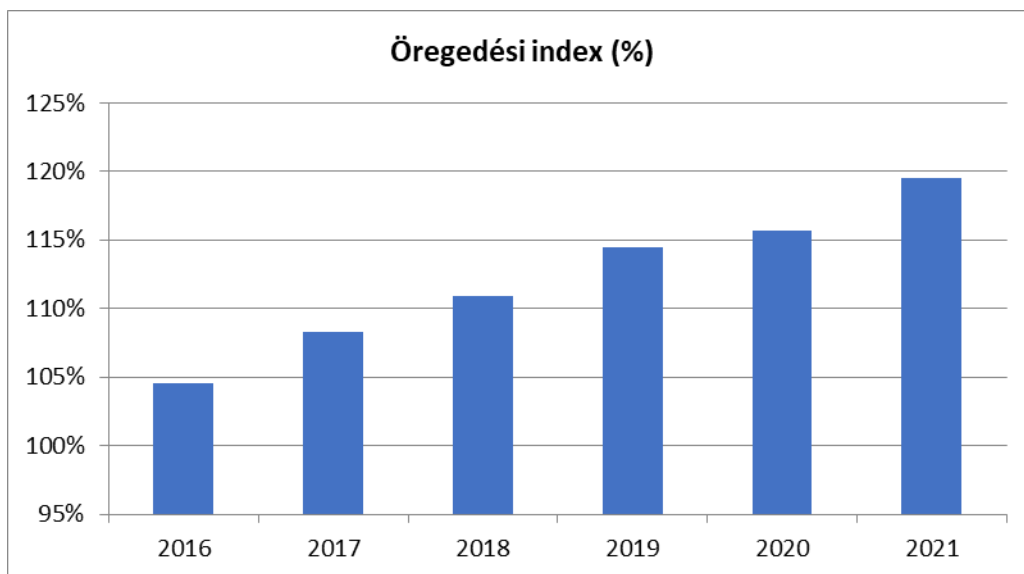
Forrás: KSH-Helyi Vizuál

3. számú táblázat - Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2016	528	505	104,55%
2017	551	509	108,25%
2018	558	503	110,93%
2019	570	498	114,46%
2020	583	504	115,67%

2021	599	501	119,56%
------	-----	-----	---------

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2016	-4,86
2017	13,34
2018	4,22
2019	-3,60
2020	9,29
2021	12,46

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Forrás: TeIR

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbségének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2016	1,52
2017	0,00
2018	0,60
2019	0,90
2020	-4,79
2021	-1,78

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Zsombó nagyközség népessége jelenleg 3538 fő, ami 2016 óta újra növekedést mutat. A népességvizsgálat egyik legfontosabb szegmense a nemek közötti megoszlás, melyen belül összességében nincs szignifikáns különbség. A **2021. évi adatok szerint a nők száma 1760 fő, a férfiaké 1778 fő volt.** Ugyanezen időszakban a 65 év feletti korosztályban – ahogy az országos tendencia is mutatja - a nők vannak többségben, mely az esélyegyenlőségi terv miatt fontos tényező.

A demográfiai adatok vizsgálata során jól érzékelhető, hogy a településnépesség korösszetétele, vagyis az öregedési indexe 2016-tól kezdve elindult felfelé (100% feletti index), elöregedő településkép van kialakulóban. Egyre inkább megnövekszik a szociális szolgáltatások iránti igény, az idősek fokozott ellátására, segítésére jelenleg és a jövőben is nagy szükség van.

A betelepülési hullám szinte növekvő tendenciát mutatott 2017-ig, majd egy kisebb visszaesés után az utóbbi két évben újra többen telepednek le településünkön. A családtámogatásoknak köszönhetően egyre több lakás épül, egyre több fiatal család választja lakóhelyéül Zsombót és vállalnak gyermeket, ami remélhetőleg idővel egyensúlyba hozza a generációk közti szakadékot.

A természetes szaporodás a vizsgált időszakban 2019-ig pozitív számot mutat, az utóbbi két évben viszont a halálozások száma meghaladta az élve születések számát, ami nagy valószínűséggel a covid járválynak tudható be.

ÉRTÉKEINK, KÜLDETÉSÜNK

Az esélyegyenlőség minden ember számára elemi érték. Léte segíti, hogy mindenkinek esélye legyen jó minőségű szolgáltatásokra, az esélyegyenlőtlenséggel küzdő emberek előnyben részesítését az élet minden területén, függetlenül attól, hogy nő vagy férfi, egészséges vagy fogyatékossgal él, milyen a származása vagy az anyagi helyzete.

Zsombó Nagyközség Önkormányzata folyamatosan érvényesíti az esélyegyenlőségi szempontokat a település működését, fejlesztését meghatározó alapvető dokumentumaiban. Az esélyegyenlőség megvalósítását horizontális elvnek tekinti, amely áthatja valamennyi önkormányzati tevékenységét: a kötelező és önként vállalt feladatok ellátását a helyi szintű közpolitika alakítása során.

Az Önkormányzat az esélyegyenlőségi politikáját munkáltatói szerepkörben, közvetlen szolgáltatásai során és intézményfenntartói szerepkörben érvényesíti. Az esélyegyenlőséggel kapcsolatos tevékenysége folyamán mindent megtesz annak érdekében, hogy az egyes projektek kidolgozásában az érdekelt civil szerveződések is aktív szerepet játsszanak, elősegítve ezzel a település lakosságának ilyen irányú szemléletváltását is. Ennek eszközei szabályozás, támogatás és a jövőben esetleges jó gyakorlatok bevezetése, bemutatása.

Zsombó Nagyközség Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja: az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét, a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét, a diszkriminációmentességet, szegregációmentességet, a foglalkoztatás-, a szociális biztonság-, az egészségügy-, az oktatás- és a lakhatás területén, a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket érintő intézkedések érdekében együttműködik azok intézményfenntartó szerveivel.

CÉLOK

A Helyi Esélyegyenlőségi Program (a továbbiakban: HEP) átfogó célja

Zsombó Nagyközség Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket.
- A köznevelési intézményeket érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó (Szeged-Csanádi Egyházmegye) szerveivel.
- **A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.**

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését a HEP Intézkedési Terve (a továbbiakban: IT) tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmasítására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan.

A HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAM HELYZETELEMZÉSE (A TOVÁBBIAKBAN: HEP HE)

1. JOGSZABÁLYI HÁTTÉR BEMUTATÁSA

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei:

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és 2021.06.30-i módosítása
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (a továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (a továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (a továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (a továbbiakban: Nkntv.) előírásaira.

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvényben foglalt helyi esélyegyenlőségi programok intézkedései kapcsolódnak a következőkben felsorolt, Európai Unió és nemzeti szintű stratégiákhoz, ágazati politikákhoz: EU 2020 stratégia, Nemzeti Reform Program, Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, „Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégia, Roma Integráció Évtizede Program, Nemzeti Ifjúsági Stratégia.

2. STRATÉGIAI KÖRNYEZET BEMUTATÁSA

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia(2019-2030)
Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)

„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)
Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)
Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)
Országos Fogyatékoságügyi Program (2015-2025)

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció** is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

A helyi esélyegyenlőségi program az alábbi dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal kapcsolódik:

Zsombó Nagyközség Önkormányzatának mindenkorai költségvetési koncepciója

Zsombó Nagyközség Önkormányzatának Sportfejlesztési Koncepciója: A gyermek- és ifjúsági sport, a szabadidősport, a fogyatékkal élők sportja területén szolgálják az esélyegyenlőség megvalósítását.

Intézkedési terv: A gazdasági program esélyegyenlőséggel kapcsolatos rendelkezései: gazdaságfejlesztési célkitűzései között szerepel a munkahelyteremtés és a lakosságmegtartás, a fiatalok helyben tartásának elősegítése, mezőgazdasági beruházások beindításának támogatása, elősegítése. A kultúra, oktatás, sport célkitűzések között szerepel a programok, rendezvények szervezése a fiatalok számára.

Local Agenda: A program 2014-ben készült, **újabb felülvizsgálatára 2021-ben került sor** Zsombó Nagyközség Önkormányzatának megbízásából, s a fenntartható fejlődés jegyében végzett kutatásokat, azok eredményeit rögzíti, továbbá az érintett helyi társadalmi és gazdasági szereplők aktív részvételével tervezi a természeti környezet fejlesztésével összhangban az épített környezet, az infrastruktúra fejlesztés, az energiaellátás, a közlekedés, a hulladékkezelés és többek között az agrárium jövőbeli alakítását.

Zsombó Nagyközség Egészségfejlesztési Programja: A program Zsombó Nagyközség Önkormányzatának megbízásából készült és tartalmazza a település egészségfejlesztésére-, prevencióra vonatkozó terveit, programjainak bemutatását.

Mórahalom Járás Egészségterve: a terv 2020-ban került felülvizsgálatra a járásban élők egészségének megőrzése, fejlesztése, az egészséges életmód kialakításának ösztönzése és a betegségek megelőzése interszektoralis együttműködés, társadalmi és egyéni szerepvállalás által.

Az ágazati stratégiákat átszövő-, a mozgáskorlátozottak, idősek és kisgyerekesek érdekeit figyelembevevő kiemelt horizontális szempont az akadálymentesség. Az egyes programok, koncepciók a középtávú stratégiából kiindulva saját területére vonatkozólag határozzák meg az esélyegyenlőséget előmozdító célokat, intézkedéseket.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Szeged Kistérségi Többcélú Társulása által felülvizsgált és aktualizált Szociális Szolgáltatástervezési Koncepciója: Tartalmazza az ütemtervet a szociális szolgáltatások biztosításáról, a szolgáltatások működtetési, finanszírozási, fejlesztési feladatait, az esetleges együttműködés kereteit, az egyes ellátotti csoportok (idősek, fogyatékos személyek, hátrányos helyzetű családok) sajátosságaihoz kapcsolódóan a speciális ellátási formák, szolgáltatások biztosításának szükségességét – segítve ezzel az önkormányzat által nyújtott szociális szolgáltatások egységes szempontok szerinti fejlesztését. Ezen célok mentén kapcsolódik az esélyegyenlőségi programhoz.

A Homokháti Kistérség Többcélú Társulása által elkészített és felülvizsgált Szociális Szolgáltatástervezési Koncepciója: Tartalmazza az ütemtervet a szociális szolgáltatások biztosításáról, a szolgáltatások működtetési, finanszírozási, fejlesztési feladatait, az esetleges együttműködés kereteit, az egyes ellátotti csoportok (idősek, fogyatékos személyek, hátrányos helyzetű családok) sajátosságaihoz kapcsolódóan a speciális ellátási formák, szolgáltatások biztosításának szükségességét – segítve ezzel az önkormányzatok által nyújtott szociális szolgáltatások egységes szempontok szerinti fejlesztését. Tartalmazza a hiányosságokat és azok megszüntetésére tett javaslatokat, valamint az erősségeket. Ezen célok mentén kapcsolódik az esélyegyenlőségi programhoz.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A helyzetelemzés alapját szolgáló statisztikai adatokat a TEIR adatbázisból, valamint a helyi nyilvántartásokból gyűjtöttük össze. Felhasználtuk az ágazati beszámolók megállapításait, szakemberek tapasztalatait. Természetesen azoknál az adatoknál, amelyekre nyilvántartás nincs és nem is lehet, ott a 2011. évi népszámlálás adataiból indultunk ki.

Az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatokat a **Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ 1. számú melléklete** tartalmazza. Az útmutató melléklete meghatározza az egységesen rendelkezésre álló statisztikai mutatókat a helyi esélyegyenlőségi program elkészítéséhez, illetve meghatározza azok forrását is. A jogszabály a mutatók forrásaként az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszert (a továbbiakban: TeIR) jelöli meg.

A TeIR web alapú informatikai rendszer, amelynek szolgáltatásai az Interneten keresztül érhetőek el. Az országos, területi (regionális, kiemelt térségi, megyei, kistérségi) és települési szervezetek a TeIR egységes adatbázisához az alkalmazási rendszeren (felhasználói felületen) keresztül csatlakoznak.

A TeIR adatbázisa általában **2021.** évig tartalmazza az adatokat, ez azonban az egyes területenként eltérő lehet. A TeIR adatbázisa mellett szükséges volt felhasználni más forrásokat is. Az adatok gyűjtésében, adatszolgáltatásokban – az önkormányzat saját adatbázisán kívül – segítséget nyújtottak az alábbi partnerek:

- Szent Imre Katolikus Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola
- Nefelejcs Katolikus Óvoda
- Zsombói Bóbita Bölcsőde
- József Attila Közösségi Ház és Könyvtár
- Gyermekjóléti Szolgálat
- Családsegítő Szolgálat
- Védőnői Szolgálat
- Házi- és gyermekorvosok

3. A MÉLYSZEGÉNYSÉGBEN ÉLŐK ÉS A ROMÁK HELYZETE, ESÉLYEGYENLŐSÉGE

A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli deficitekben mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek. A szegénység kialakulásának okai többek közt a rendszerváltást követően a munkahelyek megszűnésére, a munkanélküliségre, a munkaerő-piaci esélyek szűkülésére – nem kis részben az oktatás és képzés hiányosságaira -, a jóléti ellátások által kezelni nem tudott egyéni, családi válsághelyzetekre, a megfelelő ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiányosságaira vezethetők vissza

A mélyszegénység hatása az alapvető létfeltételekben, a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkezik. A szegénység szempontjából meghatározó társadalmi jellemző a családok gyermekszáma, illetve a gyermekszegénység („a szegénység fiatal arca”: a szegények mintegy 30%-a 0–17 éves korosztályhoz tartozik), valamint a falusi lakókörnyezet (a szegények több mint fele községekben él).

Ez az állapot az érintetteket nagyon gyorsan megbélyegzi és a társadalomból való kirekesztettségüket okozza.

A társadalmi leszakadás meghatározó részben tehát a szegénységgel összefüggő körülményekből fakad. A szegregáció mértéke, a társadalmi élet jelentős területeiről való tömeges kizáródás súlyos társadalmi probléma.

A statisztikai adatok és a segélyezési tapasztalatok alapján súlyos gond a szegénységben élők, helyzetének fokozatos romlása. Ennek következménye a leszakadás, a kiszorulás az életlehetőségekből mind a tanulás-, mind a foglalkoztatás-, mind az egészségügyi szolgáltatások területén.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A szegénység számos társadalmi tényező által meghatározott, összetett jelenség, okai között szerepelnek társadalmi- és kulturális hátrányok, szocializációs hiányosságok, alacsony- vagy elavult iskolai végzettség,

munkanélküliség, egészségi állapot, a családok gyermekszáma, a gyermekszegénység, de a jövedelmi viszonyok mutatják meg leginkább.

Az alacsony jövedelműek bevételeinek számottevő része származik a pénzbeli juttatások rendszereiből. Az inaktív emberek között nagy arányban fordulnak elő az alacsony iskolai végzettségűek, a megváltozott munkaképességűek és a romák. Településünkön tapasztalataink szerint a munkaerő-piacra jutás fő akadályai: az alacsony iskolázottság, a tartós munkanélküli létből fakadó alulmotiváltsági problémák és a társadalmi előítélet jelenléte.

„Napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom a mélyszegénység. Nem csak tudományos fogalom a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége. Azt jelenti, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjenek.

A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli deficitekben mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek. A szegénység kialakulásának okai többek közt a rendszerváltást követően a munkahelyek megszűnésére, a munkanélküliségre, a munkaerő-piaci esélyek szűkülésére – nem kis részben az oktatás és képzés hiányosságaira –, a jóléti ellátások által kezelni nem tudott egyéni, családi válsághelyzetekre, a megfelelő ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiányosságaira vezethetők vissza. A mélyszegénység hatása az alapvető létfeltételekben, a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkezik. A szegénység szempontjából meghatározó társadalmi jellemző a családok gyermekszáma, illetve a gyermekszegénység („a szegénység fiatal arca”: a szegények mintegy 30%-a 0–17 éves korosztályhoz tartozik), valamint a falusi lakókörnyezet (a szegények több mint fele községekben él).

Ez az állapot az érintetteket nagyon gyorsan megbélyegzi és a társadalomból való kirekesztettségüket okozza. A társadalmi leszakadás meghatározó részben tehát a szegénységgel összefüggő körülményekből fakad. A szegregáció mértéke, a társadalmi élet jelentős területeiről való tömeges kizáródás súlyos társadalmi probléma.

Ma Magyarországon minden harmadik ember (kb. 3 millióan) a szegénységi küszöb alatt él, közülük 1,2 millióan mélyszegénységben. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket. A gyakorlatban a mélyszegénység fogalmát azonosítják a cigánysággal. Ez nem más, mint az etnikai és szociális dimenzió összemosása, és ezzel a társadalmi kirekesztettségéből fakadó összes probléma „cigánykérdésként” való felfogása. Fontos azonban tudomásul venni, hogy a cigányság és a mélyszegénység két olyan halmazt képez, melynek van ugyan közös metszete, ám a kettő nem fedi teljesen egymást. Nem igaz, hogy minden mélyszegénységben élő ember roma. Az viszont kijelenthető, hogy a cigányok élete a mélyszegénységtől függetlenül is sokkal inkább terhelt az őket érintő diszkrimináció rejtett és nyílt dimenzióinak a kíméletlen érvényesülése miatt. (Cserti-Csapó-Orsós 2012.)

E terület vonatkozásában a következő alapvető jogszabályi rendelkezések az irányadók, amelyek a foglalkoztatási és szociális, valamint egészségügyi ellátásokhoz történő hozzáférés, a lakhatási körülmények javítását szolgálhatják.

- **1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról (a továbbiakban: Szt.)** A törvény meghatározza a pénzbeli, a természetben nyújtott és a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások egyes formáit, a jogosultság feltételeit, annak megállapítását, a szociális ellátás finanszírozásának elveit és intézményrendszerét, a szociális ellátást nyújtó szervezet és a jogosult közötti jogviszony főbb elemeit, továbbá a fenntartónak a szolgáltatóval, illetve intézménnyel kapcsolatos feladat- és jogkörét, valamint a személyes gondoskodást nyújtó szociális, gyermekjóléti, gyermekvédelmi tevékenységet végző személy adatainak működési nyilvántartására vonatkozó szabályokat.

- **a családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény (a továbbiakban: Cst.)** A törvény meghatározza az állam által nyújtandó családtámogatási ellátások rendszerét, formáit, az ellátások jogosultsági feltételeit, valamint az ellátások megállapításával és folyósításával kapcsolatos legfontosabb hatásköri és eljárási szabályokat.
- **a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (a továbbiakban: Flt.)** A törvény célja a munka és a foglalkozás szabad megválasztásához való jog gyakorlásának elősegítése, a foglalkoztatási feszültségek feloldása, valamint az álláskereső támogatásának biztosítása
- **a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (a továbbiakban: Nemzetiségi tv.)** A törvény célja a nemzetiségek sajátos kultúrájának megőrzésének, anyanyelvük ápolásának és fejlesztésének, egyéni és közösségi jogainak széleskörű biztosításának elősegítése, figyelemmel Magyarország Alaptörvényében a magyarországi nemzetiségek ügye iránt kinyilvánított felelősségvállalásra, továbbá a nemzetiségek védelme érdekében.

A szegénységben élők, a roma közösségek helyzetének elemzése során vizsgálni kell az Ebktv. által rögzített, a hátrányos megkülönböztetés tilalmának érvényesülését. Az Ebktv. 8. és 9. §-ai értelmében közvetlen, illetve közvetett hátrányos megkülönböztetésnek minősül az olyan rendelkezés, amelynek eredményeként egy személy vagy csoport valós vagy vélt nemzetiséghez tartozása, társadalmi származása, vagyoni helyzete miatt részesül kedvezőtlenebb bánásmódban, vagy az a rendelkezés, amely ezen személyeket, csoportokat lényegesen nagyobb arányban hozza hátrányos helyzetbe, mint a velük összehasonlítható személyeket, csoportokat.

A fenti törvények részletes áttekintése ad támpontokat a következőkben megadott szempontok szerinti helyzetelemzéshez.

Zsombó településre vonatkozóan nem készült felmérés a mélyszegénységben élők számáról, ezért azt az aktív korúak ellátásában részesülők számából, illetve a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számából tudtuk kikövetkeztetni.

***Az Szt. 33. §-ában foglaltak szerint:**

„(1) Az aktív korúak ellátása a hátrányos munkaerő-piaci helyzetű aktív korú személyek és családjuk részére nyújtott ellátás. A járási hivatal aktív korúak ellátására való jogosultságot állapít meg annak az aktív korú személynek,

a) aki munkaképességét legalább 67%-ban elvesztette, aki legalább 50%-os mértékű egészségkárosodást szenvedett, vagy akinek az egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján nem haladja meg az 50%-os mértéket, vagy

b) aki vakok személyi járadékában részesül, vagy

c) aki fogyatékosági támogatásban részesül [az a)-c) pont szerinti személy a továbbiakban együtt: egészségkárosodott személy], vagy

d) akinek esetében a munkanélküli-járadék, álláskeresői járadék, álláskeresői segély, vállalkozói járadék (a továbbiakban együtt: álláskeresői ellátás) folyósítási időtartama lejárt, vagy

*e) akinek esetében az álláskeresői ellátás folyósítását keresőtevékenység folytatása miatt a folyósítási idő lejártát megelőzően szüntették meg, és a keresőtevékenységet követően az **Flt.** alapján álláskeresői ellátásra nem szerez jogosultságot, vagy*

f) aki az aktív korúak ellátása iránti kérelem benyújtását megelőző két évben az állami foglalkoztatási szervvel vagy a rehabilitációs hatósággal legalább egy év időtartamig együttműködött, vagy

g) akinek esetében a gyermekek otthongondozási díja, az ápolási díj, a **Cst.** szerinti gyermekgondozási támogatás, a rendszeres szociális járadék, a bányász dolgozók egészségkárosodási járadéka, az átmeneti járadék, a rehabilitációs járadék, a rokkantsági nyugdíj, a baleseti rokkantsági nyugdíj, a megváltozott munkaképességű személyek ellátása, az ideiglenes özvegyi nyugdíj folyósítása megszűnt, illetve az özvegyi nyugdíj folyósítása a **Tny. 52. §-ának (3) bekezdése** szerinti okból szűnt meg, és közvetlenül a kérelem benyújtását megelőzően az állami foglalkoztatási szervvel vagy a rehabilitációs hatósággal legalább három hónapig együttműködött,

feltéve, hogy saját maga és családjának megélhetése más módon nem biztosított, és keresőtevékenységet nem folytat.

(1a) Az aktív korúak ellátása tekintetében - ha e törvény eltérően nem rendelkezik - nem minősül keresőtevékenységnek, ha a kérelmező, illetve a jogosult közfoglalkoztatásban, egyszerűsített foglalkoztatásban vesz részt vagy háztartási munkát végez.

(1b) Az (1) bekezdés a) pontja szerinti esetben az egészségkárosodott személy egészségkárosodásának mértékét, az egészségkárosodás felülvizsgálatának szükségességét, valamint a felülvizsgálat szükségessége esetén annak időpontját az eljáró hatóság szakkérdésként megvizsgálja

(2) Az (1) bekezdés alkalmazásában akkor nem biztosított a megélhetés, ha a családnak az egy fogyasztási egységre jutó havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 90%-át és vagyona nincs.”

***Az Nkntv. 4. § 13. pontjának b) pontja szerint:**

„13. kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló:

b) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló...”

***A Gyvt. 67/A. § (1) és (2) bekezdései szerint:**

„(1) Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

a) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról - önkéntes nyilatkozata alapján - megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alacsony iskolai végzettséggel rendelkezik,

b) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az **Szt. 33. §-a** szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,

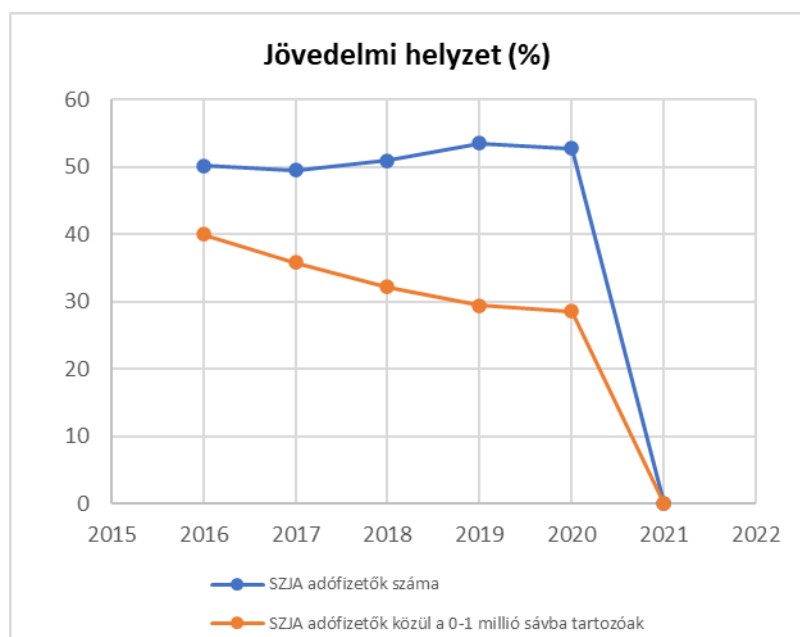
c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

(2) *Halmazottan hátrányos helyzetű*

- a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az (1) bekezdés a)-c) pontjaiban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,
- b) a nevelésbe vett gyermek,
- c) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.”

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az állandó népesség %-ában (TS 060)
2016	50,13	39,99
2017	49,52	35,83
2018	50,88	32,13
2019	53,45	29,45
2020	52,68	28,51
2021	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvényben (továbbiakban: Ftt.), és az Möt-v-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

Foglalkoztatás szempontjából hátrányos helyzetűek közé sorolhatók az idősebb, nyugdíj előtt álló korosztályok, a gyermekvállalást követően a munkaerőpiacra visszatérő nők, valamint a megváltozott munkaképességű és fogyatékos emberek. Alacsony továbbá a 15–24 éves korosztály munkaerő-piaci részvétele is. A fiatalok távolmaradását főként az oktatási-, képzési idő meghosszabbodása indokolja, ugyanakkor jelentősen megnőtt az iskola befejezése utáni munkahelykeresés ideje is. A pályakezdő fiatalok elhelyezkedését elsősorban a munkalehetőségek száma, a nem megfelelő szakmaválasztás, a szakmai tapasztalat hiánya és az iskolai végzettség befolyásolja. Az ifjúsági munkanélküliség strukturális munkanélküliség, a munkaerőpiac elvárásai ma már nemcsak a végzettségre és a szakképzettségre, hanem a különböző személyes kompetenciákra, szakmai és gyakorlati tudásra vonatkoznak.

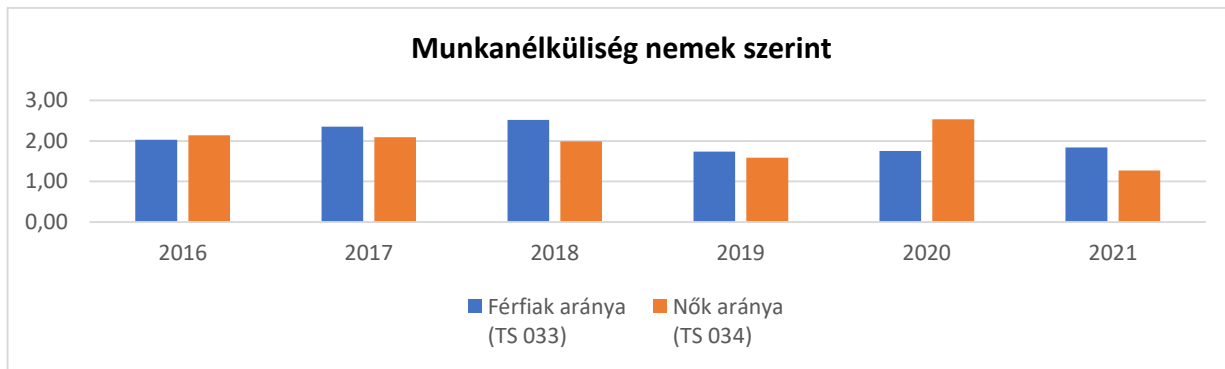
2011. szeptember 1. napján hatályba lépett a közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CVI. törvény, amely létrehozta a közfoglalkoztatás új rendszerét.

Komoly probléma, hogy egy országos adat szerint a 16 év feletti lakosság 51 %-a még mindig digitálisan írástudatlan. Különösen nagy a lemaradás – az idősek mellett – a munkanélküliek, a hátrányos helyzetűek, a kistépüléseken élők és alacsony végzettségűek körében, akiket szinte csak a felnőttképzés keretében lehet megszólítani.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott álláskereső aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2016	2,03	2,14	2,09%
2017	2,35	2,09	2,22%
2018	2,52	1,99	2,26%
2019	1,74	1,59	1,67%
2020	1,75	2,53	2,14%
2021	1,84	1,27	1,56%

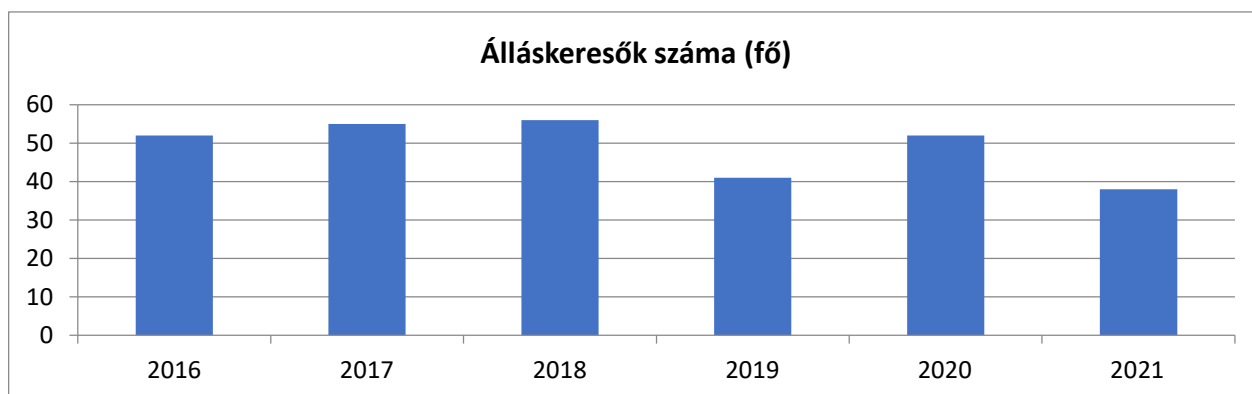
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Forrás: KSH-KSTART

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint							
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Fő összesen	52	55	56	41	52	38
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	1,00	1,00	2,00	3,00	4,00	0,00
	%	1,92%	1,82%	3,57%	7,32%	7,69%	0,00%
21-25 év (TS 038)	Fő	10,00	11,00	11,00	7,00	5,00	2,00
	%	19,23%	20,00%	19,64%	17,07%	9,62%	5,26%
26-30 év (TS 039)	Fő	3,00	4,00	8,00	4,00	8,00	1,00
	%	5,77%	7,27%	14,29%	9,76%	15,38%	2,63%
31-35 év (TS 040)	Fő	2,00	3,00	7,00	4,00	3,00	0,00
	%	3,85%	5,45%	12,50%	9,76%	5,77%	0,00%
36-40 év (TS 041)	Fő	5,00	3,00	3,00	3,00	8,00	6,00
	%	9,62%	5,45%	5,36%	7,32%	15,38%	15,79%
41-45 év (TS 042)	Fő	6,00	5,00	2,00	3,00	4,00	5,00
	%	11,54%	9,09%	3,57%	7,32%	7,69%	13,16%
46-50 év (TS 043)	Fő	6,00	4,00	4,00	2,00	3,00	2,00
	%	11,54%	7,27%	7,14%	4,88%	5,77%	5,26%
51-55 év (TS 044)	Fő	7,00	5,00	4,00	3,00	6,00	5,00
	%	13,46%	9,09%	7,14%	7,32%	11,54%	13,16%
56-60 év (TS 045)	Fő	7,00	10,00	6,00	5,00	5,00	5,00
	%	13,46%	18,18%	10,71%	12,20%	9,62%	13,16%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	5,00	9,00	9,00	7,00	6,00	12,00
	%	9,62%	16,36%	16,07%	17,07%	11,54%	31,58%

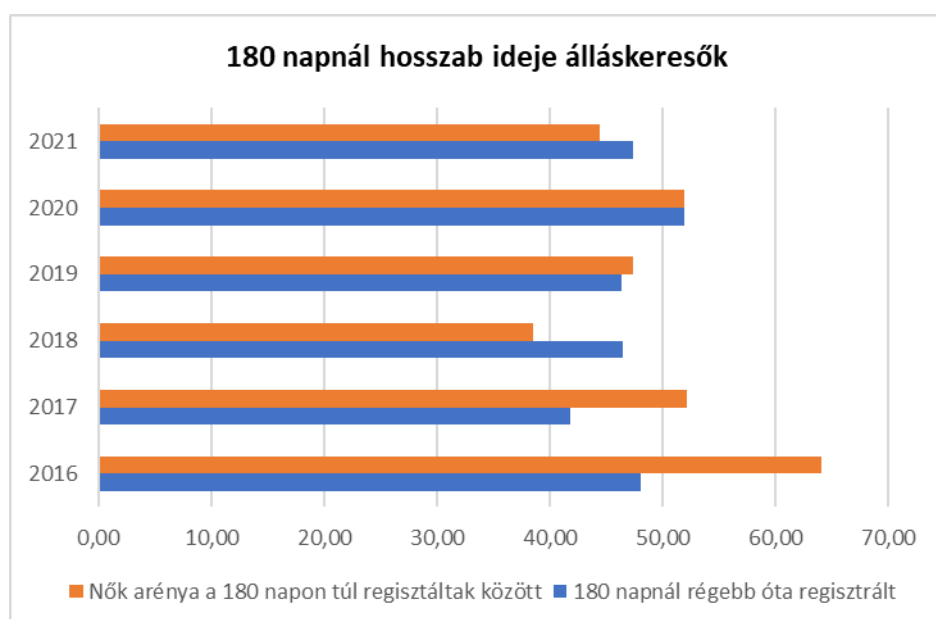
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Forrás: KSH-KSTART

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2016	48,08	64,00
2017	41,82	52,17
2018	46,43	38,46
2019	46,34	47,37
2020	51,92	51,85
2021	47,37	44,44

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Forrás: TeIR

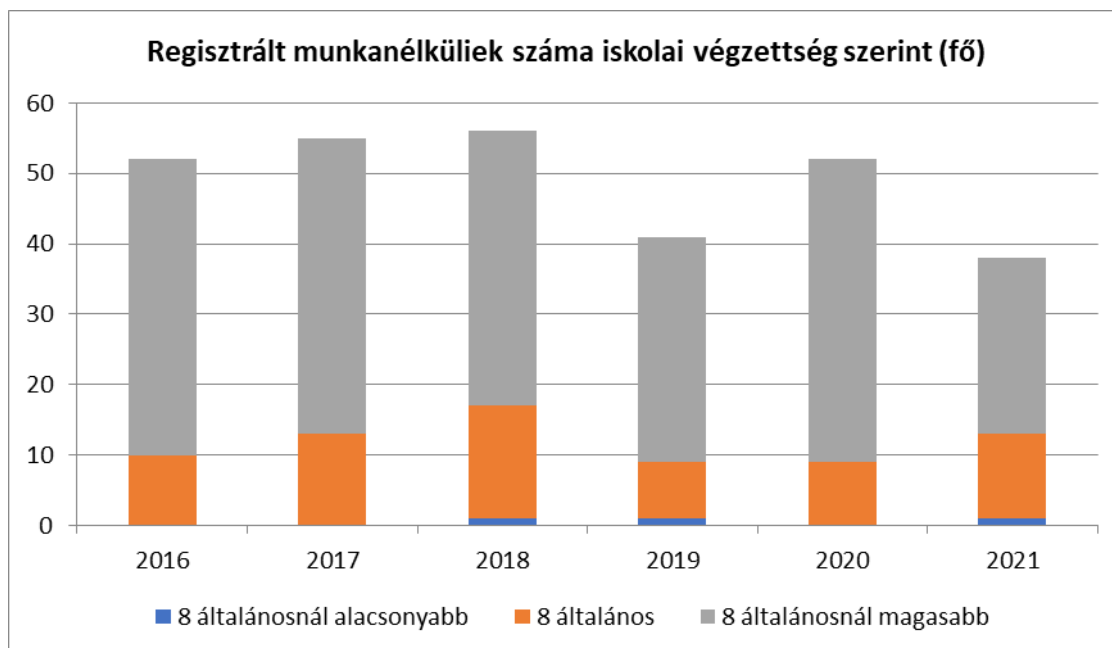
A fenti táblázatok jól mutatják, hogy a regisztrált álláskeresők száma 2016-2018 között nőtt, 2019-es évben csökkent, majd a 2020-as ugrásszerű növekedést 2021-ben csökkenés követte. A munkanélküliségi ráta nemenkénti bontásából kiderül, hogy az álláskereső férfiak a 2020-as évtől eltekintve még mindig magasabb számban vannak a nőkhez képest. Megfigyelhető, hogy a pályakezdő álláskeresők száma helyi szinten a többi korosztályhoz képest az utóbbi két évben csökkent, vélhetően azért, mert koruknál fogva mobilisabbak, a gyermekvállalás kitolódott, így könnyebben elvállalnak a településtől távolabb eső, esetenként külföldi munkalehetőséget is. A fiatalok elhelyezkedési esélyei folyamatosan romlanak, mert a közép- és felsőfokú intézményekben hiányzik a gyakorlati oktatás, a foglalkoztatók viszont nem szívesen küszködnek az új dolgozó betanításával. Nehezíti a pályakezdők munkába állását az is, hogy folyamatosan emelkedik a nyugdíj korhatár, amely azt jelenti, hogy a korhatár előtt álló idősebb munkavállalók tovább maradnak a munkaerőpiacon.

A munkanélküliséghez kapcsolódó egyik legnagyobb kihívás a tartós munkanélküliség kezelése. A 180 napnál régebbi munkanélküliek aránya öt év alatt hol emelkedett, hol csökkent. Ebből azt a következtetést lehet levonni, hogy aki tartósan munkanélküli, annak sokkal nehezebb az elhelyezkedése, mint korábban. A járványhelyzet, követően, melynek köszönhetően a foglalkoztatottsági adatok drámai változáson mentek keresztül, a munkanélküliek száma csökkent.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint							
Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2016	52	0	0,00%	10	19,23%	42	80,77%
2017	55	0	0,00%	13	23,64%	42	76,36%
2018	56	1	1,79%	16	28,57%	39	69,64%
2019	41	1	2,44%	8	19,51%	32	78,05%
2020	52	0	0,00%	9	17,31%	43	82,69%
2021	38	1	2,63%	12	31,58%	25	65,79%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Míg összességében a munkanélküliek száma 2021-re csökkent, addig ezen belül a 8 osztályt, vagy annál kevesebbet végzettek aránya nőtt.

c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei;

A közfoglalkoztatás a munkaviszony egy speciális formája. Támogatott „tranzitfoglalkoztatás”, amelynek célja, hogy a közfoglalkoztatott sikeresen vissza-, illetve bekerüljön az elsődleges munkaerő-piacra. A közfoglalkoztatók támogatást vehetnek igénybe annak érdekében, hogy átmeneti munkalehetőséget biztosítsanak azok számára, akiknek az önálló álláskeresése hosszú ideig eredménytelen.

Zsombó Nagyközség Önkormányzata által közfoglalkoztatás keretében foglalkoztatható munkaerő piaci célcsoport:

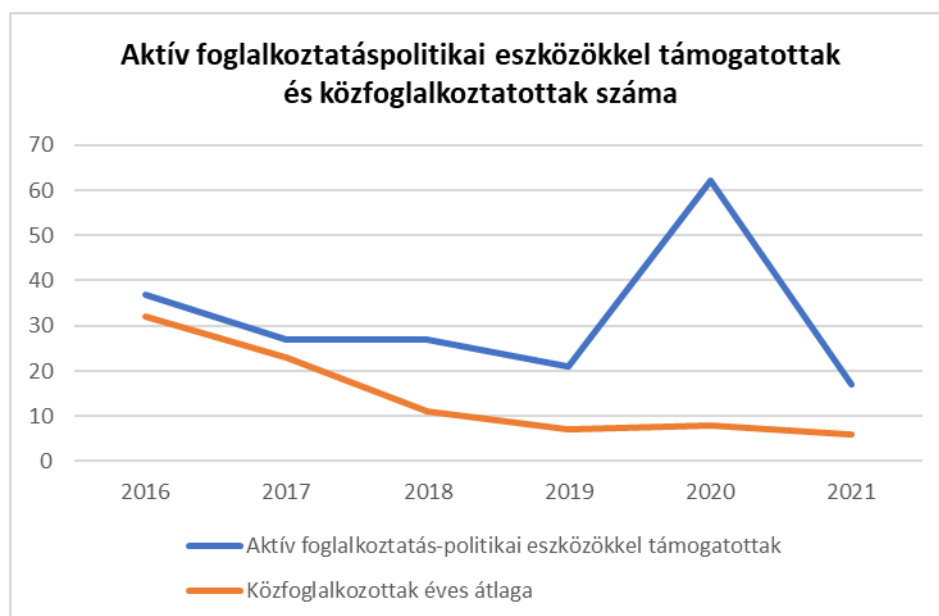
- munkaügyi kirendeltségen regisztrált álláskereső – foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülő, illetve álláskeresői vagy szociális ellátásra nem jogosult álláskereső.

A munkaerő piaci célcsoport foglalkoztatásához a következő formákban nyújtanak támogatást:

- rövid időtartamú foglalkoztatás támogatása (legfeljebb 4 hónap időtartam, napi 4 órás munkaidő),
- hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás támogatása (legfeljebb 12 hónap időtartam, napi 6-8 órás munkaidő).

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2016	37	32
2017	27	23
2018	27	11
2019	21	7
2020	62	8
2021	17	6

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az önkormányzat évek óta részt vesz a közfoglalkoztatásban, mely segíti a tartósan munkanélküliek és a szakképzettséggel nem rendelkezők számára a munkaerőpiaci integrálódást. A közfoglalkozás keretében 2016-ban 37 fő, míg 2021-ben már csak 6 fő vett részt a programban.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

Szeged-Zsombó-Kiskunmajsa útvonalon a közlekedés jó, elősegíti a település lakosainak munkavállalását, munkába járását, így e probléma kis százalékban terheli az önkormányzatot. Települési szinten megvalósuló beruházások kivitelezését helyi vállalkozók-, alvállalkozók bevonásával oldjuk meg, lehetőséget biztosítva ezzel a munkaerő helyben történő felhasználását, valamint a vállalkozók számára esélyt a munkára.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

Kistelepülés lévén, ezt nem tudjuk megoldani, de helyben a családsegítő szolgálat tájékoztatást ad a lehetőségekről.

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2016	52	6
2017	55	4
2018	56	7
2019	41	8
2020	52	6
2021	38	1

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

Kistelepülés lévén, ezt nem tudjuk megoldani, de helyben a családsegítő szolgálat tájékoztatást ad a lehetőségekről.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

A szegénység és mélyszegénység fogalmát az alábbiak szerint határozzák meg:

A szegénységgel és társadalmi kirekesztődéssel kapcsolatos mutatószámok listáját 2001-ben határozta meg az Európai Unió, e szerint Európában szegénynek számítanak a medián jövedelmek 60%-ánál kevesebből élők. Ennek megfelelően a szegénységben élő, meghatározásánál a háztartások összes nettó jövedelmét kell figyelembe venni úgy, hogy minden egyes háztartástag munkából, társadalmi juttatásból, illetve vagyomból származó jövedelmét összegezni kell, majd csökkenteni szükséges a fizetendő adókkal és járulékokkal.

A saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatás a képzés hiánya miatt nem lehetséges, de a közfoglalkoztatás keretében erre fokozottan figyelünk.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Foglalkozási diszkriminációról nincs tudomásunk településünkön.

i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei

A település kommunikációs feltételekkel való ellátottsága megfelelő, mobil- és vezetékes telefon-, internet- és médiaszolgáltatók elérhetősége adott. A József Attila Községi Ház és Könyvtár működteti az e-Magyarország pontot, mely bárki számára biztosítja a szolgáltatásokhoz való hozzáférést szakértő segítséggel.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

E fejezetben kiemeljük a pénzbeli és természetbeni szociális támogatásokat, valamint a munkaerő-piaci szolgáltatásokat és az álláskereső számára elérhető szolgáltatásokat.

E területen az Szt. 25. §-a és 47. §-a alapján a szociálisan rászoruló személyek részére a következő pénzbeli és természetbeni ellátási formák adhatók:

- Pénzbeli ellátások: időskorúak járadéka, foglalkoztatást helyettesítő támogatás, egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás, ápolási díj, 2015. március 1-jét követően rendszeres szociális segély, települési lakásfenntartási támogatás, gyógyszerköltségekhez nyújtható települési támogatás, hulladékszállítási díj települési támogatás, alapfokú művészeti tanulmányok települési támogatása, felsőfokú tanulmányok települési támogatása, rendkívüli települési támogatás, rendkívüli települési támogatás vis maior helyzet esetére, családok otthonteremtési települési támogatása, visszatérítendő települési támogatás, szennyvízhálózatra történő rákötéshez kamatmentes települési támogatás, gyermekvédelmi települési támogatás, temetési települési támogatás.
- Egyes szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátások egészben vagy részben természetbeni szociális ellátás formájában is nyújthatók, így települési lakásfenntartási támogatás, rendszeres szociális segély, foglalkoztatást helyettesítő támogatás.
- Természetbeni ellátás továbbá a köztemetés, egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság.

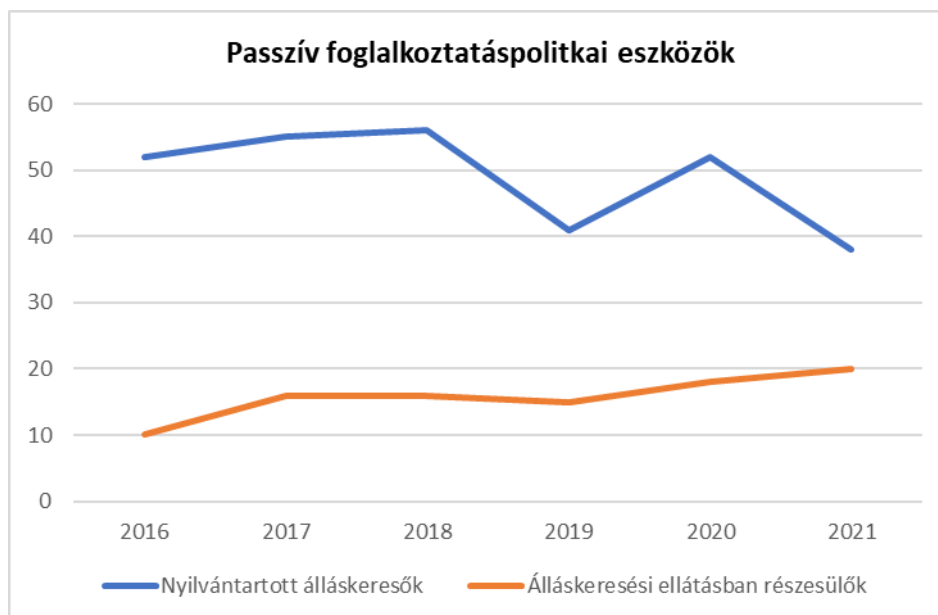
A szociális ellátások egy részéhez a rászorulókat a járási hivatalok útján jutnak hozzá. A Mórahalmi Járási Hivatal települési ügysegédi rendszere jól szolgálta a zombói lakosok szociális szolgáltatásokhoz való hozzájutását, illetve a lehetőségeikről való tájékozódást. A települési ügysegédi rendszer 2019. év elején történt megszüntetésével az ügyfeleknek az önkormányzat szociális ügyintézője, valamint a család- és gyermekjóléti szolgálat igyekszik segítséget nyújtani tájékozódásban, ellátás igénylésében.

Zombó Nagyközség Önkormányzatának Képviselő-testülete munkája során kiemelt fontosságúnak tekinti, hogy lehetőségeihez mérten elősegítse a településen élő, segítségre szorulókat élethelyzetének javítását. E célból vezérelve pályázik minden évben szociális célú tűzifa beszerzésére.

A fiatalok továbbtanulásának segítésére csatlakozott a Bursa Hungarica ösztöndíjprogramhoz, ahol a tehetséges, de hátrányos helyzetű gyermekek felsőfokú intézményben történő továbbtanulását támogatja. Segíti a hátrányos helyzetű, tehetséges diákok továbbtanulását is az Arany János Tehetséggondozó Programmal. A program keretében lehetőség nyílik arra, hogy a hátrányos helyzetű tehetséges gyerekek olyan középiskolákban tanuljanak, ahol fontos a felsőoktatási tanulmányokra való eredményes felkészítés. Településünkön 1 főnek ítélt meg ilyen jellegű támogatást a képviselő-testület.

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I.				
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)		Álláskeresési ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2016	52	2,31%	10	19,23%
2017	55	2,44%	16	29,09%
2018	56	2,47%	16	28,57%
2019	41	1,81%	15	36,59%
2020	52	2,30%	18	34,62%
2021	38	1,66%	20	52,63%

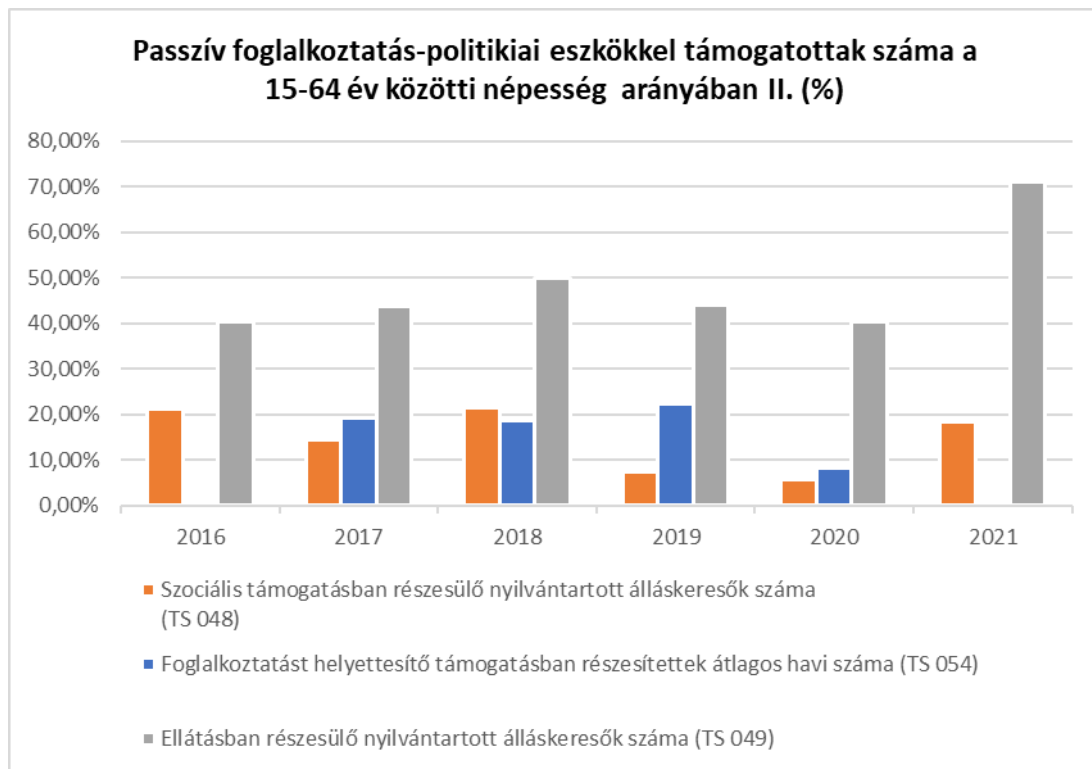
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresői ellátásai II.

Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresői száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresői száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2016	11	21,15%	n.a.	-	21	40,38%
2017	8	14,55%	11	19,29%	24	43,64%
2018	12	21,43%	10	18,64%	28	50,00%
2019	3	7,32%	9	22,27%	18	43,90%
2020	3	5,77%	4	8,19%	21	40,38%
2021	7	18,42%	n.a.	-	27	71,05%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás	
Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2016	n.a.
2017	2
2018	1
2019	1
2020	2
2021	n.a.

Forrás: TeIR, KSH

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

Az önkormányzati törvény az önkormányzatok ellátandó feladatai között rögzíti a lakás (és helyiség) gazdálkodást. A törvény rögzíti az önkormányzatok számára a hajléktalanság megelőzésének, és a területükön hajléktalanná vált személyek ellátásának és rehabilitációjának kötelezettségét 2013. január 1-jétől.²

A lakásfenntartási támogatás a szociálisan rászoruló háztartások részére a háztartás tagjai által lakott lakás, vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásai viseléséhez nyújtott hozzájárulás. A jegyző a villanyáram-, a víz- és a gázfogyasztás, a távhő-szolgáltatás, a csatornahasználat és a személyszállítás díjához, a lakbérhez vagy az albérleti díjhoz, a lakáscélú pénzintézeti kölcsön törlesztő-részletéhez, a közös költséghez, illetve a tüzelőanyag költségeihez lakásfenntartási támogatást nyújt.

A Szt. módosítását követően a lakásfenntartási támogatás rendszere 2015. március 1-ével átalakult. 2015. március 1-től az Önkormányzat szociális alapon állapítja meg, a szociális rendeletében meghatározott feltételek teljesítése esetén.

Igen lényeges az Ebktv. 26. §-ának (3) bekezdésének figyelembe vétele a lakhatási helyzet, illetve a szegregátumok vizsgálata és a megfogalmazandó intézkedések során. A rendelkezés rögzíti, hogy „a lakáshoz jutási feltételek meghatározása nem irányulhat arra, hogy a 8. §-ban meghatározott tulajdonságok szerint egyes csoportok valamely településen, illetve településrészen mesterségesen, nem a csoport önkéntes elhatározása alapján elkülönüljenek.” Az Ebktv. tiltja a lakáshoz jutási feltételek olyan

² Éves jelentés a lakhatási szegénységről, 2016. Habitat for Humanity Magyarország, 2017. szeptember

módon való meghatározását, ami alapján egyes védett tulajdonságokkal rendelkező csoportok egy adott településen vagy településrészben belül mesterségesen elkülönülnek. Ezt elsősorban a település drágábban és olcsóbban értékesíthető telkekre, ingatlanokra történő felosztásával, kettéosztásával lehet megvalósítani.

A törvényi tilalom része, hogy a mesterséges elkülönülés a csoport tagjainak szándékán kívül valósuljon meg, azaz abban az esetben, ha egyes személyek vagy e személyek csoportja önként, kényszer nélkül kíván a település egy különálló részén élni anélkül, hogy ez a helyzet bizonyos lakáshoz jutási feltételek diszkriminatív meghatározásán alapult volna, az nem minősíthető az egyenlő bánásmód követelménye megsértésének.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány						
Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüemi szennyvízgyűjtő- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüemi ivóvízvezeték- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2016	1411	1	0,71	33,95	55,35	85,05
2017	1415	4	2,83	33,85	56,82	85,37
2018	1418	3	2,12	33,78	57,69	85,75
2019	1424	6	4,21	33,64	57,79	85,96
2020	1429	5	3,50	33,59	57,87	86,49
2021	1434	5	3,49	33,47	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

Forrás: KSH Tstar, önkormányzati adatok

a) bérlakás-állomány

Nem releváns

b) szociális lakhatás

Nem releváns

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Nem releváns

e) lakhatást segítő támogatások

A lakásfenntartási támogatás a szociálisan rászoruló háztartások részére a háztartás tagjai által lakott lakás, vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásai viseléséhez nyújtott hozzájárulás. Egyéb önkormányzati támogatás a rendkívüli települési támogatás keretében, természetbeni támogatásként kiadott tűzifa támogatás, valamint a településünkön építkező fiatalok számára nyújtott otthonteremtési támogatás.

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2016	50	3.
2017	59	2
2018	51.	2
2019	57	4
2020	39	5
2021	27	4

Forrás: Önkormányzat

f) eladósodottság

Településünkön is komoly probléma az eladósodás, különösen a hátrányos helyzetű, munkájukat elvesztő vagy alacsony jövedelmű, idős, vagy több gyermekes családoknak. Ez a réteg veszítheti el a lakását, válhat hajléktalanná leginkább, vagy náluk kapcsolják ki fizetés hiányában a közszolgáltatásokat. A szociálpolitikához szorosan kapcsolódik, hogy az ügyfelek számtalan esetben kérnek igazolást szociális adatbázisunkból azzal a céllal, hogy más szervek előtt folyó eljárásaikhoz, támogatási igényeikhez szociális rászorultságukat igazolják.

Az Európai Unió előírásai alapján került bevezetésre az ún. védendő fogyasztók intézménye a villamos-energia és a gázszolgáltatás tekintetében. Szociálisan rászoruló fogyasztónak azt a természetes személyt kell tekinteni, aki, vagy akinek a háztartásában élő személy az önkormányzat útján, jogszabályban meghatározott rendszeres ellátásban részesül. A szociális adatbázisból, a település jegyzője által kiadott igazolás alapján a védendő fogyasztó a szolgáltatónál regisztráltathatja magát, ezt követően részletfizetést, fizetési haladékot kérhet hátralékának rendezésére.

3.4.4. számú táblázat - Védett fogyasztók (fő)

Év	Létszám
2016	16
2017	17
2018	9
2019	7
2020	6
2021	5

Forrás: Önkormányzat

Védett fogyasztók nyilvántartásba való felvételéhez 2016-ban 16 esetben adtunk ki igazolást a jogosultságról, míg ez a szám 2021-re jelentősen csökkent 5 főre.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

A településhez tartozó „kiskertes”- és tanyás körzet infrastruktúrája kiépített, igény esetén a szolgáltatások használhatóak, az úthálózat jelenleg korszerűsítésre vár, de az utak karbantartása folyamatos.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

a) a telep/szegregátum, mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői stb.)

Nem releváns - Településünkön telep, szegregátum nem található.

b) a telepen/szegregátumokban élők száma, társadalmi problémák szempontjából főbb jellemzői (pl. életkori megoszlás, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya, stb.)

Nem releváns - Településünkön telep, szegregátum nem található.

c) szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai

Nem releváns - Településünkön telep, szegregátum nem található.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a) a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- b) a fogorvosi alapellátásról
- c) az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról
- d) a védőnői ellátásról
- e) az iskola-egészségügyi ellátásról

A települési önkormányzat a környezet- és település-egészségügyi feladatok körében gondoskodik

- a) a köztisztasági és településtisztasági feladatok ellátásáról
- b) biztosítja a rovarok és rágcsálók irtását
- c) folyamatosan figyelemmel kíséri a település környezet-egészségügyi helyzetének alakulását és ennek esetleges romlása esetén – lehetőségeihez képest – saját hatáskörében intézkedik, vagy a hatáskörrel rendelkező és illetékes hatóságnál kezdeményezi a szükséges intézkedések meghozatalát
- d) együttműködik a lakosságra, közösségekre, családi, munkahelyi, iskolai színterekre irányuló egészségfejlesztési tevékenységekben, valamint támogatja és aktívan kezdeményezi ezeket

A szociálisan rászorultak részére személyes gondoskodást az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják. A Szt. értelmében a személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat és szakosított ellátásokat.

Szociális alapszolgáltatások: falugondnoki- és tanyagondnoki szolgáltatás, étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, közösségi ellátások, támogató szolgáltatás, utcai szociális munka, nappali ellátás

Az Ebktv. rendelkezése értelmében az egyenlő bánásmód követelményét érvényesíteni kell a társadalombiztosítási rendszerekből finanszírozott-, továbbá a szociális-, illetve gyermekvédelmi pénzbeli és természetbeni, valamint személyes gondoskodást nyújtó ellátások igénylése és biztosítása, a betegségmegelőző programokban és a szűrővizsgálatokon való részvétel, a gyógyító-megelőző ellátás, a

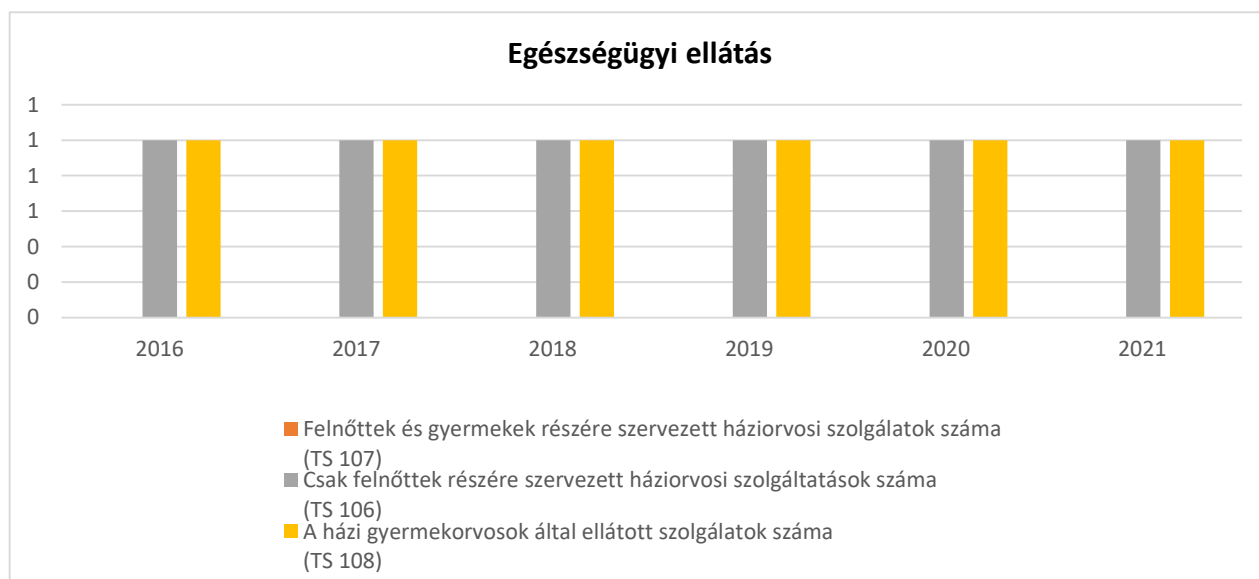
tartózkodás céljára szolgáló helyiségek használata, az ételmezési és egyéb szükségletek kielégítése során. Az egyenlő bánásmódhoz való jog magában foglalja különösen az azonos egészségügyi intézmények használatának, az ugyanolyan színvonalú és hatékony, illetőleg nem magasabb kockázattal járó gyógykezelésben, valamint betegségmegelőző programokban (szűrővizsgálatok) való részvétel jogát.

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás						
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2016	0	1	1	1	n.a.	n.a.
2017	0	1	1	1	77	28,66
2018	0	1	1	1	72	26,21
2019	0	1	1	1	77	16,17
2020	0	1	1	1	66	20,62
2021	0	1	1	1	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH

Tstar

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A szociálisan rászorult személy részére — egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához az egészségügyi szolgáltatásokkal kapcsolatos kiadások kompenzálását célzó hozzájárulás a közgyógyellátás. A 2015-ös törvénymódosítás következményeként az alanyi és normatív közgyógyellátás a kormányhivatalok hatáskörébe került, valamint megszűnt a méltányossági alapon igényelhető közgyógyellátás. A közgyógyellátásból kiszoruló személyek részére az önkormányzat gyógyszerköltségeihez nyújtható települési támogatást adhat.

Az elmúlt öt év alatt a támogatottak száma kis mértékben, de növekvő tendenciát mutat, köszönhető az öregedő társadalomnak, hogy egyre több a beteg, idős lakos.

3.6.3. számú táblázat – Gyógyszertámogatásban részesültek száma (fő)

év	Gyógyszertámogatásban részesültek száma
2016	22
2017	16
2018	16
2019	20
2020	18
2021	18

Forrás: Önkormányzati adat

Az ápolási díj a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosított anyagi hozzájárulás. Az ápolási díj intézménye is két részre szakadt 2015-ben. A méltányossági ápolási díj megszüntetésre került, az alanyi ápolási díjat a kormányhivatalok folyósítják. Az adatokból kiolvasható, hogy az ápolási díjat igénybe vevők száma nő.

Zsombó Nagyközség egészségügyi alapellátását 1 felnőtt háziorvos, 1 gyermek háziorvos, 1 fogorvos látja el, akik vállalkozási formában működnek területi ellátási kötelezettséggel. Az esti-, éjszakai- és hétvégi ügyeleti ellátás Szegeden érhető el. Az anya-, gyermek- és csecsemővédelmi ellátásról a 2 fős védőnői szolgálat gondoskodik. A településen gyógyszerári ellátás megoldott, mely nyitvatartása az orvosi ellátás-, valamint a lakosok igényeihez igazodik. A gyermekorvos- és a védőnők látják el a bölcsődei-, óvodai- és iskolaorvosi feladatokat, szűrővizsgálatokat is.

Az egészségház fizikai- és infokommunikációs akadálymentesítése megtörtént.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A település lakóinak díjmentesen igénybe vehetők a Mórahalmi Egészségfejlesztő Iroda szolgáltatásai, mint az egészségre nevelő és szemléletformáló programok, állapotfelmérések, tanácsadások, prevenció programok az óvodás kortól egészen az idős korig. Az egészségfejlesztő iroda segít a mozgásszegény

életmód, a dohányzás, az alkohol, a drogfogyasztás vagy éppen a depresszió problémakörébe tartozó megoldásokat felkeresni.

A népegészségügyi, koragyermekkorai kötelező szűrésekhez való hozzáférés a lakosság számára biztosított, az egészségügyi szűrések térítésmentesen és önkéntes bejelentkezés alapján a települési állampolgárok számára hozzáférhetők. Az életkor és nemek által meghatározott kockázati faktor lehetőségével bíró állampolgárok prioritást élveznek a szűrővizsgálatok során. A rendszeres szűrések köre: a mammográfia, alhasi- és pajzsmirigy UH, valamint az ODM vizsgálat csonttritkulás megállapítása céljából, urológiai prosztatata- és herevizsgálatok, bőrgyógyászati szűrővizsgálat. Településünkön több mint 10 éve folyamatos az egészségmegőrző szűrőprogram egészséghét keretében, melynek eredményeként a szűrővizsgálati lehetőségeken túl az érdeklődők tanácsot kapnak a helyes életmód- és fizikai állapotot támogató étrend kialakítására. A programok az egészséget szolgáló egyéni magatartásminták kialakítását célozzák a lakosság körében, főként a gyermekek, idősek, illetve a magas kockázatú célcsoportokra fókuszálva. Évente többször véradási lehetőség is elérhető a faluban az Országos Vérellátó Szolgálat jóvoltából.

Fogászati szűrést az iskola-egészségügyi feladatok közt a gyermek-fogorvos végzi az oktatási intézményekkel történt megállapodások alapján. Az iskolafogászati rendelésen szinte minden tanuló megjelenik szűrővizsgálaton.

A települési ellátórendszer elemei mindenki számára hozzáférhetők, egységes, egymásra épülő szolgáltatásokat nyújt folyamatos és megbízható módon. Az ellátórendszer hatásosságát és hatékonyságát eredményezi az is, hogy az egészségügyi, az oktatási- közművelődési-, sport- és a foglalkoztatási intézmények, szervezetek a szakmai programjuk megvalósítása során együttműködnek.

Az Önkormányzattal szemben a közszolgáltatások nyújtása során hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt szankció megállapítására nem került sor.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A fejlesztő ellátás a nevelési-oktatási intézmények keretén belül megoldott. Rehabilitációs ellátás a megyeszékhelyen – Szegeden – és a járási székhelyen – Mórahalmon – érhető el.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Településünkön a közétkeztetést a Zsombó Nagyközség Önkormányzata tulajdonában lévő épületben a NAHATI Szociális Szövetkezet által működtetett Jóbarát Vendéglő látja el. A közétkeztetési konyha által nyújtott szolgáltatás megfelel az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 50. § (3) bekezdésének, mely szerint a közétkeztetésben – különös tekintettel az egészségügyi, szociális és gyermekintézményekben nyújtott közétkeztetésre – az élettani szükségletnek megfelelő minőségű és tápértékű étkezést kell biztosítani.

Az élettani szükségleteknek megfelelő étrend biztosításához a táplálkozás-egészségügyi előírások kidolgozása – törvényi előírás és a kormány kijelölése alapján az Országos Élelmezés- és Táplálkozástudományi Intézet (OÉTI) feladata.

Az Országos Tisztifőorvosi Hivatal 2011. augusztus 01. napján közzétette a „A rendszeres étkezést biztosító szervezett élelmezési ellátásra vonatkozó táplálkozás-egészségügyi ajánlását”. Az ajánlás rendelkezik többek között:

- a fogalmak meghatározásáról

- a nyersanyag-kiszabati ív vezetéséről
- az étrendtervezés szabályairól
- az ellátás során biztosítandó étkezésekről
- a tájékoztatási kötelezettségekről
- a naponta biztosítandó élelmiszerek, élelmiszercsoportok összetételéről
- a tejtermékekre vonatkozó ajánlásról
- a sűrítésre és zsiradék felhasználásra vonatkozó ajánlásról,
- a folyadékpótlásra vonatkozó ajánlásról,
- a tíz ételmezési napra vonatkozó ajánlásról,
- a magas zsírtartalmú nyersanyagokra vonatkozó ajánlásról,
- a közétkeztetésben biztosított étkezések sótartalmára vonatkozó ajánlásról,
- a felhasznált élelmiszerek, élelmiszercsoportok felhasználásának gyakoriságára vonatkozó ajánlásról,
- a kerülendő élelmiszerekről és élelmiszercsoportokról,
- a diétás étkeztetésről,
- a személyi feltételekről.
- Az ajánlás mellékletei között található:
- a nyersanyag-kiszabati útmutató
- a változatossági útmutató számításának képlete,
- a korcsoportonként napi energiaszükséglet
- az adagolási útmutató
- a korcsoportonként ajánlott sómennyiség
- az élelmiszerekre, élelmiszercsoportokra vonatkozó előírások tíz ételmezési napra számítva.

A közétkeztetési konyha ezen ajánlás figyelembevételével biztosítja – igény esetén – az egyes ellátotti csoportok részére az étkezést. Általában előforduló diétás étrendek, melyet a konyha tud biztosítani:

- zsírszegény, fűszerszegény
- húsmentes
- tejmentes
- laktóz-mentes
- diabeteses betegek étkezése.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

- A településen működő intézmények és civil szervezetek által biztosított sporttevékenységek sokszínűek.
- A Bóbita Bölcsőde 2011 óta működik településünkön. A fejlesztés részét képezte új sporteszközök, fejlesztő játékok beszerzése, melyek gondoskodnak az sportnak az apróságok életébe játékok általi beintegrálásáról.
- 2020-ban került átadásra a bölcsődében az új sószoba, mely az oda járó gyermekek számára teljesen díjmentes. Hetente 2-3 alkalommal élvezhetik a gyermekek a sószoba jótékony hatását, mint a légúti megbetegedések megelőzésre vagy az immunrendszerük erősítésének érdekében. A szobában kialakításra került egy sóhomokozó is, mely a játékkal kombinálva egészségmegőrző hatással bír.
- A Nefelejcs Katolikus Óvodában van tornaszoba, heti több alkalommal tartanak minden csoport számára testnevelés foglalkozást. Legaktívabb lehetőség a mozgásra az udvaron van, ahol egy roller pálya is megtalálható. Pályázat és szülői segítség keretében az óvodában korszerű, EU konform játszóudvar került kialakításra, mely megfelel a mai kor követelményeinek. Az udvar korszerű sportolásra-, mozgásfejlesztésre alkalmas eszközökkel is fel van szerelve. A gyermekek naponta legalább egy órát a szabadban töltenek.
- A Szent Imre Katolikus Általános Iskola életében fontos szerepet kap az egészséges életre nevelés, melynek egyik fontos eleme sport. A különböző versenyeken is sikeresen szerepelnek. Játékos sor- és váltóversenyeken mérik össze ügyességüket, gyorsaságukat, állóképességüket. Lehetőségük van kézilabda, foci, karate, sportlövészet, ritmikus gimnasztika edzésekre járni. Szervezetten folyik a tehetségek kiválasztása, versenyeztetése.
- A Magyar Labdarúgó Szövetség Óvodai Pályaépítési Program keretein belül töltetlen műfüves futballpálya létesítésére nyílt lehetőség Zsombón. A pálya mérete 12x24 m. A pályázat megvalósításnak célja, hogy a műfüves pálya segítségével a jelenlegi és a jövőbeni bölcsődések, óvodások, és kisiskolások sportolási lehetőségének tárházát bővítsék. Az elhelyezés is ezt az elvet követi, hiszen mind a 3 intézmény udvarából közvetlen, és könnyen megközelíthető a helyszín. A felszerelések (4 kiskapu) pedig lehetővé teszik, hogy a felügyelők (pl: edzők, óvónők) többretű és izgalmas feladatokat állítsanak össze a gyerekeknek, vagy akár kis létszámban több korosztály is egyszerre szerepeljen.
- Az Önkormányzat igyekszik gondoskodni a település lakossága egészséges életfeltételeinek biztosításáról, amit a Zetkó József Sport- és Szabadidő Központban tudnak igénybe venni.
- **A Zsombó SE közreműködésével településünkön 2022. októberében átadásra került a futballpálya mellett egy nagyobb méretű műfüves pálya.**
- Legjellemzőbb szabadidősport tevékenységek a településen a futball, kosárlabda, karate, kézilabda. A településen működő sportegyesületet az önkormányzat anyagilag is támogatja. A sport- és szabadidőközpont felújítása, az öltöző épületének korszerű átalakítása, a pálya funkcióbővítése megtörtént.
- Mindenki számára elérhető sportolási, edzési lehetőséget biztosít a 2019-ben átadott kültéri kondipark, amelyet kicsik és nagyok egyaránt látogathatnak a nap 0-24 órájában.
- A településen minden évben átadásra kerül az év sportolója díj, amellyel a település azon fiatal sportolók vagy közösségek munkáját kívánja elismerni, akik tevékenységükkel hozzájárulnak Zsombó nagyközség jó hírének és sportértékének növeléséhez kimagasló eredményeikkel a sport terén.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A szociális szolgáltatások keretén belül, a személyes gondoskodást nyújtó alapellátások közül településünkön az önkormányzat biztosítja:

- Étkeztetést
- Házi segítségnyújtást
- Családsegítést
- Tanyagondnoki szolgálat

A szociális szolgáltatások igénybevétele önkéntes, így az egyéni igényeknek megfelelően biztosítják a kért szolgáltatásokat.

- A bölcsődei ellátást, mint a személyes gondoskodás körébe tartozó gyermekjóléti alapellátást a Zsombói Bóbita Bölcsődéje látja el.
- A gyermekek napközbeni ellátása az óvodai, illetve általános iskolai napközi működtetésével megoldott.

g) drogprevenciós szolgáltatások

Településünkön a 7. 8. osztályos fiatalok drogprevenciós előadáson vesznek részt, melyet a Szegedi Rendőrkapitányság szakemberei tartanak a Szent Imre Katolikus Általános Iskolában.

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

A szociális és egészségügyi szolgáltatások nyújtásakor településünkön nem sérül az egyenlő bánásmód követelménye.

i) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

A szociális és egészségügyi ellátórendszeren belül pozitív diszkrimináció nem érvényesül településünkön.

A gyulai Gordiusz Intézmény népkonyhát üzemeltetett 2018-2019-ben egy-egy féléves időtartamra. pályázati keretből. 2020-tól a népkonyha intézménye azok számára biztosított, akik szociális étkeztetésben nem részesülnek. Településünkön a szociális étkezés lehetősége biztosított.

3.6.2. Népkonyha	
Év	Népkonyhán kiosztott ételadagok száma (db/nap)
2016	nem működött.
2017	nem működött
2018(6 hónap)	25.
2019 (6 hónap)	25.
2020	nem működött.
2021	nem működött.

Forrás: Önkormányzati adat

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

A település közösségi életének színterei sokrétűek, ilyenek a lakó(utca)közösségek, a munkahelyek, önkormányzati intézmények, a templomba járó hívek közössége, a civil szervezetek. Településünk kedvező természeti adottságokkal, értékekkel rendelkezik, polgáraink többsége túlnyomó százaléka lokálpatrióta, ám jelentős a közeli nagyvárosból kiköltözők száma is.

A település lakosságának egészségét, gazdasági és társadalmi jólétét, életminőségének javítását úgy lehet biztosítani, ha tevékenységeink során a környezet és fejlődés, illetve a gazdaság, társadalom és környezet problémáit együtt kezeljük.

A művelődési intézményünk programjait a lakossági igényekre és a civil szervezetek kezdeményezéseire tekintettel alakítja.

A zárt tériek mellett jelentősek a közterületi rendezvények is (Falunap, Gyermeknap, Adventi Gyertyagyújtás).

Az Önkormányzat gondot fordít arra, hogy a település lakóit, a kerületben lévő „szellemi tőkét” bevonja a falu társadalmi életébe, a fejlesztési programok előkészítésébe. A helyi lakosság integrációját támogató közösségfejlesztő programok egyre nagyobb számban fordulnak elő. Zsombón működik az ország legrégebben működő népfőiskolája, a Wesselényi Népfőiskola, ahol minden évben a késő őszi és téli hónapokban érdekes előadássorozatot szerveznek az érdeklődők számára.

Településünkön 23 civil szervezet működik, amelyek működése meghatározó rendezvényeink tervezése és megvalósítása során. A civil szervezetek aktívak, sokszínű tevékenységeikkel a falu fejlődéséhez járulnak hozzá. Az Önkormányzat pályázati lehetőségekről szóló tájékoztatással, azok megírásával, koordinálásával és folyamatos párbeszéd fenntartásával segíti munkájukat. Számos civil szervezet önkéntes munkájával és adományok közvetítésével enyhíti a hátrányos helyzetű családok mindennapjait. Ez a jelenség karácsony közeledtével erősödik fel, december hónapban jóval magasabb az ajándékozás készítése.

A helyi kötelező közszolgáltatási feladatok megszervezése, a humán szolgáltatások, a szociális- és gyermekjóléti ellátások, a település üzemeltetési feladatai, a közterületek tisztántartása biztosított. A települési lakosok számára elérhetőek, megfelelő színvonalon működnek és minden jogos igényt kielégítenek. Az önkormányzat részben, mint intézményalapító- és fenntartó, részben szolgáltatási szerződés útján gondoskodik. Az egyes feladatok ellátása során együttműködik a helyi-, nem önkormányzati fenntartású intézményekkel, civil szervezetekkel, gazdasági társaságokkal, az egyházzal és egyéb szervezetekkel.

A közszolgáltatások esetében folyamatos cél az ellátás minőségének további javítása, a szolgáltatási biztonság megteremtése-, illetve fenntartása, az érintett szolgáltatások megfizethetősége, egyben a közszolgáltatások fenntartása.

Az állampolgárok életminősége az élhető mindennap alapfeltételeit tartalmazza, ide tartoznak a fizikai környezettel kapcsolatos tényezők és az ún. humánszolgáltatások: a gyermekjóléti-, a szociális-, egészségügyi-, oktatás-nevelési-, közművelődési, sport- és egyéb szabadidős tevékenységek. Alapvető cél az állampolgári elégedettség, a jó közérzet elérése, fenntartása.

a) közösségi élet színterei, fórumai

Településünkön a közösségi élet nagy részének a József Attila Közösségi Ház és Könyvtár biztosít helyet. A különböző kulturális műsorok, programok mellett az önképzés és önkifejezés lehetőségeinek fontos helyszíne. Különböző tanfolyamok, egészségmegőrző programok, művészeti- és hagyományőrző csoportok

működnek az intézmény keretében. Helyet ad a helyi civil szervezeteknek, kluboknak is. Nyilvános, közösségi Internet-hozzáférést biztosít az intézmény látogatói számára. Az intézmény segíti a civil szervezetek működését, a szabadidő tartalmas, hasznos és egészséges eltöltését, településünk természeti értékeinek megismerését, kulturális-, történelmi-, néprajzi hagyományainak bemutatását, a kézműves kultúra elsajátítását, a közösséget építő magatartásformák kialakítását.

Zsombó nagyközség közösségi életében prioritással bírnak a rendezvények, így a különféle bálók, az iskolai farsangok vagy templomunk névadójának az ünnepe és az ehhez kapcsolódó búcsú. A gazdasági élet ünnepei közé soroljuk a Péter-Páli aratás ünnepét, amely a falunappal és a Homokháti Veterán Jármű Kiállítással és Felvonulással kerül megrendezésre. Nyáron kulturális eseményként lehetőséget biztosít a település a Zsombói Szabadtéri Színház színvonalas előadásainak megtekintésére. Együtt szurkol a falu apraja-nagyja a dalostalálkozó és a kolbász-és hurkatöltő rendezvényeken. Nemzeti ünnepeinken, március 15-én, augusztus 20-án és október 23-án együtt emlékezünk az ország hőseire, áldozataira. Az évet mindig az adventi forgatag, a gyertyagyújtás, a falukarácsony zárja, ahol a meghitt várakozásban együtt készül a falu.

Az Önkormányzat a legkisebbek mozgásigényét kielégítve, az Európai Unió feltételeinek is megfelelő játszótér alakított ki, amit a gyerekek nagy örömmel használnak.

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2019)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
2	igen	2 893	2

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

A településen nem fordul elő etnikai konfliktus. A lakók zavartalanul élnek a településen, a település bűnügyileg kevésbé fertőzött. Az ismertté vált bűncselekmények száma évről-évre fokozatosan csökken.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

A Családsegítő- és Gyermejjóléti Szolgálat, egyház- valamint civil szervezetek (Szivárvány, Csemete) évente több alkalommal szerveznek önállóan, vagy karitatív szervezetekkel együttműködve adományozást, mint például élelmiszer- és ruhacsomagok szerény körülmények között élő családok számára eljuttatása, Cók-Mók-oló vásár, Mikulás- és karácsonyi ajándékozás stb. A település közttereinek, utcabútorainak festése évente megtörténik az Összefogás Zsombóért Közhasznú Egyesület szervezésében. A Zsombói Polgárőr Egyesület, valamint a Zsombó Közbiztonságáért Alapítvány önkéntesei segítségével, a rendőrséggel együttműködve biztosítja a település rendvédelmét, a bűnügyek elkövetőinek mielőbbi kézre kerítését.

- d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei;

Településünkön nem releváns

- e) helyi lakossági önszerveződések.

Nincs adat

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Településünkön önkéntes adatszolgáltatás alapján nem élnek romák, így nem működik cigány nemzetiségi önkormányzat sem.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A szegénység az elszegényedés folyamatának felszínre kerülő problémái között a lakosság munkaerő-piaci helyzete, a munkanélküliségből eredő problémák, illetve a lakhatással összefüggő problémák, a hátralékok felhalmozódása a lakossági adósságállomány folytonos újratermelődése szerepel.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A szegénység oka és következménye a tartós munkanélküliség	Közfoglalkoztatás továbbfolytatása. Egyéb helyi foglalkoztatási lehetőségek felkutatása.
A hátrányos helyzetek generációkon keresztül átöröklődése.	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások bővítése. Felzárkóztatási, fejlesztési programok szervezése.

4. A GYERMEKEK HELYZETE, ESÉLYEGYENLŐSÉGE, GYERMEKSZEGÉNYSÉG

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

A Magyar Országgyűlés 1991. évi LXIV. törvényében kihirdette a Gyermekek Jogairól szóló ENSZ Egyezményt, majd elfogadta a 47/2007. (V. 31.) sz. határozatával a „Legyen Jobb a Gyermekeknek 2007-2032” Nemzeti Stratégiát. A dokumentum fő célja volt, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. Ez minden gyermekre kiterjed, de azokra a gyermekekre kell hangsúlyt helyezni, akiknek érdekei a legjobban sérülnek.

A helyi ellátórendszer különféle támogatásokkal és szolgáltatásokkal segíti a családot a gyermek nevelésében, megfelelő támogatások és szolgáltatások nyújtásával védelmet biztosít. A rendszer további jellemzője, hogy a veszélyeztetettség megelőzését szolgálja. A megelőző tevékenység a köznevelési,

egészségügyi, szociális, közművelődési és sport intézményhálózaton keresztül (esetenként civil szervezetek bekapcsolódásával) valósul meg, és az egyes ágazatok együttműködésén alapul. Településünkön a gyermekvédelmi alapellátások kiépültek, a preventív gyermekvédelem minden gyermekekkel foglalkozó intézményben, szakmai programban jelen van.

A gyermekszegénység csökkentése átfogó – minden ágazatra kiterjedő – intézkedéseket igényel. Az egyes részterületeken a foglalkoztatás, az oktatás, a lakásügy, az egészségügy, a szociális és gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltatások egymással összhangban álló és egymásra épülő intézkedéseit kell meghozni, amelyek a gyermek megszületésének pillanatától segítenek az esélyek javításában. A szegénységben vagy szegénység kockázatával élő gyermekek sajátos csoportját alkotják a fogyatékos gyermekek. A fogyatékos gyermeket nevelő családok helyzete az átlagosnál sokkal nehezebb, különösen a halmozottan fogyatékos gyermeket nevelő családok esetében figyelhető meg.

4.1. számú táblázat - Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	1 772	1 760	3532	50,17%	49,83%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			101	2,86%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	260	238	498	7,36%	6,74%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	58	55	113	1,64%	1,56%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

Veszélyeztetettség: olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza (Gyvt. 5. § n) pont)

A **védelembe vétel** a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés. A kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében a gyermek védelembe vétele a gyermekjóléti szolgálat és gyermekjóléti központ közreműködésével a gyámhatóság feladata. Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy

nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a gyámhatóság a gyermeket védelembe veszi (Gyvt. 68. § (1) bekezdés).

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet:

***A Gyvt. 67/A. §-ában foglaltak szerint:**

(1) Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

a) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról - önkéntes nyilatkozata alapján - megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,

b) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,

c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

(2) Halmozottan hátrányos helyzetű

a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az (1) bekezdés a)-c) pontjaiban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,

b) a nevelésbe vett gyermek,

c) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

A jegyző összesíti a települési önkormányzat illetékességi területén a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és tanulók számát és az ily módon előállított statisztikai adatokat minden év október 31-ig megküldi az illetékes tankerületi központ számára (Nkt vhr. 29. §).

2015-ben a hátrányos helyzetű gyermekek száma 18 fő és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma 4 fő volt. Mind a két csoportba tartozó gyermekek száma az évek során folyamatosan csökkent 2021 végén 3 hátrányos és 2 halmozottan hátrányos gyermek volt a településen, ami bizakodásra ad okot, hogy a rossz körülmények között élő fiatal generáció száma évről-évre csökken.

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2016	2	n.a.
2017	0	n.a.

2018	0	n.a.
2019	1	1
2020	3	3
2021	1	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Védelembe vett és veszélyeztetett gyermekek száma településünkön tartósan alacsony.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény: A jogosult gyermek számára a gyámhatóság a Gyvt-ben meghatározott feltételek szerint rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot állapít meg. (Gyvt. 18. § (1) a)) A jogosultság megállapítása során sor kerül a jövedelmi és vagyoni helyzet vizsgálatára a Gyvt. 19. §-a szerint.

Kiegészítő gyermekvédelmi támogatás: A támogatásra az rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek gyámjával rendelt hozzátartozó jogosult, aki a gyermek tartására köteles és

1. nyugellátásban,
2. korhatár előtti ellátásban,
3. szolgálati járandóságban,
4. balettművészeti életjáradékban,

részesül.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2016	n.a.
2017	55
2018	29
2019	20
2020	16
2021	15

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma az évek során látványosan lecsökkent, ennek mértéke 10 év vonatkozásában 87,7%. 2019-ben a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt

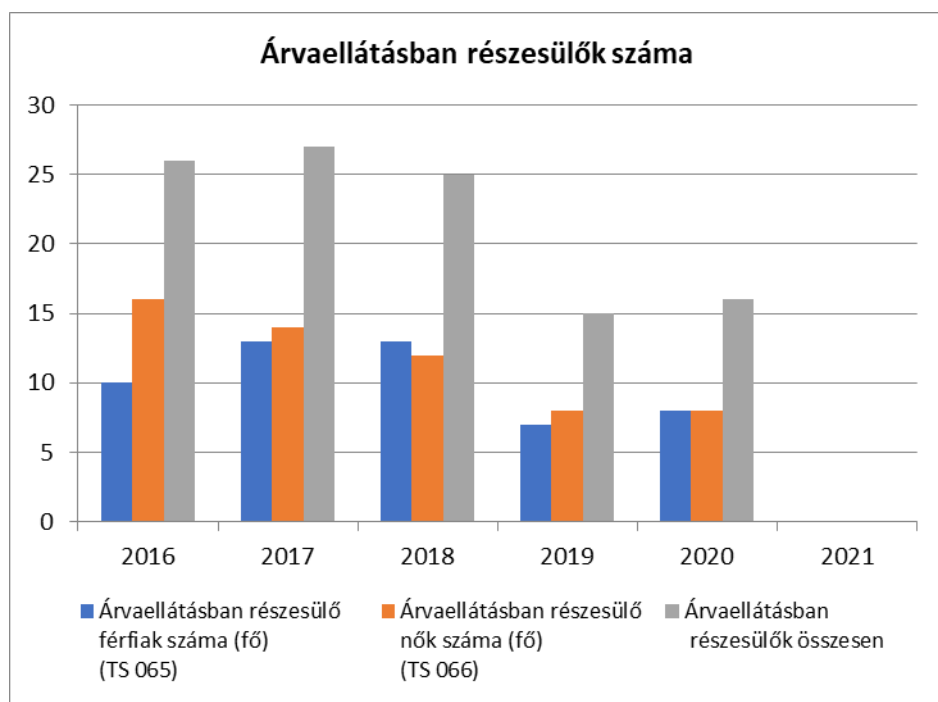
igénybe vevők száma 18 főre esett vissza. Ennek oka feltehetően az, hogy a kedvezményre való jogosultság jövedelemhatára nem emelkedik olyan ütemben, mint a kötelező legkisebb munkabér, így egyre kevesebb család esik a jövedelemhatár alá.

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

Az árvaellátásban részesülők száma évről évre csökken.

4.1.3. számú táblázat - Árvaellátás			
Év	Árvaellátásban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaellátásban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaellátásban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2016	10	16	26
2017	13	14	27
2018	13	12	25
2019	7	8	15
2020	8	8	16
2021	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

Ingyenesen biztosítják az intézményi gyermekétkeztetést a bölcsődei- vagy óvodai nevelésben részesülő gyermek számára, ha

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,
- tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek,
- olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek,
- olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíj járulékkal csökkentett összegének 130%-át (2019-ben: 128.810 Ft) vagy
- nevelésbe vették;

1-8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, vagy nevelésbe vették vagy azon szerinti életkorú, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek számára, akit fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, az Szt. hatálya alá tartozó fogyatékosok nappali intézményében helyeztek el;

Az 1-8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha nevelésbe vették, vagy utógondozói ellátásban részesül.

50%-os normatív kedvezményt biztosítanak:

- az 1-8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül;
- az 1-8. és az azon felüli évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha olyan családban él, amelyben **három vagy több gyermeket** nevelnek,
- a tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek számára.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

Jelenleg nem áll rendelkezésre adat.

f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői.

g) Jelenleg nem áll rendelkezésre adat.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Településünkön nem működik szegregált, telepszerű lakókörnyezet.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzet fogalmának meghatározása nem egységes a gyermekvédelem területén. Az éves gyermekvédelmi rendszer működéséről szóló beszámoló adatait és tapasztalatait értékelve meghatározhatjuk a veszélyeztetettség okokat figyelve arra, hogy egy-egy gyermek, fiatal több szempontból is érintett lehet, a veszélyeztetettség tényezők halmozottan jelentkeznek.

A gyermekvédelemben dolgozó szakemberek tapasztalata szerint nem változott az a tendencia, hogy a veszélyeztetettség okai között kimagaslóan a szociális helyzet a meghatározó:

Szociális helyzet: A szociális helyzetből adódó veszélyeztetettség a gyermekek több mint a felét foglalta magába.

A család szétesése: Ez a veszélyeztetési ok gyakran párosul a szociális helyzet romlásával és a gyermek mentális állapotának sérülésével. A család szétesésének leggyakoribb oka, a válás a gyermek számára veszteség. Az elfojtott érzelmek a személyiségfejlődésben rendellenességeket, zavarokat eredményezhetnek.

A nevelés, gondozás, törődés, szeretet hiánya: Az elhanyagolás is bántalmazás (egészségügyi-, oktatási elhanyagolás, a gyermek magára hagyása, elhagyása). A gyanújelek, tünetek jelentkezhetnek testi, viselkedésbeli és érzelmi szinteken is.

Súlyos betegség a családban: A betegség vonatkozhat szülőre, nagyszülőre és testvérre is. A családtagok hosszú vagy súlyos betegsége, az egészségtelen életmód, tartósan rossz lakhatási körülmények a gyermek testi fejlődését és egészségét is veszélyeztetik. A gyermek számára problémát okozhat a hosszan tartó, vagy súlyos betegséggel való szembesülés, a normálistól eltérő élethelyzetben való folyamatos „tartózkodás”.

A család életmódja: A családi élet súlyosabb veszélyeztető ártalmait jelenti a deviáns viselkedési formák jelenléte a család hétköznapijaiban: alkoholizmus, brutalitás, bűnöző családi környezet.

A gyermek mentális állapota, személyiségzavara: A gyakorlatban is érzékelhető a mentálisan sérült gyermekek számának növekedése. Az okok között a családi nevelés jellemző hibái - következetlenség, szigor és kényeztetés eltúlzása, követelések hiánya a gyermek felé, vagy ellenkező esetben: a gyermek képességeit meghaladó, magas mérce állítása, az ellenőrzés, odafigyelés hiánya – tapasztalhatóak. Gyakran találkozunk az idegrendszeri betegségük miatt rendszeresen gyógyszert fogyasztó kisgyermekkel.

Bántalmazás: Jelei sokszor nem egyértelműek. Nehezíti a helyzetet, hogy a testi jelek hiánya nem zárja ki a bántalmazás lehetőségét (szexuális-, verbális bántalmazás nehezen felismerhető).

A gyermekek egészséges fejlődésének alapfeltétele az egészséges étkezés. A mélyszegénységben élő gyermekek közül otthon sokan nem jutnak megfelelő mennyiségű egészséges táplálékhoz. Ezért nagy jelentőségű a szervezett – intézményekben történő – közétkeztetés. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő bölcsődés, óvodás és általános iskolás gyermek térítésmentesen étkezhethetnek.

A gyermekek védelmét szolgálják a

- pénzügyi és természetbeni ellátások: a szociálisan rászorulókat által igénybe vehető pénzügyi, természetbeni és gyermekjóléti alapellátásokat
- gyermekjóléti alapellátások: a GYERMEKJÓLÉTI SZOLGÁLAT szervezi, a jelzőrendszeren keresztül érkezett vagy az önként jelentkező kliensek részére nyújt szolgáltatást, közreműködik a védelemben vétel előkészítésében, folyamatában, felülvizsgálatában. Szolgáltatásai: gyógypedagógiai fejlesztés, pszichológus és jogi tanácsadás, kapcsolattartási ügyelet, önismereti gyermekcsoport működtetése

A gyermekek egészségügyi szűrése biztosított, részben a védőnői hálózaton keresztül, részben intézményhálózaton keresztül. A bölcsődékben, óvodákban, általános iskolában zajló szűrőprogramok rendszerek, amelyeket korrekt tanácsadás egészít ki.

A védőnők családlátogatásaik során a várandós kismamák, gyermekes anyukák fordulnak problémáikkal. Nagyon sokszor elég egy megerősítő beszélgetés ahhoz, hogy problémájukkal orvoshoz forduljanak. Az iskoláskorúaknál az érzékszervi méréseket és egészségügyi ismeretterjesztést végeznek.

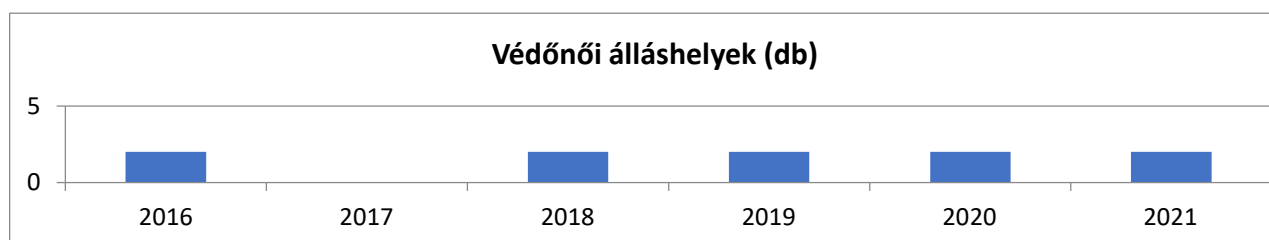
A védőnők feladatai közé tartozik:

- Várandós anyák és a 0-18 éves korú gyermekek és családjuk gondozása, tájékoztatás, tanácsadás, az egészségmegőrzés, az optimális környezeti feltételekre vonatkozóan (helyes táplálkozás, káros szenvedélyek megelőzése, egészséges életmód).
- A gyermekek megfelelő érzelmi, értelmi fejlődésének elősegítése, biztosítása, veszélyeztetettség megelőzése.

A védőnők – a gyermekvédelmi jelzőrendszer tagjaként – egészségügyi veszélyeztetettség esetén a szülésznőgyógyással, illetve a gyermekorvossal együttműködve gondozzák a családokat, szociális veszélyeztetettség esetén lépéseket tesznek a fennálló körülmények megváltoztatására, mely a Gyermekjóléti Szolgálattal együttműködve valósul meg.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2016	2	n.a.	-
2017	0	n.a.	-
2018	2	n.a.	-
2019	2	n.a.	-
2020	2	n.a.	-
2021	2	n.a.	-

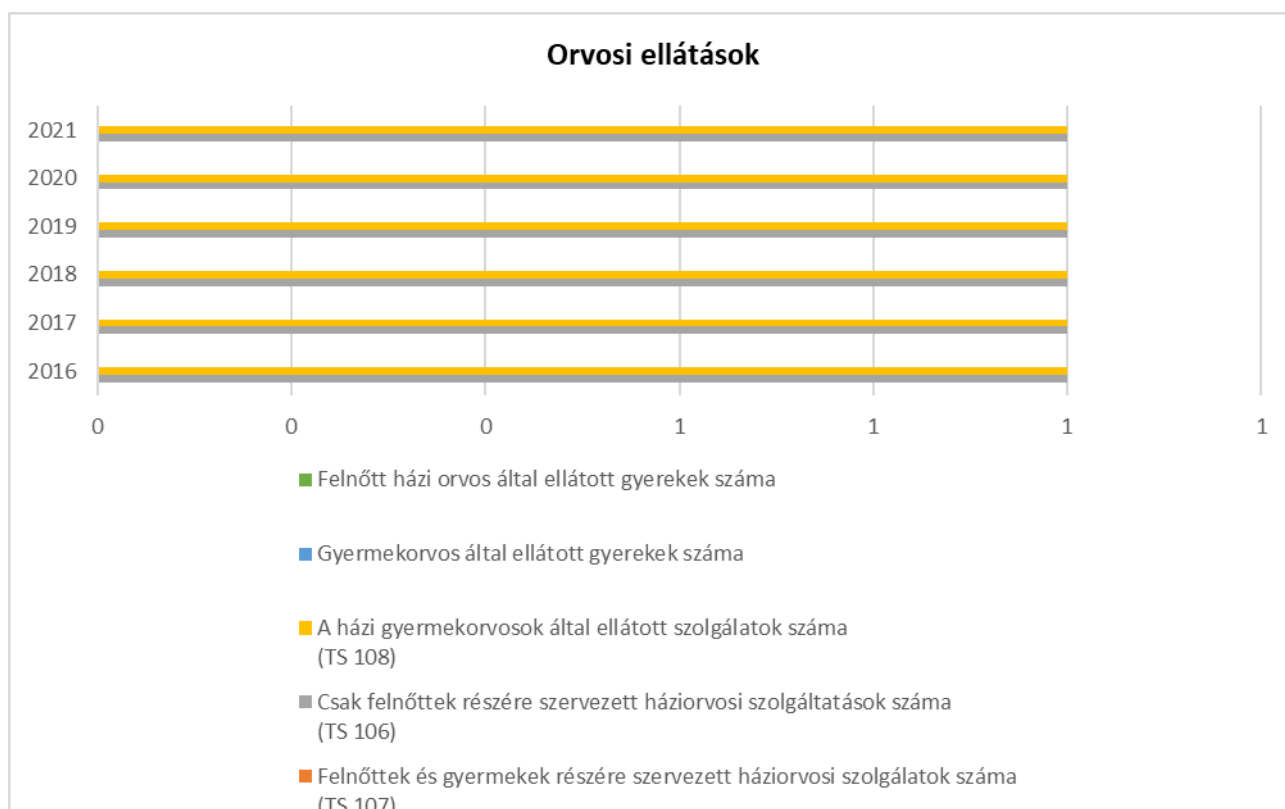
Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

- c) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás					
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziiorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziiorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2016	0	1	1	n.a.	n.a.
2017	0	1	1	n.a.	n.a.
2018	0	1	1	n.a.	n.a.
2019	0	1	1	n.a.	n.a.
2020	0	1	1	n.a.	n.a.
2021	0	1	1	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

Az óvodában és az általános iskolában elvégezhető fejlesztések helyben történnek, egyébként kistérségi szinten biztosított. A 0-7 éves korosztály speciális ellátása helyben fejlesztő pedagógussal, logopédussal

biztosított. A szakértői bizottság szakvéleménye alapján a fogyatékos gyermek legfeljebb nyolcéves koráig fejlődését biztosító korai fejlesztésben és gondozásban, vagy fejlesztő felkészítésben vehet részt.

d) gyermekjóléti alapellátás

Ezt a feladatot az önkormányzat a Szegedi Kistérség Többcélú Társulása keretében biztosítja korszerű, minden igényt kielégítő épületben, helyi családsegítőkkal.

Gyermekjóléti Szolgálat: A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését. A gyermekjóléti szolgálat tevékenységének jelentős része eléri az adott település valamennyi gyermekét, szolgáltató és megelőző funkcióval bír. Tevékenységét összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi és nevelési-oktatási intézményekkel szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez. A gyermekjóléti szolgálat figyelemmel kíséri valamennyi, 0-18 éves gyermek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét.

e) Gyermekek napközbeni ellátása, bölcsődei ellátás: A gyermekek napközbeni ellátása bölcsődei és óvodai nevelés keretén belül valósul meg.

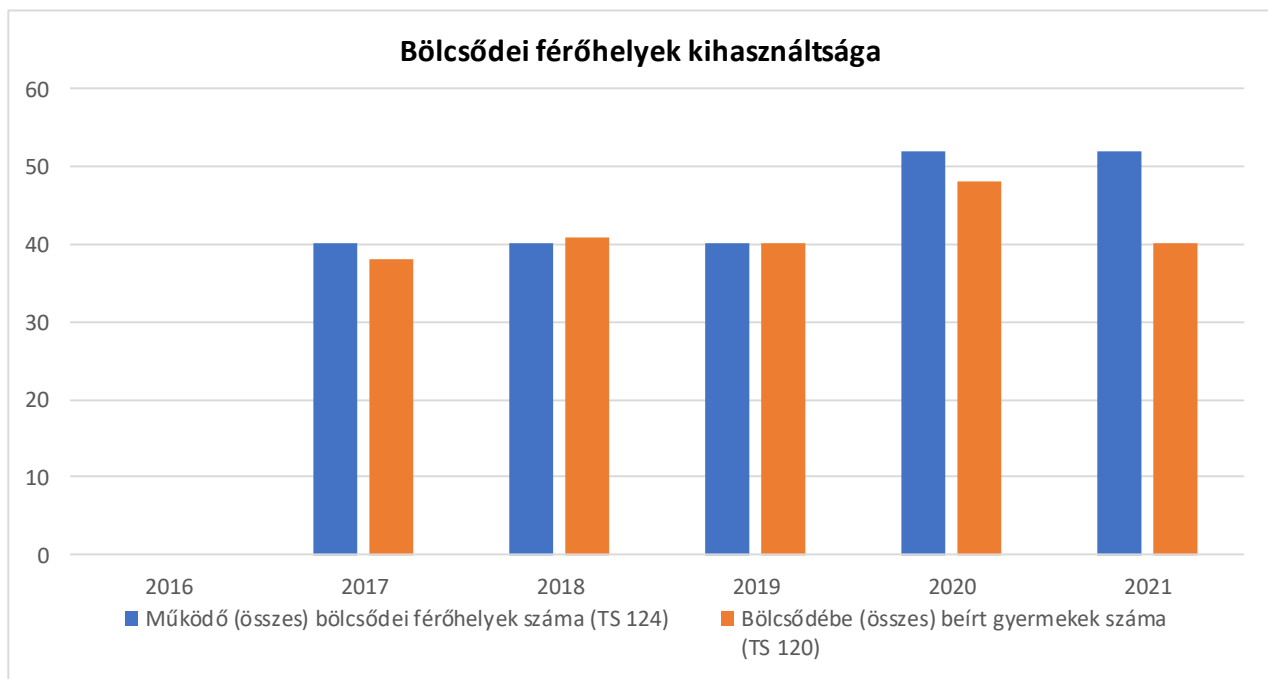
4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2016	40	38
2017	40	38
2018	40	41
2019	40	40
2020	52	48
2021	52	40

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2016	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	0	0	0	0	0	0	40	38
2018	0	0	0	0	0	0	40	41
2019	0	0	0	0	0	0	40	40
2020	0	0	0	0	0	0	52	48
2021	0	0	0	0	0	0	52	40

Forrás: TeIR, KSH Tstar

f) gyermekvédelem

A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermekek védelmét pénzügyi, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint e törvényben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.

A gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot látnak el – a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése érdekében – a törvényben meghatározott alaptevékenység keretében

- az egészségügyi szolgáltatást nyújtók, így különösen a védőnői -szolgálat, a háziorvos, a házi gyermekorvos,
- a személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatók, így különösen a családsegítő szolgálat, a családsegítő központ,
- a köznevelési intézmények,
- a rendőrség,
- az ügyészség,
 - a bíróság,
 - a pártfogó felügyelői szolgálat,
 - az áldozatsegítés és a kárenyhítés feladatait ellátó szervezetek,
 - a menekülteket befogadó állomás, a menekültek átmeneti szállása,
 - a társadalmi szervezetek, egyházak, alapítványok.

Az előzőekben felsorolt intézmények és személyek kötelesek

- jelzéssel élni a gyermek veszélyeztetettsége esetén a gyermekjóléti szolgálatnál,
- hatósági eljárást kezdeményezni a gyermek bántalmazása, illetve súlyos elhanyagolása vagy egyéb más, súlyos veszélyeztető ok fennállása, továbbá a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén. Ilyen jelzéssel és kezdeményezéssel bármely állampolgár és a gyermekek érdekeit képviselő társadalmi szervezet is élhet.

Ezek a személyek, szolgáltatók, intézmények és hatóságok a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a veszélyeztetettség megelőzése és megszüntetése érdekében kötelesek egymással együttműködni és egymást kölcsönösen tájékoztatni.

Az észlelő-és jelzőrendszer jól működik településünkön, együttműködésünket megfelelőnek tartjuk. A jelzések a gyermekjóléti szolgálathoz elsősorban közoktatási intézményekből érkeztek, valamint jelzett, illetve értesített a rendőrség, fiatalkorúak pártfogó felügyelője, védőnői szolgálat.

Közoktatási intézménytől leginkább a tankötelezettség teljesítésével kapcsolatos problémák, és a passzív tanórai részvétel miatt érkeznek jelzések, illetve jeleztek súlyos szülői elhanyagolás miatt is. Továbbra is emelkedő tendenciát mutatnak a gyermekek magatartási problémái miatti esetek, mely egymáshoz és a felnőttekhez való problémás viszonyukban nyilvánul meg. Az iskola „gyermekvédelmi felelőse” havonta vesz részt észlelő- és jelzőrendszeri esetmegbeszéléseken, ahol a többi közintézménnyel együtt figyelemmel kíséri a gyermekvédelmi gondoskodásban levő családok életét. Az iskola pedagógusai az évben egyszer tájékoztató előadáson vettek részt, ahol felhívták a figyelmüket, hogy milyen módon és miért fontos aktív jelzőrendszeri szerepük ebben a mechanizmusban, milyen módon és mit figyeljenek, és hogyan tudunk hivatalosan is segíteni az adódó problémák megoldásában. Az iskola kiemelt figyelmet fordít arra, hogy az iskolán belül ne legyen a gyermeket hátrányosan érintő viselkedés egyik fél részéről (szülő, gyermek, pedagógus) sem. Összességében elmondható, hogy az észlelő- és jelzőrendszer több tagjával napi

kapcsolatban áll a Gyermekjóléti Szolgálat, mind a szakmai, mind pedig a személyes kapcsolat elősegíti a rugalmas, a gyermekek érdekeit szem előtt tartó közös munkát.

g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

A krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások biztosítása nem kötelező önkormányzati feladat, azt az állam biztosítja a gyermekek részére. Az iskola tájékoztatása alapján náluk az elmúlt évben nem volt szükség gyermekvédelmi intézkedésre. Kisebb fajsúlyú, inkább preventív intézkedések azonban történtek. Két család esetében nem várt krízishelyzet lépett fel (családapa halála), az osztályfőnökök pszichológus segítségét ajánlották fel, illetve maguk is fokozott figyelemmel kísérik a diákjaik életét. Több esetben jelezték egy-egy gyermek esetén a gyermekvédelem folyamatos figyelemmel kísérését, tekintettel arra, hogy az érintett gyermek testvérei Zsombó más köznevelési intézményébe járnak, vagyis ott is előjöhethet a probléma.

Ami mindenképpen említést érdemel, az egyre erősödő társadalmi tendencia a gyermekeket is veszélyeztető családon belüli erőszak és az ennek következtében kialakuló kiskorút veszélyeztető krízishelyzet, melynek hirtelen kialakulását a gyermekvédelemben kevésbé járatos ember nem tudja kezelni. Hogy tudja, ebben a helyzetben hová kell fordulnia, képzést terveztünk a gyermekvédelem helyi szerveinek bevonásával a pedagógusok számára.

h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

A József Attila Községi Ház és Könyvtár által a tanév ideje alatt az általános iskolások részére szervezett programok többnyire kreatív műhelyfoglalkozások. Ilyenek például a különböző ünnepekre – húsvét, karácsony – történő hagyományőrző felkészülések. A szünidőben a Gyermekjóléti Szolgálat szervez tábort elsősorban a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek részére. A Szent Imre Katolikus Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola a tanévben folyamatosan biztosítja a különböző művészeti képzésekben való részvétel lehetőségét (zene, tánc, képzőművészet területén). A Szent Imre Katolikus Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola a nyári szünet ideje alatt biztosítja a napközis tábor lehetőségét. Civil szervezetek és intézmények lehetőséget biztosítanak nyaranta különböző tematikus táborokban való részvételre (önismereti, természetvédelmi, sport, színjátszó, hagyományőrző stb.).

i) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei), ingyenes tankönyv

A Gyvt. 41. § (1) bekezdés értelmében a gyermekek napközbeni ellátásaként a családban élő gyermekek életkorának megfelelő étkeztetését is kell megszervezni azon gyermekek számára, akiknek szülei, nevelői, gondozói munkavégzésük, munkaerőpiaci részvételt elősegítő programban, képzésben való részvételük, betegségük vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni.

A gyermekétkeztetést településünkön Zsombó Nagyközség Önkormányzata tulajdonában lévő épületben a NAHATI Szociális Szövetkezet (Jóbarát Vendéglő) konyhája biztosítja. Településünkön a gyermekétkeztetés megfelel az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 50. § (3) bekezdése azon követelményének, mely szerint a közétkeztetésben – különös tekintettel az egészségügyi, szociális és gyermekintézményekben nyújtott közétkeztetésre – az élettani szükségletnek megfelelő minőségű és tápértékű étkezést kell biztosítani. Biztosított az életkor-specifikus étrend.

Biztosított továbbá az, hogy az intézményekben az arra jogosultak igénybe vehetik az ingyenes, illetve kedvezményes étkeztetést.

A nemzeti köznevelési törvény módosításával kiterjesztették az ingyenes tankönyvellátást kapó diákok körét 2020 szeptemberétől. Eddig csak az 1-9. évfolyamon volt ingyenes, a döntés értelmében már minden, köznevelésben és szakképzésben tanuló minden diák ingyenesen jut hozzá a tankönyvcsomaghoz.

j) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok;

Ilyen jellegű programok nem kerültek megrendezésre, a gyermekprogramokon mindenféle gyermekcsoport vegyesen vehet részt.

k) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

A szolgáltatások nyújtásakor településünkön nem sérül az egyenlő bánásmód követelménye.

j) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül

Pozitív diszkrimináció érvényesül a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat által szervezett szabadidős programok szervezése során, melyeken elsősorban hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek vesznek részt.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű (SNI) és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei;

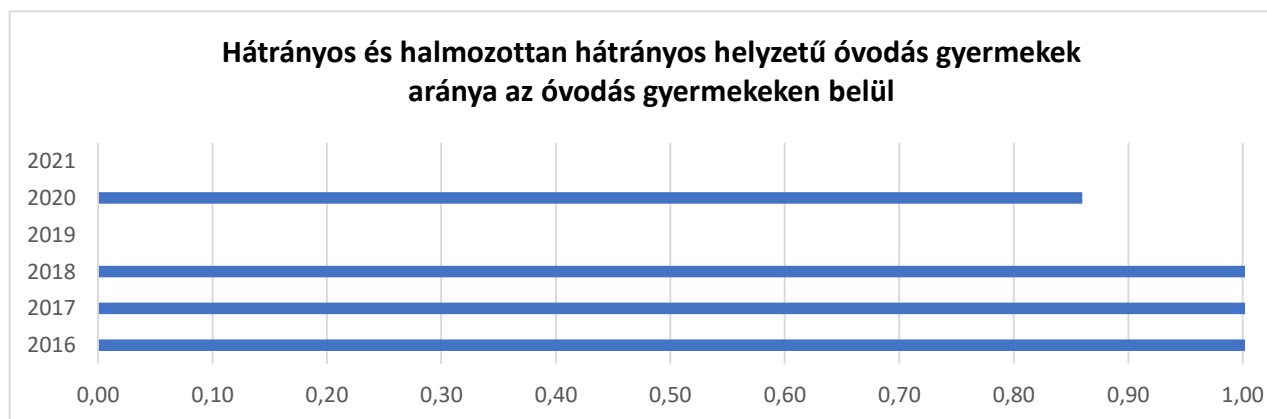
Az Nktv. 47. §-a alapján sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók neveléséről, iskolai felkészítéséről a szakértői bizottság szakértői véleménye szerint kell gondoskodnia az óvodának, iskolának. A sajátos nevelési igényű gyermek óvodai nevelése, a tanuló iskolai nevelése-oktatása, továbbá kollégiumi nevelése az e célra létrehozott gyógypedagógiai nevelési-oktatási intézményben, konduktív pedagógiai intézményben, óvodai csoportban, iskolai osztályban, vagy a többi gyermekkel, tanulóval részben vagy egészben együtt történhet. A gyermek, tanuló integrált vagy speciális intézményi keretek között történő nevelését, oktatását a szakértői bizottság által kiadott véleményben foglalt állásfoglalás alapján lehet és kell biztosítani. Az ezzel ellentétes gyakorlat jogsértő mind a Nktv., mind pedig az egyenlő bánásmód követelményét tekintve.

Településünkön az SNI gyermekek többi gyermekkel való együttnevelésének, oktatásának feltételei adottak.

A Móra-Partner Nonprofit Közhasznú Kft. a 49311-4/2019/ SZOCSZOLG számú projekt keretében felmérést végzett a térségben élő, sajátos nevelési igényű és fogyatékos személyek helyzetét, a köznevelési és szociális rendszerben történő ellátásuk lefedettségét és társadalmi integrációjuk lehetőségeit vizsgáló kérdőívvel. Zombó településen a szülőktől visszakapott kérdőívek alapján 2020-ban 11 fő gyermek volt, aki sajátos nevelési igényű.

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekekben belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2016	94	5	5,32
2017	102	3	2,94
2018	103	2	1,94
2019	114	0	0,00
2020	116	1	0,86
2021	122	1	0,82

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók			
Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2016	234	11	4,70
2017	228	8	3,51
2018	224	6	2,67
2019	222	1	0,45
2020	227	2	0,88
2021	219	5	2,28

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban						
Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulóknak számához viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2016	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2017	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2018	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2019	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2020	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Településünkön középfokú oktatási intézmény nem működik.

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet		
Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2016	19	4
2017	14	3
2018	9	2
2019	7	2
2020	8	2
2021	5	2

Forrás: TeIR, KSH Tstar

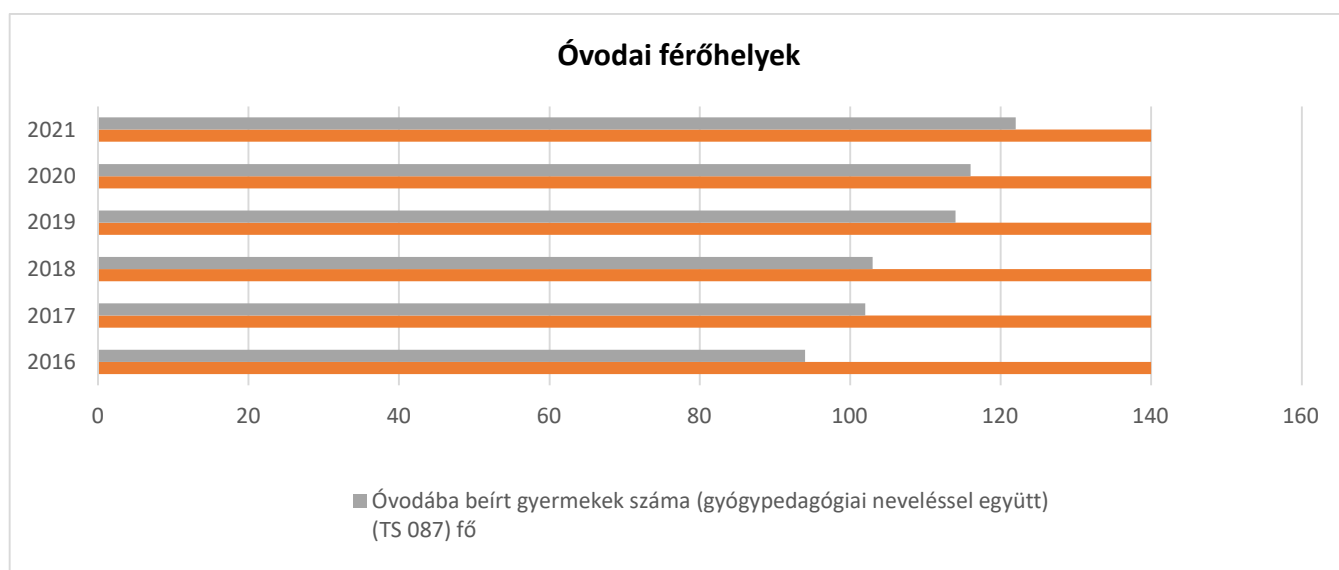

c) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoporthoz tartozók száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai csoportok száma (TS 086)	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoporthoz jutó gyermekek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2016	n.a.	5	140	1	94	0	0	19
2017	n.a.	5	140	1	102	0	0	20
2018	n.a.	5	140	1	103	0	0	21
2019	n.a.	5	140	1	114	0	0	23
2020	n.a.	6	140	1	116	0	0	19
2021	n.a.	6	140	1	122	0	0	21

Forrás: TeIR, KSH Tstar,
Önkormányzati adat

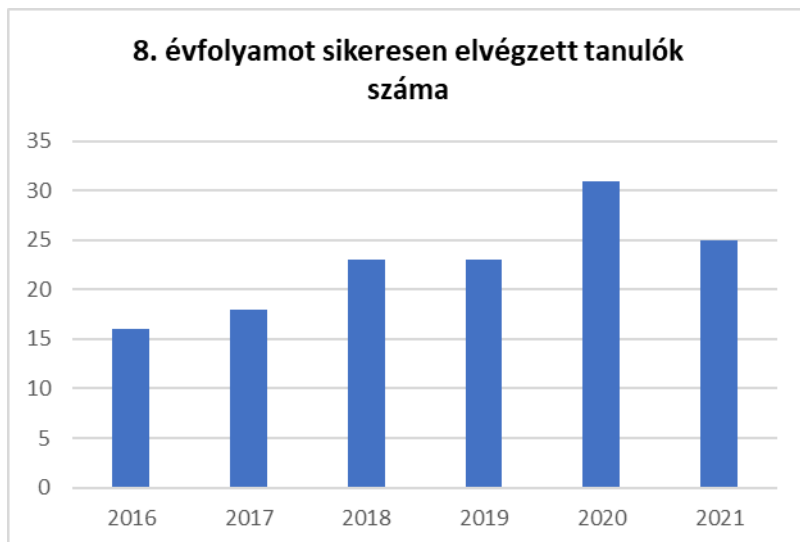
4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek					
Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2016	0	13	1	18,00	7,26
2017	0	12	1	19,00	8,77
2018	0	11	1	20,45	10,67
2019	0	11	1	20,00	10,00
2020	0	11	1	20,73	10,53
2021	0	11	1	19,9	10,2

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban	
Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2016	16
2017	18
2018	23
2019	23
2020	31
2021	25

Forrás: TeIR, KSH Tstar

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregáció

Az Ebktv. alapján mindenkit egyenlő bánásmód illet meg az oktatással és képzéssel kapcsolatban, így különösen az oktatásba történő bekapcsolódás feltételeinek meghatározása, a felvételi kérelmek elbírálása, az oktatás követelményeinek megállapítása és a követelménytámasztás, a teljesítmények értékelése, az oktatáshoz kapcsolódó szolgáltatások biztosítása és igénybevétele, az oktatással összefüggő juttatásokhoz való hozzáférés, a kollégiumi elhelyezés és ellátás, az oktatásban megszerezhető tanúsítványok, bizonyítványok, oklevelek kiadása, a pályaválasztási tanácsadáshoz való hozzáférés, valamint az oktatásban való részvétellel összefüggő jogviszony megszüntetése során.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutató eltérések

Jelenleg nem áll rendelkezésre adat.

e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Az általános iskolában különböző tantárgyakból felzárkóztató foglalkozásokat szerveznek hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek részére. Ezek eredményessége az átlagok javulásában is mutatkozik.

A tanulók ellenőrzése, mérése és értékelése a Szent Imre Katolikus Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola pedagógiai programjában, valamint a Helyi tantervben leírtak szerint történik. Ezen felül további – a végzett munka színvonalára vonatkozó – méréseket is végeznek, kiszűrve ezzel a rászoruló diákok felzárkóztatását. **Az iskolában** Jakab Edit logopédus minden elsős kisdíákot felmér, a felsőbb évfolyamokon a pedagógusok által jelzett tanulók vizsgálatát végzi el. A mérések eredményei után komplex, egyénre szabott logopédiai fejlesztést végez. 2019. szeptembertől az 1. évfolyamban 8 tanuló vett részt a foglalkozásokon; év végére hárman tünetmentesek, négyen további fejlesztést igényelnek, egyenél még automatizálják a tanult hangokat. Minden tanuló esetében azonban elengedhetetlen az utánkövetés. A 2020/2021-es tanév elején a 2. osztályosok közül megvizsgálta az előző évről további fejlesztésre szorulókat. Közülük 4 tanuló járt heti rendszerességgel márciusig, 5 tanuló pedig automatizálás és utánkövetés céljából kéthetente. Az utóbbiak most már tünetmentesek. A 3.-4. osztályból 1 tanuló járt beszédtechnikai fejlesztésre, 4 pedig automatizálásra, utánkövetésre.

A gyermekek számának növekedése miatt szükségessé vált a Nefelejcs Katolikus Óvoda csoportbővítése, amire 2020 szeptemberében került sor. Az óvodai férőhelyek bővítésével a nők számára is kedveznek, hiszen könnyebben tudnak visszatérni a munkavállaláshoz, a gyermek biztonságos elhelyezésével.

Az integrált oktatást, különleges gondozást a gyermek életkorától és állapotától függően – a fogyatékosságot megállapító szakértői bizottság szakvéleményében foglaltak szerint – a korai fejlesztés és gondozás, a fejlesztő felkészítés, az óvodai nevelés, az iskolai nevelés és oktatás keretében szervezzük meg. A Nefelejcs Katolikus Óvoda, illetve a Szent Imre Katolikus Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola jogszabályi előírások betartása mellett, a feladatellátást biztosítja.

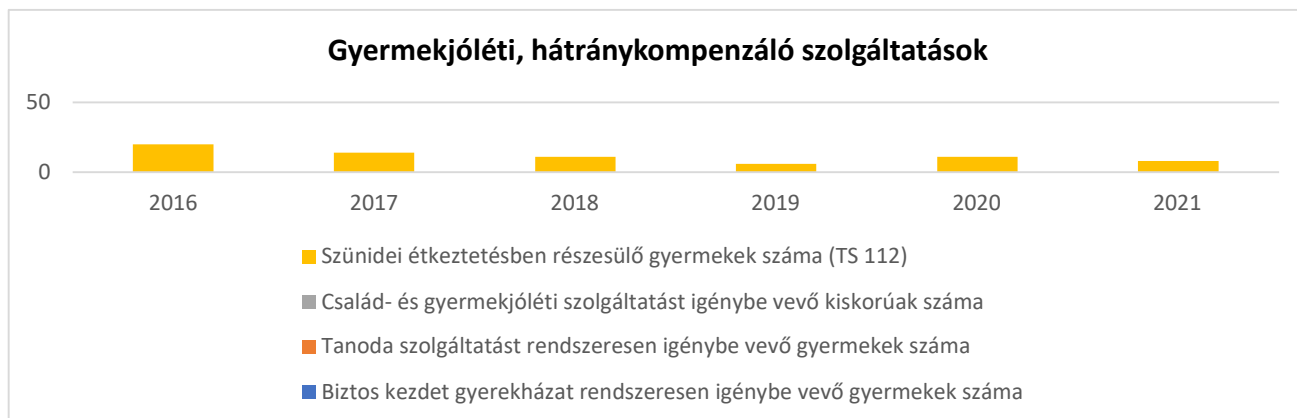
A *halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, tanulók* nyilvántartása a szülő által önkéntesen benyújtott nyilatkozat alapján történik.

A pedagógusok képzettsége és innovációs készsége kiemelkedő a kompetenciafejlesztés, egyéni differenciálás terén. A Humánerőforrás és a Társadalmi Megújulás Operatív Programok által szinte valamennyi pedagógus érintett volt, és részt vett esélyegyenlőséghez kapcsolódó módszertani képzésen. A pedagógusok továbbképzése részben önkormányzati, részben uniós forrásokból valósul meg.

Az Önkormányzattal szemben a közszolgáltatások nyújtása során hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt szankció megállapítására nem került sor.

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások				
Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2016	n.a.	n.a.	n.a.	20
2017	n.a.	n.a.	n.a.	14
2018	n.a.	n.a.	n.a.	11
2019	n.a.	n.a.	n.a.	6
2020	n.a.	n.a.	n.a.	11
2021	n.a.	n.a.	n.a.	8

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A család működését zavaró és akadályozó okok közül a családok anyagi, család széteséséből, a nevelés, gondozás, törődés, szeretet hiányából adódó veszélyeztetettség megemelkedett.	Szabadidős programok szervezése, biztonságos, kulturált színterek működtetése. A hátrányos helyzetű gyermekekkel és családjukkal foglalkozó szakemberek továbbképzése a hátrányos helyzetű gyermekek nevelését, személyiségfejlesztését, illetve a szülők eredményes bevonását segítő ismeretek elsajátítása és a kompetenciák fejlesztése érdekében.
Jellemzően a HHH tanulók közül kerülnek ki az évismétlők	A lemorzsolódásban veszélyeztetett tanulók mentorálása, részükre fejlesztő, felzárkóztató foglalkozások
Nincsenek a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálatnál olyan eszközök, amelyek a gyermekek szabadidős tevékenységét vagy esetlegesen tanulásukat segítik (játékok, bútorok, számítástechnikai eszközök).	A szabadidő hasznos eltöltését, a tanulást segítő eszközök beszerzése

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

Magyarországon a nők gazdasági aktivitása kisebb, mint a Nyugat-Európai országokban. A nők gazdasági aktivitását nagy mértékben befolyásolja társadalmi szerepvállalásuk.

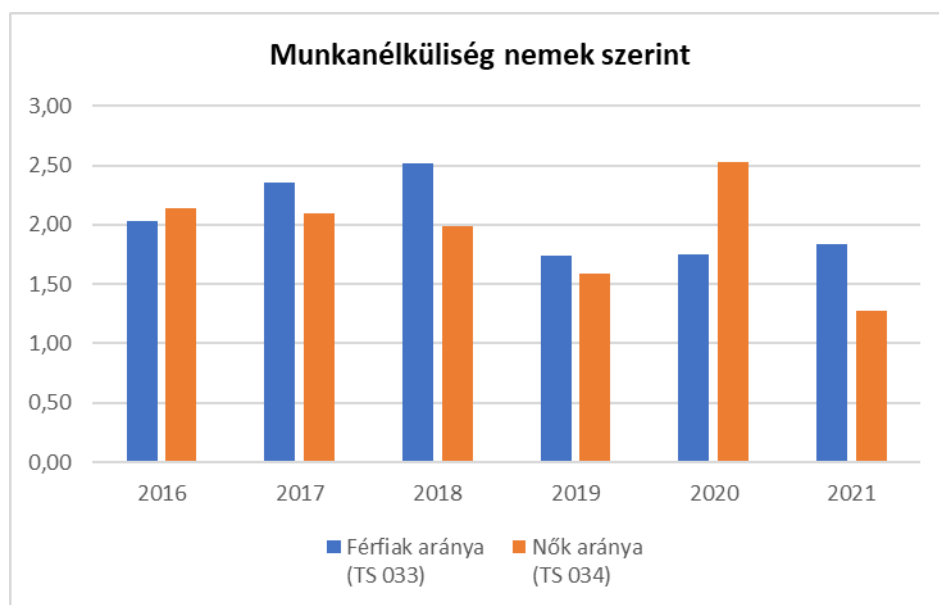
A nők gazdasági aktivitásának fontos befolyásoló tényezője a gyereknevelés. Míg a férfiak körében a gyereknevelés – lényegében függetlenül a gyerek korától – valamelyest növeli a munkavállalás valószínűségét, az iskoláskor alatti vagy kisiskolás korú gyereket nevelő nők aktivitása lényegesen alacsonyabb, mint az azonos tulajdonságokkal rendelkező gyerektelen vagy idősebb gyereket nevelő nőké, a gyereknevelés aktivitáscsökkentő hatása annál nagyobb, minél kisebb a gyerek. Befolyásolja a nők gazdasági aktivitását a gyermekek száma is, a három vagy több gyermek radikálisan csökkenti a nők gazdasági aktivitását. A gyereket egyedül nevelő nők inkább kívánnak munkát vállalni, mint az azonos tulajdonságokkal rendelkező, s ugyanannyi és ugyanolyan korú gyereket nevelő, de párkapcsolatban élő nőtársaik.

Markáns különbségek mutatkoznak a két nem között a munkavégzés keretei szerint. A nők között magasabb az alkalmazottak aránya, a férfiak viszont gyakrabban dolgoznak önfoglalkoztatóként (egyéni vállalkozók, társas vállalkozások dolgozó tulajdonosai).

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint (a 3.2.1. táblával azonos)			
Év	Nyilvántartott álláskereső aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2016	2,03	2,14	2,09%
2017	2,35	2,09	2,22%
2018	2,52	1,99	2,26%
2019	1,74	1,59	1,67%
2020	1,75	2,53	2,14%
2021	1,84	1,27	1,56%

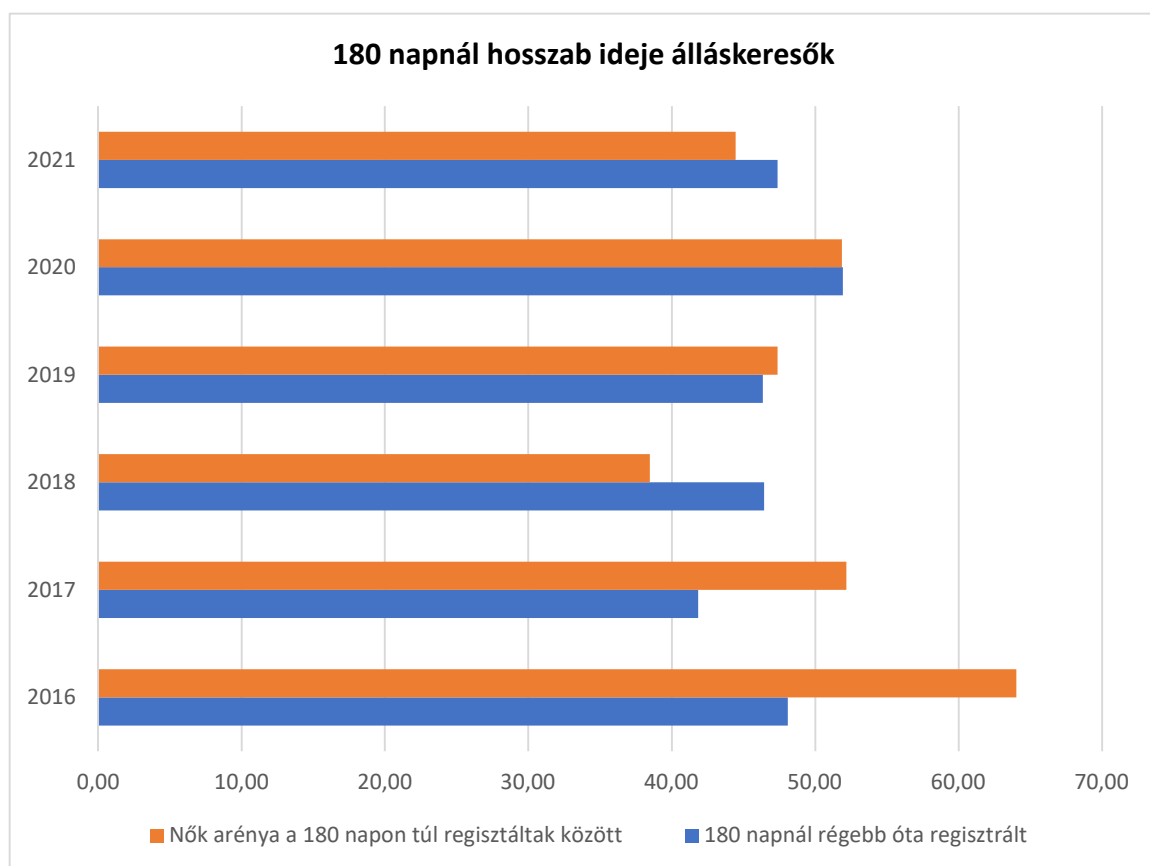
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresőők (a 3.2.3. táblával azonos)

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőőkön belül (TS 058)
	%	%
2016	48,08	64
2017	41,82	52,17
2018	46,43	38,46
2019	46,34	47,37
2020	51,92	51,85
2021	47,37	44,44

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

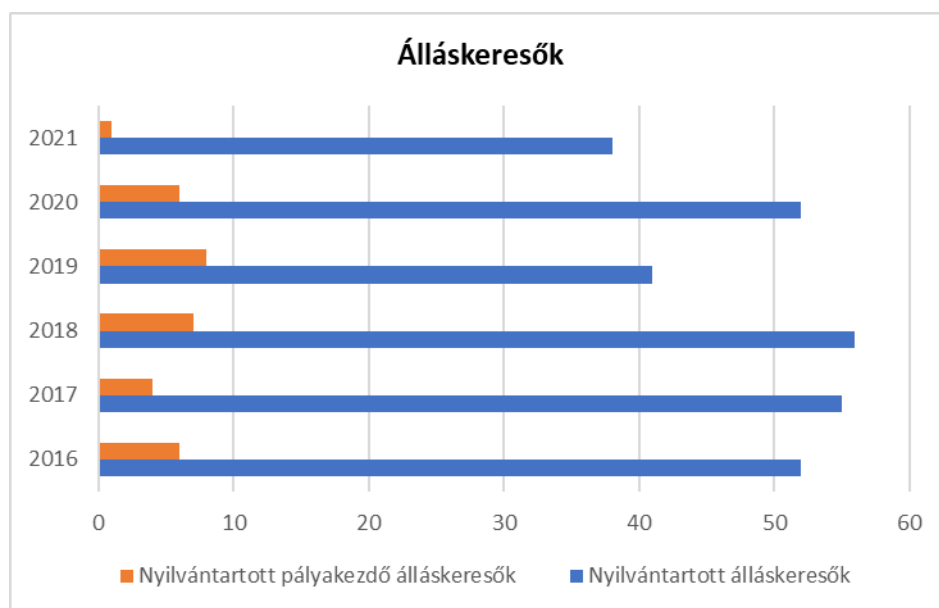

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő állás keresők száma

(a 3.2.6. táblával azonos)

Év	Nyilvántartott állás keresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő állás keresők száma (TS 053)
	fő	Fő
2016	52	6
2017	55	4
2018	56	7
2019	41	8
2020	52	6
2021	38	1

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Országos adatok szerint a foglalkoztatott nők aránya kevesebb, mint a férfiaké. Ennek egyik oka, hogy a gyermekvállalás miatt több nő van az inaktívak között (GYES, GYED, GYET). A munkanélküliségbe lépő nők egy része nem állásvesztő, hanem korábban inaktív volt.

Megállapítható az is, hogy a munkanélkülivé vált nők a férfiaknál kisebb eséllyel jutnak vissza a munkaerőpiacra, következésképpen az átlagnál hosszabb időt töltenek munka nélkül, mint a férfiak.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A foglalkoztatást segítő képzési programokban való részvételről a Mórahalmi Járási Hivatal Munkaügyi Osztálya nem tudott adatot szolgáltatni, helyi adatbázis pedig nincs.

Országos adatok szerint a foglalkoztatást segítő és képzési programok elősegítik a munkavállalás esélyét.

Ugyanakkor a munkanélküli férfiak nagyobb eséllyel vesznek részt vállalkozás-támogatási programokba és vállnak vállalkozóvá. A bértámogatási programokba azonos eséllyel kerülnek be a nők és a férfiak.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

A munkanélküli nők körében az alacsony iskolai végzettségűek aránya igen magas. Az iskolai végzettséget tekintve az általános iskolát végzettek kerülnek legtöbbször regisztrációra. Megállapítható, hogy minél magasabb az iskolai végzettség, annál nagyobb az esély az elhelyezkedésre.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A nők munkaerő-piaci hátrányos megkülönböztetése nehezen vizsgálható jelenség, megmutatkozhat a munkára való jelentkezéskor (ha a munkakör betöltésére mindkét nem képviselője alkalmas, azonos kvalitásokkal rendelkeznek, a munkáltató mégsem szeretne nőt alkalmazni), az azonos munkáért járó eltérő bérezésben, vagy az előmeneteli lehetőségek szűkösségében (üvegplafon-jelenség).

A nők esélyegyenlőségének sarkalatos kérdése „az egyenlő munkáért egyenlő bér” elvének érvényesülése. A nők férfiakkal szembeni kereseti hátránya mögött sokféle tényező együttes hatása áll. A keresetek színvonalát meghatározhatja a gazdasági ág, gazdálkodási forma, a munkavállaló személyes jellemzői (életkora, iskolai végzettsége, foglalkozása). A női keresetek hátránya a versenyszférában nagyobb, mint a költségvetési szférában. A két szektor közötti eltérés oka, hogy a közszférában alkalmazott illetmény-előmeneteli rendszerek szűkebb teret adnak a nemek szerinti különbségtételnek, mint a piaci szféra szabad béralkuja.

A település egészére vonatkozóan hátrányos megkülönböztetésre vonatkozó adatokkal nem rendelkezünk.

Az önkormányzatnál és intézményeinél dolgozók bére, keresete nem-, korcsoport-, beosztás-, szakma- vagy végzettség szerint évenként nyomon követhető, hátrányos megkülönböztetés nincs.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A családi, magánéletbeli feladatok és felelősségek általában egyoldalúan a nőket terhelik, mivel általában túlnyomórészt ők látják el a gyerekeket és az időseket.

A nők munkaerő-piaci elhelyezkedése szempontjából lényeges a gyermekek számára nyújtott napközbeni ellátásokhoz történő hozzáférés. A gyermekek napközbeni ellátása megszervezhető – a gyermekek életkorának megfelelően – különösen bölcsődében, hetes bölcsődében, családi napköziben, családi gyermekfelügyelet, vagy házi gyermekfelügyelet keretében, nyári napközis otthonban, valamint óvodában, iskolában.

Településünkön a gyermekek napközbeni ellátása bölcsődében, óvodában és az általános iskolában biztosított.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2016	2	n.a.	-
2017	0	n.a.	-
2018	2	n.a.	-
2019	2	n.a.	-
2020	2	n.a.	-
2021	2	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. a.) számú táblázatból

Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2016	40	38
2017	40	38
2018	40	41
2019	40	40
2020	52	48
2021	52	40

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. b.) számú táblázatból

Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyerekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2016	0	0	0	0	0	0	n.a.	n.a.
2017	0	0	0	0	0	0	40	38
2018	0	0	0	0	0	0	40	41
2019	0	0	0	0	0	0	40	40
2020	0	0	0	0	0	0	52	40
2021	0	0	0	0	0	0	52	36

Forrás: TeIR, KSH Tstar

2016-ig stagnáló, évi kb. 100 gyermek ellátását kellett a védőnőknek megszervezni, azonban 2017-ben csaknem 66%-os visszaesés volt tapasztalható a gyermekszületés létszámában. Újra bizodalomra adhat okot, hogy a gyermekszületések növekednek, amivel a védőnők átlagos gondozotti létszáma is nő.

Védőnőink két körzetben látnak el védőnői feladatokat. A leendő édesanyák számára a gyermekgondozással kapcsolatos ismeretek átadása megkezdődik már várandós korban a szülésfelkészítő tanfolyam keretében, egyéni beszélgetések, látogatások alkalmával, kezdve a szüléstől, szoptatástól a tápláláson gyereknevelésen át. Heti-kétheti rendszerességgel baba-mama klubot tartanak és anyatejes világnapi rendezvényt szerveznek, ahol felhívják az anyatejes táplálás fontosságára az édesanyák figyelmét. Segítséget kapnak a szociális juttatások megismerésében és a hozzá tartozó nyomtatványok kitöltésében, szükség esetén az utánajárásban is.

A tanév tartalma alatt az óvodások szűrővizsgálatát is elvégzik és játékos egészségnevelő előadásokat tartanak. Családtervezéssel kapcsolatban a serdülő korban lévő gyermekek felvilágosítására alapvetően az iskolában kerül sor, több alkalommal is szerveznek ilyen jellegű oktatást.

A védőnői hálózat nagy figyelmet fordít a szociális okból, vagy gondatlanságból veszélyeztetettségben élő gyermekek folyamatos nyomon követésére és a társszervekkel való kapcsolat felvételre. A külterületen élő családok látogatását a tanyagondnoki szolgálat segítségével oldják meg.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

A rendőrséggel történt konzultáció alapján megállapítható, hogy településünkön nem jellemző a nőket érő, illetve a családon belüli erőszak.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaoththon, családok átmeneti otthona)

Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások településünkön nincsenek. A közeli nagyváros Szeged (20 km) ad otthont anyaoththonnak.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében.

Az azonos jogok érvényesítéséhez elengedhetetlen a képviselet. A nők részvételére nemcsak a női nem reprezentálása miatt van szükség a politikában, azaz a közügyekről való döntési mechanizmusban, hanem mert ez szolgálja leginkább a közös érdeket.

5.6. 1. számú táblázat - A nők szerepe a helyi közéletben

év	Képviselőtestület tagja	
	Férfi	Nő
2008		
2009	10	2
2010	10	2
2011	6	1
2012	6	1
2013	6	1
2014	6	1
2015	6	1
2016	6	1
2017	6	1
2018	6	1
2019	5	2
2020	5	2
2021	5	2

Forrás: Helyi adatgyűjtés

A képviselőtestületet nagyrészt férfiak alkotják, a 2019-es képviselő-testületi választás alkalmával a női képviselők száma növekedett. Az azonos jogok érvényesítéséhez elengedhetetlen mindkét nem képviselete. A nők részvételére a női nem reprezentálása és a közös érdek miatt van nagy szükség a politikában.

A települést férfi polgármester vezeti, de a település jegyzője is nő. A településen működő óvodát és bölcsődét női intézményvezető irányítja.

A várandós és kisgyermekes édesanyák visszatérése biztosított és támogatott az önkormányzati munkahelyeken. Munkaerőpiaci-helyzetükről azonban nem készült felmérés.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Tapasztalatok alapján a leggyakrabban előforduló, a nőket helyi szinten foglalkoztató társadalmi problémák a munkanélküliség, alulképzettség, kismamák bezártság érzése, magányosság.

A munkanélküliség össztársadalmi probléma, melyet a Járási Hivatal Munkaügyi Osztálya, az Önkormányzat, szociális intézmények szoros együttműködésével létrehozott komplex programokkal lehet enyhíteni.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A gyermekét egyedül nevelő, vagy több gyermeket nevelő család esetében a szegénység kockázata magas.	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások, ellátások során célzott támogatások körének kialakítása
A magányérzet kialakulásával nemcsak az anya mentális állapota lehet rosszabb, családi konfliktusokhoz is vezethet	Szabadidős programok szervezése, igény szerinti bővítése.

6. AZ IDŐSEK HELYZETE, ESÉLYEGYENLŐSÉGE

„Önmagát becsüli meg minden nemzedék azáltal, hogy tudomásul veszi: a világ nem vele kezdődött.” (Sütő András)

Az időskorúak családi állapotára jellemző, hogy korban előrehaladva fokozatosan csökken a házások, és növekszik az özvegyek aránya.

A demográfiai folyamat jellemzőit az alábbiakban foglalhatjuk össze:

- növekszik az átlagéletkor,
- magasabb a középkorúak halandósága,
- nők hosszabb élettartama („feminization of ageing”).

Az időskorban jellemző megbetegedések – a daganatok, keringési zavarok, szív- és érrendszeri megbetegedések, ízületi problémák – mellett pszichés problémák is jelen vannak. Az idős ember egyedül marad, izolálódik, szellemi és fizikai aktivitása hanyatlik, önellátási képessége beszűkül. Ez nagyon sok embernél okoz pszichés megbetegedéseket. Különösen gyakori a depresszió és a dementia kialakulása. Jellemző, hogy a betegségek általában együttesen fordulnak elő.

Az **alábbi alapelvek** mentén tervezzük a helyi programot, az abban foglalt célokat és intézkedéseket:

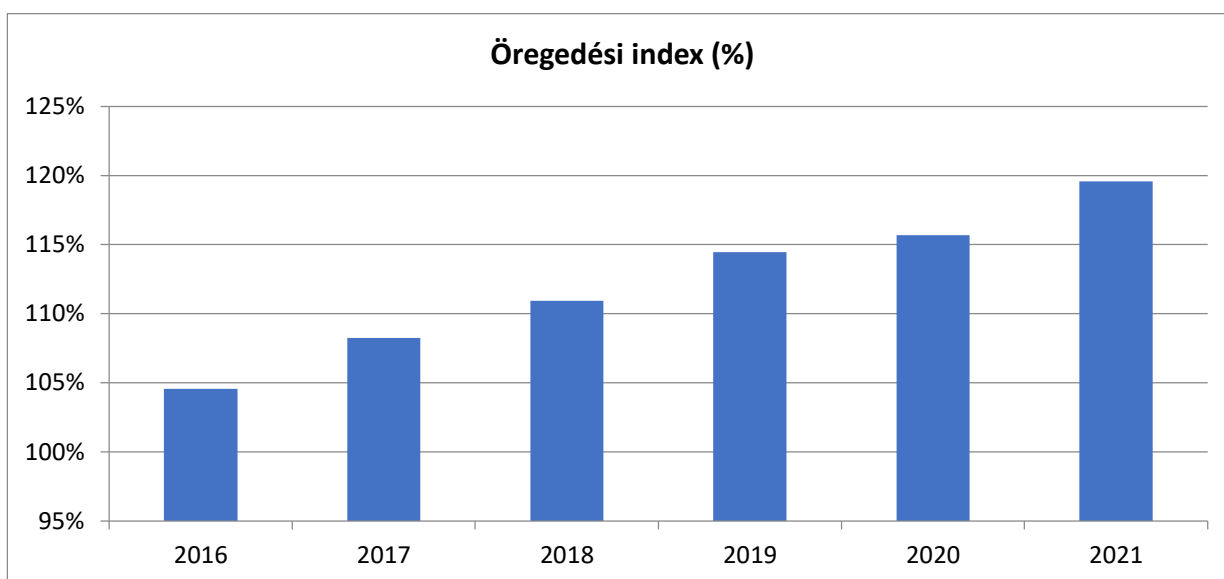
- Az emberek a korral mindinkább különböznek egymástól, nincs ún. egységes öregedési minta, de kimondható, hogy van egészséges öregedés.

- Az idős emberek azért betegek, mert megbetegedtek, és nem azért, mert idősek.
- Az időszóval mindinkább az "öt I"-vel lehet számolni orvoslásban, ápolásban, gondozásban egyaránt. Ezek: Immobilitás (mozgásképtelenség), Instabilitás (állásképtelenség vagy probléma), Intellektuális hanyatlás és az latrogénia (az egészségügyi ártalmak inkontinencia (vizelet-, székletartási problémák)).
- Az idősebbeknél a már említett változások és jellemzőik miatt a velük való stratégiák speciálisak, körültekintő és gondos munkát igényelnek, személyre szabottan, a kapacitást figyelembe véve és mégis hatékonyan.

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2016	528	505	104,55%
2017	551	509	108,25%
2018	558	503	110,93%
2019	570	498	114,46%
2020	583	504	115,67%
2021	599	501	119,56%

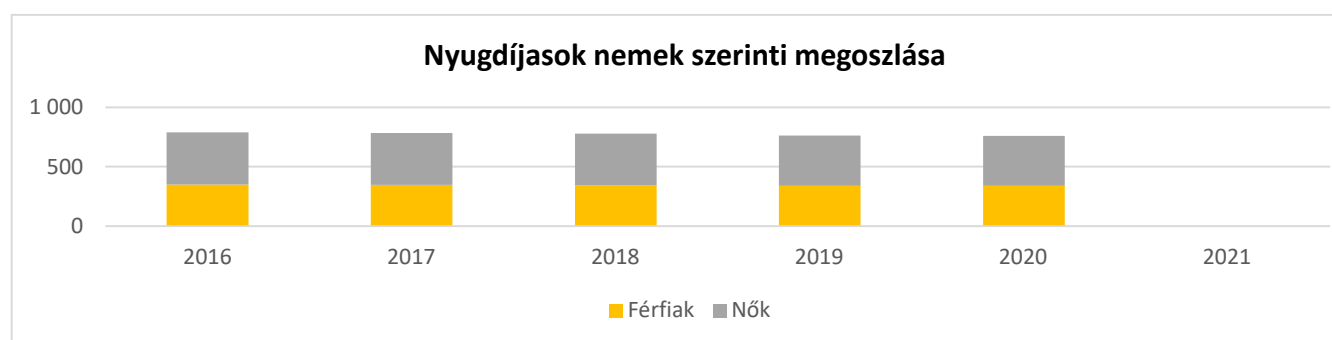
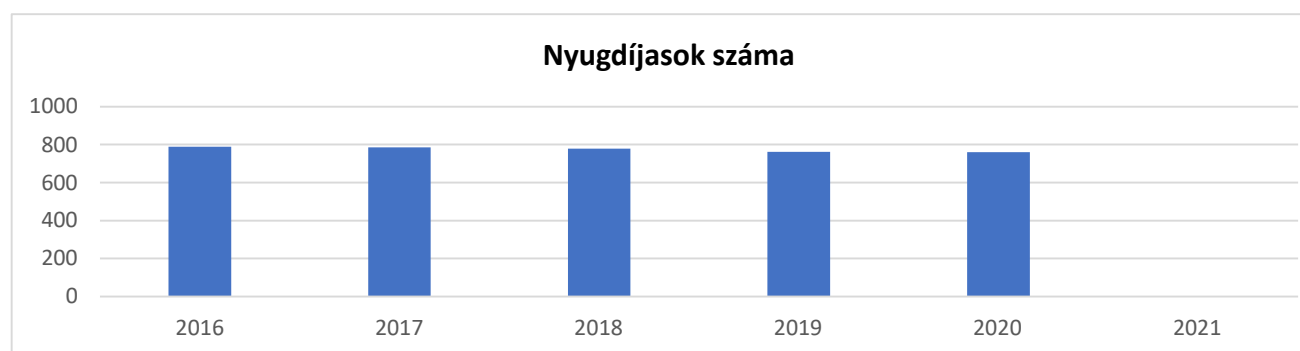
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma nemek szerint

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2016	351	438	789
2017	347	438	785
2018	344	435	779
2019	339	422	761
2020	338	422	760
2021	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások

Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2016	19	0	246	278	3	33	n.a.
2017	18	0	242	284	4	33	7
2018	18	0	239	291	4	31	8
2019	16	0	241	294	4	28	9
2020	18	0	241	300	2	32	9
2021	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

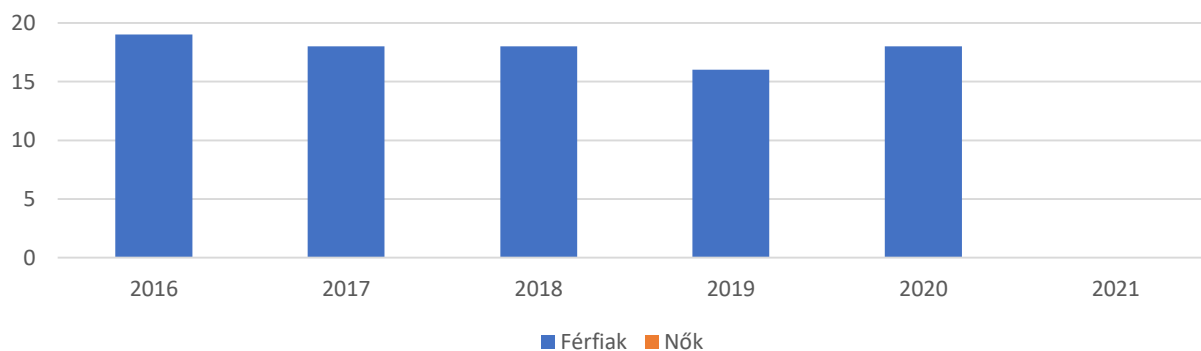
Forrás:

TelR,

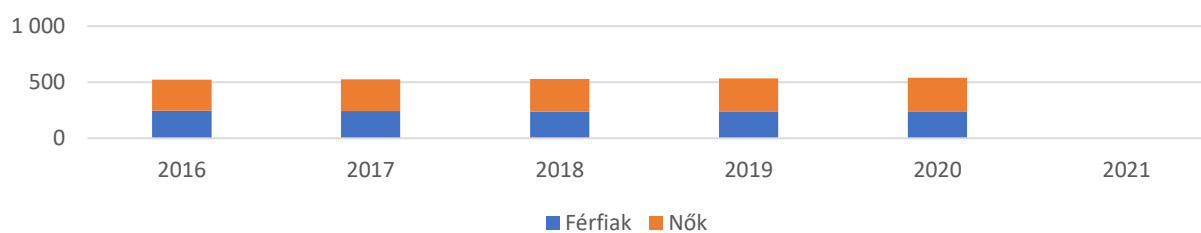
KSH

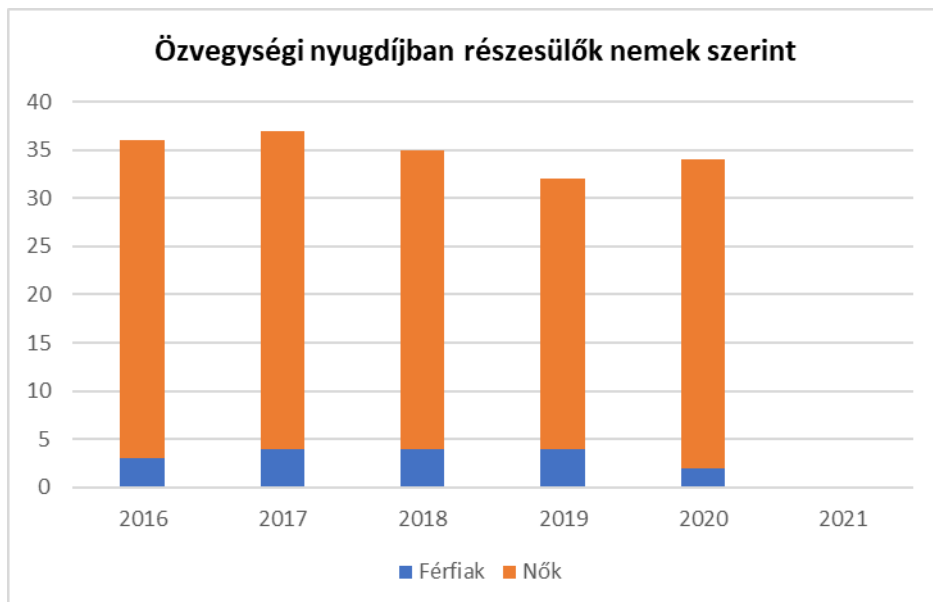
Tstar

Életkoron alapuló ellátás nemek szerint

Öregségi nyugdíjban részesülők nemek szerint

A településen a 65 év felettiek aránya igen magas. Az idősök zömének a nyugdíja alacsony, különösen a volt mezőgazdasági dolgozóké.

A nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők vonatkozásában az alábbi jogszabályi rendelkezések irányadók:

A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény értelmében a kötelező társadalombiztosítási nyugdíjrendszer

1. saját jogú és
2. hozzátartozói nyugellátásokat biztosít.

A saját jogú nyugellátások körébe tartozik:

1. az öregségi nyugdíj
2. a rehabilitációs járadék

A társadalombiztosítási nyugdíjrendszer keretében járó hozzátartozói nyugellátás:

1. az özvegyi nyugdíj;
2. az árvaellátás;
3. a szülői nyugdíj;
4. a baleseti hozzátartozói nyugellátások; valamint
5. özvegyi járadék.

Az időskorúak járadéka a megélhetést biztosító jövedelemmel nem rendelkező időskorú személyek részére nyújtott támogatás. Településünkön 2014-2016-ig stagnált a számuk, de 2017-től lassú növekedést mutat.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) *idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága*

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)

Nyilvántartott álláskereső száma összesen	Év	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Fő összesen	52	55	56	41	52	38
41-45 év (TS 042)	Fő	6	5	2	3	4	5
	%	11,54%	9,09%	3,57%	7,32%	7,69%	13,16%
46-50 év (TS 043)	Fő	6	4	4	2	3	2
	%	11,54%	7,27%	7,14%	4,88%	5,77%	5,26%
51-55 év (TS 044)	Fő	7	5	4	3	6	5
	%	13,46%	9,09%	7,14%	7,32%	11,54%	13,16%
56-60 év (TS 045)	Fő	7	10	6	5	5	5
	%	13,46%	18,18%	10,71%	12,20%	9,62%	13,16%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	5	9	9	7	6	12
	%	9,62%	16,36%	16,07%	17,07%	11,54%	31,58%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi
Hivatal

Bár az álláskereső száma 2021-ben csökkent, azon belül a nyugdíjkorhatárhoz közeledve összlétszámot tekintve nagyobb arányú az álláskereső száma.

b) tevékeny időskor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősok, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

Még nincs adat

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A diszkrimináció felmérése rendkívül nehéz. Azt tudjuk a szakirodalomból, hogy az idősebb korosztály sokkal jobban kiszolgáltatott a munkaerő-piaci diszkriminációnak, tehát nehezebben helyezkednek el, és a munkahelyi leépítések is előbb érik el őket. A statisztikákból megállapítható, hogy a munkaadók a fiatalabb munkaerőt preferálják, ezért magas az 55 év feletti tartós munkanélkülisége.

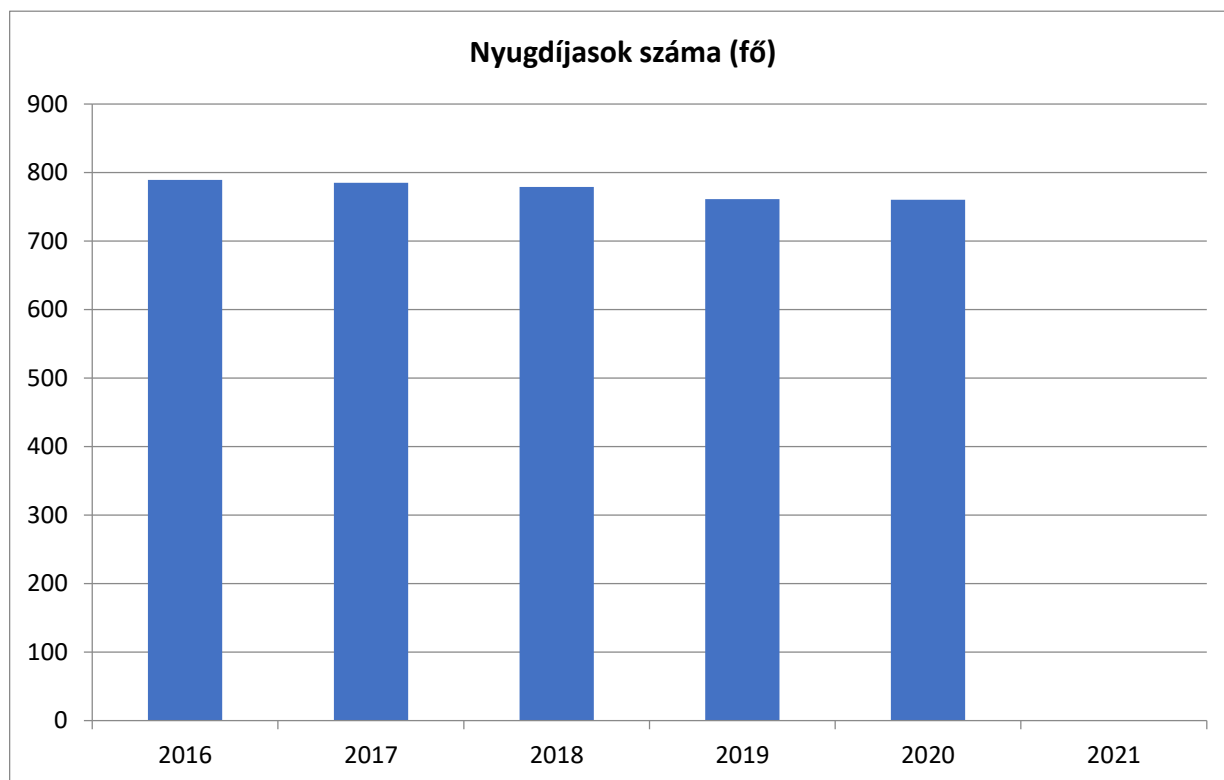
6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősok egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

6.3. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma
(Megegyezik a 6.1.1-es táblázattal)

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2016	351	438	789
2017	347	438	785
2018	344	435	779
2019	339	422	761
2020	338	422	760
2021	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

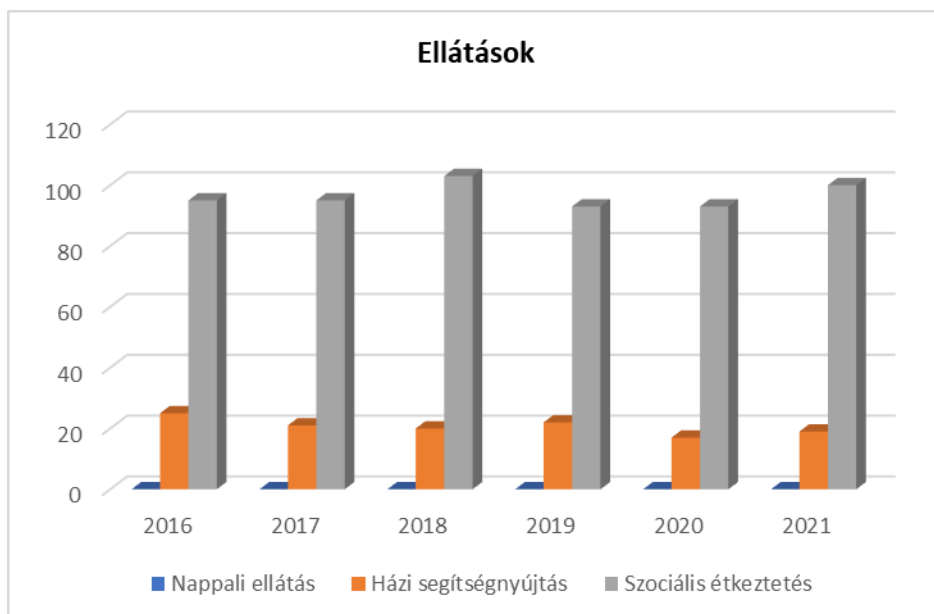

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időszerűak száma

Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő időszerűak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2016	528	0	25	95
2017	551	0	21	95
2018	558	0	20	103
2019	570	0	22	93
2020	583	0	17	93
2021	599	0	19	100

Forrás: TeIR, KSH

Tstar

Az idősök egészségügyi ellátásokhoz való hozzáférése az egészségügyi ellátórendszeren belül biztosított.

A településen a szociális ellátórendszer biztosítja az idősök számára az egészségügyi- és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférésüket, az alábbi, idősöket is érintő szociális feladatokat:

- Étkeztetés (alapellátás)
- Házi segítségnyújtás (alapellátás)
- Családsegítés (alapellátás)

Házi segítségnyújtás keretében a szolgáltatást igénybe vevő személy saját lakókörnyezetében kell biztosítani az önálló életvitel fenntartása érdekében szükséges ellátást. Házi segítségnyújtás keretében főként idős emberekről, fogyatékos személyekről, valamint azokról az egészségi állapotuk miatt rászoruló személyekről gondoskodnak, akik a rehabilitációt követően a saját lakókörnyezetbe történő visszailleszkedés céljából támogatást igényelnek önálló életvitelük fenntartásához.

A házi segítségnyújtás keretében biztosítják:

- az alapvető gondozási, ápolási feladatok elvégzését,
- az önálló életvitel fenntartásában, az ellátott és lakókörnyezete higiénias körülményeinek megtartásában való közreműködést,
- a veszélyhelyzetek kialakulásának megelőzésében, illetve azok elhárításában való segítségnyújtást.

Az *étkeztetés* keretében azoknak a szociálisan rászorultaknak a legalább napi egyszeri meleg étkezéséről kell gondoskodni, akik azt önmaguk, illetve eltartottjaik részére tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani és

- nyugdíjasok, nyugdíjszerű ellátásban, időskorúak járadékában, fogyatékosági támogatásban részesülők, vagy
- egészségkárosodottak rendszeres szociális segélyében részesülnek, vagy
- azok a személyek, akiknek az étkeztetését egészségi állapotuk indokolja.

Kiemelt figyelmet szeretnénk fordítani az újonnan nyugdíjassá válók rétegére, akik ezt a változást nehezen élik meg. Szeretnénk hasznosságtudatukat továbbra is fenntartani, számítanánk önkéntes munkájukra.

Az idősök célcsoportjánál cél az élhetőbb élet lehetőségének biztosítása. Szépen, emberi méltósággal megöregedni, hogy érezzék, abban a faluban, ahol éltek és dolgoztak, idős korban is megbecsült tagjai a közösségnek, így a társadalmi kirekesztődés csökkenne.

Ez megvalósul a szolgáltatások egymásra épülésével, a nyugdíjasok számára szervezett programok bővítésével. Ehhez szorosan kapcsolódik a szociális alapszolgáltatásoknak helyt adó új épület felépítése, mely reményeink szerint a jövőben közösségi teret biztosít a különböző programokhoz, rendezvényekhez.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférést a településen a József Attila Községi Ház és Könyvtár biztosítja.

Az Intézmény tevékenységének fontos szegmense az időskorúak számára a közművelődési szolgáltatások nyújtása, melyekkel igyekeznek bevonni e korcsoportot aktívan az intézmény tevékenységébe, különböző programokba.

c) idősök informatikai jártassága

Nincs adat, de az idősebb korosztályból egyre többen mutatnak érdeklődést az internet világa iránt, barátságokat szerezhetnek, régi ismerősökkel vehetik fel a kapcsolatokat, illetve néhányan már volt munkahelyükön is dolgoztak számítógéppel. A digitális tudás hozzájárul az idősebb korosztály életminőségének javításához és szellemi frissességük megőrzéséhez is.

d) a generációk közötti programok.

Az idősebb generációnak szervezett programokon (Dalos Találkozó, Rétessütés, Idősek Karácsonya) azok, amelyeken a fiatalabbak is szívesen részt vesznek, mert szeretnék a hagyományokat megismerni és őrizni. Az évenként megrendezett Gyermeknap, a Péter-Páli aratóünnep és falunap, valamint a Falukarácsony pedig alkalmat ad a generációk találkozására, a legkisebbektől a legidősebbekig.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Közös kirándulások, színházlátogatások, szórakoztató rendezvények helyben biztosítottak. Minden év december első hétvégéjén hagyományosan a Szivárvány Zsombói Nagycsaládos Egyesület az önkormányzattal közösen rendezi meg az idősek karácsonyát, ahol a 60 év feletti időseket vendégelik meg egy ünnepi vacsorára, közben pedig a falu apraja-nagyja műsorral szórakoztatja, köszönti őket. A helyben működő egyesületek, így a Bokréta Dalkör, a Szivárvány Zsombói Nagycsaládosok Egyesülete és a Nyugdíjas Klub üde színfoltja a településnek és a nyugdíjasok szociális életének. Lehetőségeikhez mérten kirándulásokat szerveznek, a környékbeli települések falunapjainak rendszeres fellépői, és Zsombó testvértelepüléseivel is rendszeresen szerveznek közös programokat, erősítve ezzel a már meglévő barátságokat és kulturális kapcsolatokat.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

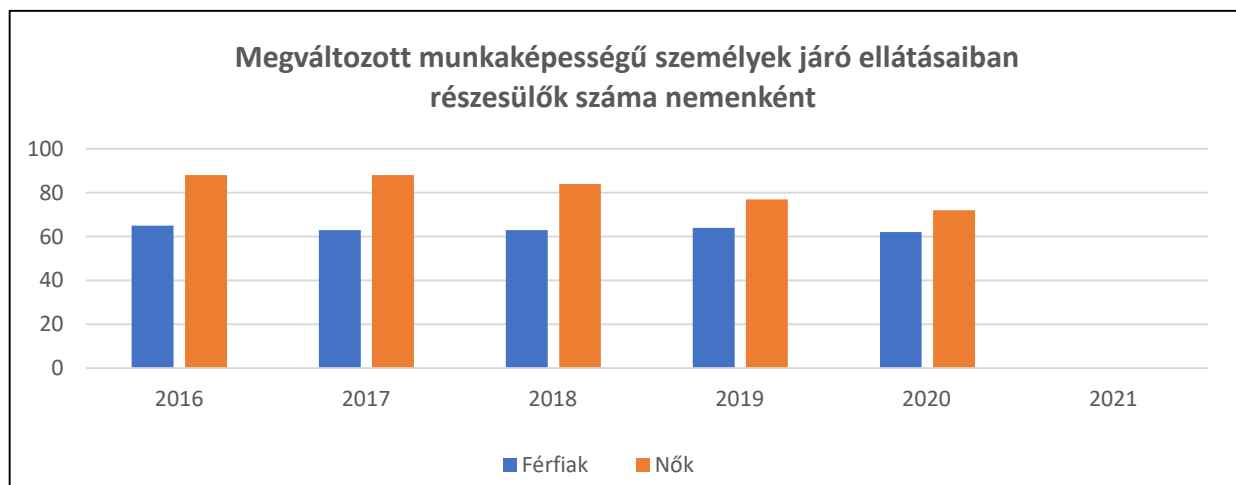
Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Nagy a veszélye a településen az idősek elszigetelődésének, magas az egyedül élők aránya, mely megerősíti az elszigetelődés tényét	Az aktivitást és a függetlenséget megőrző programok, szolgáltatások szervezése.
Generációk közötti kommunikáció nehézsége	Generációs- és családi programok szervezése

7. A FOGYATÉKKAL ÉLŐK HELYZETE, ESÉLYEGYENLŐSÉGE

7.1 A településen fogyatékkal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként			
Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2016	65	88	153
2017	63	88	151
2018	63	84	147
2019	64	77	141
2020	62	72	134
2021	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma	
Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 128)
2016	0
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók

A 2001. évi népszámlálás adatai szerint 577 ezer fogyatékkal élő ember van Magyarországon, a népesség 5,7 százaléka. A népesség fogyatékossgátípus szerinti megoszlása: mozgáskorlátozottak aránya 43,6 %, látássérült 14,4 %, értelmi fogyatékos 9,9 %, hallássérült 10,5 %, egyéb 21,6 %. A fogyatékos népességen belül továbbra is a mozgássérültek a legnépesebb csoport. Jelentősen emelkedett az egyéb, pontosan meg nem határozott fogyatékossgában szenvedők aránya.

Fogyatékos személy: aki érzékszervi – így különösen látás-, hallásszervi, mozgásszervi, értelmi képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során.

A Fogyatékossgával élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény 1 cikk szerint fogyatékos személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, mentális, vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását.

Az Emberi Erőforrások Minisztériuma tavasszal intézkedési tervet adott ki az új koronavírus-járvány időszakában az otthonukban élő fogyatékos személyek és családjaik támogatására vonatkozóan. Önkormányzatunk is felmérte a fogyatékkal élők számát, ami Zsombón a vizsgált időszakban (2020. március) 14 fő volt, nemenként megoszlásban 9 nő és 5 férfi.

Fogyatékkal élők száma (fő)

Fogyatékossga	létszám
mozgásában korlátozott	6
értelmileg akadályozott	5
látásában korlátozott	1
hallásában akadályozott	1
értelmi és mozgásban akadályozott	1

Forrás: Önkormányzati adat

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

Településünkön kevés a foglalkoztatási lehetőség a fogyatékkal élők számára, azonban a foglalkoztatáshoz szükséges akadálymentesítés megoldott. Nem minden intézményben biztosítottak különleges eszközök és feltételek. Jelenleg nincs a településen csak fogyatékkal élőket vagy megváltozott munkaképességűeket foglalkoztató munkáltató.

A fogyatékkal élőkre vonatkozóan nem állnak rendelkezésre értékelhető statisztikai adatok, amelyek alapján pontos képet lehetne alkotni a fogyatékkal élők lakhatási-, egészségügyi-, foglalkoztatási helyzetéről.

A fogyatékkal élő emberek és családjaik a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják. Feladatunk olyan környezet teremtése, működtetése, hogy egyenlő eséllyel érvényesülhessenek a mindennapi életünk

során a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális- és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási- és munkalehetőségek, a kulturális- és társadalmi élet, valamint a sport- és a szórakozás területén is.

A célcsoport részére szervezett ellátásokat, szolgáltatásokat, az egyes intézkedéseket az egyéni szükségletek alapján tervezzük.

Tapasztalataink szerint a fogyatékkal élőknek elhelyezkedésük során számos akadállyal kell megküzdeni. A munkáltató esetleges előítélete mellett a közlekedés eszközök használata is nehezíti helyzetüket. A fogyatékosok körében a foglalkoztatottsági arány meghatározásánál a 2011. évi népszámlálás adataiból tudunk kiindulni, mely 9%.

A fogyatékos személyek elszigeteltek a társadalomban, így családjaik is jobban elkülönülnek a környezetüktől, ami értelmi fogyatékoság esetén még jelentősebb.

b) munkavállalást segítő lehetőségek;

Az érintettek minél szélesebb körű tájékoztatása a környéken és megyeszékhelyen adódó lehetőségekről, segítségnyújtás a kapcsolatfelvételben.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A településen nincs ilyenről tudomásunk.

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

Településünkön a korábban már részletezett házi segítségnyújtást- és étkeztetést, mint szociális alapszolgáltatásokat a fogyatékkal élők is igénybe vehetik.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A szociális ellátásokat igénybevevők között nagy valószínűséggel jelen vannak fogyatékos személyek is, nyilvántartott adattal azonban csak az alanyi jogon közgyógyellátásban részesülők-, az időskorúak járadékában-, súlyos mozgáskorlátozottak közlekedési támogatásában-, súlyos fogyatékos hozzátartozó ápolása címén részesülőkre vonatkozóan rendelkezünk.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

A közszolgáltatást nyújtó intézmények akadálymentesítése folyamatos. Az egészségügyi, szociális szolgáltatások, a kulturális programok fizikai- és infokommunikációt illetően akadálymentesített helyszínen érhetőek el.

A hatályos jogszabályoknak megfelelően új beruházás, felújítás akadálymentesített környezet biztosításával történik. Az akadálymentes intézmények száma, minden területen a jogszabályi előírásnak megfelel. Az Önkormányzat tulajdonában lévő járdák, zöldterületek, játszóterek felújítása során gondoskodunk a hozzáférés akadálymentességének biztosításáról.

Alapelv, hogy a településfejlesztési tervekben és más településfejlesztési dokumentációkban általános elvárásként jelenik meg az egyenlő esélyű hozzáférés szempontrendszere.

a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése;

Házi segítségnyújtás keretében mind az egészségügyi, mind a rehabilitációs ellátások eléréséhez a tanyagondnokok aktív szerepet vállalnak az ügyintézés elősegítésében és szükség esetén az érintett ellátási helyre történő eljuttatásában is.

b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

Az önkormányzat tulajdonát képező középületek akadálymentesek. Akadálymentes épületek: Egészségház, Bölcsőde, Óvoda, Iskola, Községi Ház és a Szociális Szolgáltató épülete. Zsombói Polgármesteri Hivatal épülete, a mellékhelyiségek kivéve.

7.3.1 táblázat – Akadálymentesítés

		Igen/nem								
		Lift	Vakvezető sáv	Mozgáskorlátozottak részére mosdó	Rámpa	Hangos tájékoztatás	Indukciós hurok	Tapintható információ	Jelnyelvi segítség	Egyéb
oktatási intézmények	alapfok	I	I	I	I	N	N	N	N	
	középfok									
	felsőfok									
egészségügyi intézmények	fekvőbeteg ellátás									
	járó beteg szakellátás									
	alapellátás	N	I	I	I	N	I	I	N	
kulturális, művelődési intézmények		N	I	I	I	N	I	I	N	
önkormányzati, közigazgatási intézmény		N	N	N	I	N	I	I	N	
igazságszolgáltatási, rendőrség, ügyészség		N	N	N	N	N	N	N	N	
szociális ellátást nyújtó intézmények		N	I	I	I	N	I	I	N	

Forrás: helyi adatgyűjtés

c) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

A fogyatékos személy számára jogszabályban meghatározottak szerint – figyelembe véve a különböző fogyatékosági csoportok eltérő speciális szükségleteit – biztosítani kell a közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférést.

Mint ahogyan az előző pontban kifejtésre került a középületek akadálymentesítése már megoldott, de az infokommunikációs akadálymentesítés még alig megoldott pl. a polgármesteri hivatal esetében is.

A fogyatékos személy számára biztosítani kell az egyenlő esélyű hozzáférés lehetőségét a közérdekű információkhoz, továbbá azokhoz az információkhoz, amelyek a fogyatékos személyeket megillető jogokkal, valamint a részükre nyújtott szolgáltatásokkal kapcsolatosak. A kommunikációban jelentősen gátolt személy számára a közszolgáltatások igénybevételekor lehetővé kell tenni a tájékozódás és a személyi segítség feltételeit.

Településünkön tovább kell lépni a kommunikációs akadálymentesítés megvalósítása terén, valamennyi fogyatékos személlyel rendelkező személy számára biztosítva a tájékozódás lehetőségét:

- A gyengénlátók, színtévesztők számára érzékelhető nagyságban, formában, színben kell elkészíteni a tájékoztatást szolgáló látványelemeket.
- A vakok számára hanggal, tapintható, letapogatható, megfogható elemekkel kell kiépíteni az információs elemeket.
- A hallássérültek számára a hangos információkat szöveggel, képekkel, fénnnyel kell kiegészíteni.

A fogyatékos személy számára lehetővé kell tenni a művelődési, kulturális, sport- és más közösségi célú létesítmények látogatását. A fogyatékos személy számára - sportolási lehetőségeinek megteremtéséhez – a sportolási célú, szabadidős intézmények használatát hozzáférhetővé kell tenni.

d) munkahelyek akadálymentesítettsége

Ma már kötelezően, jogszabályban előírt az akadálymentesítettség, amelynek betarttatása nehéz feladat a hatóságok előtt. Azon vállalkozások, amelyek EU forrásra pályáznak, a nyertes projekt keretében az akadálymentesítést kötelező tevékenységként elvégzik. Ez a tény azt vetíti előre, hogy az előttünk álló évtizedben a vállalkozások fokozatosan, de eleget fognak tudni tenni e kötelezettségüknek.

e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

A közlekedési rendszereknek, továbbá a tömegközlekedési eszközöknek, utasforgalmi létesítményeknek – beleértve a jelző- és tájékoztató berendezéseket is – alkalmasnak kell lenniük a fogyatékos személy általi biztonságos igénybevételre. Közhasználatú parkolóban a közlekedésében akadályozott fogyatékos személyek számára – a külön jogszabály szerint – megfelelő számú és alapterületű parkolóhely kialakításáról kell gondoskodni.

Akadálymentes parkolóhely településünkön több parkolóban van kijelölve, így az egészségház előtt, a közösségi ház előtt, a szociális szolgáltató előtt, a bölcsőde előtt is, de hamarosan kiépítésre kerül a sportpályánál, továbbá a piac előtti várakozóhelyen is.

Különös figyelmet szükséges fordítani arra, hogy a településfejlesztési tervekben és más településfejlesztési dokumentációkban általános alapelvként jelenjen meg – és ezáltal minden vonatkozásban érvényesüljön – az egyenlő esélyű hozzáférés szempontrendszer.

f) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési)

Nincs ilyen lehetőség a településen.

g) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Az önkormányzat támogat minden olyan civil szervezetet, alapítványt, amelyek hátránykompenzáló szolgáltatásokat nyújtanak, vagy kívánnak bevezetni

7.4. Fogyatékossgal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

A településen a fogyatékossgal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok nem jellemzőek.

7.5 A fogyatékossgal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A fogyatékos személynek joga van a számára akadálymentes, továbbá érzékelhető és biztonságos épített környezetre. Pályázati lehetőségeket igénybe véve további akadálymentesítések tervezettek. A település fizikai akadálymentesítése mellett kommunikációs akadálymentesítés is tervezett.

7.6. Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A középületek nem- vagy nem teljesen infokommunikációs akadálymentesek (polgármesteri hivatal)	Pályázati figyelés, pályázat benyújtása – annak keretében akadálymentesítés megoldása
A közterületek, járdák, parkok akadálymentesítése nem megoldott a településen	Pályázati figyelés, pályázat benyújtása – annak keretében akadálymentesítés megoldása

Több célcsoportot érintő településszintű megállapítások	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Egészségtelen, mozgásszegény életmód	Egészségtudatosabb gondolkodás, egészségmegőrzés
Sportolásra alkalmas helyszínek száma korlátozott	Sportolásra alkalmas helyszínek megteremtése, fejlesztése
Kül- és belterületi utak minősége	Útfelújítás, útkarbantartás

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

Településünkön a civil szervezetek **23** bejegyzett civil szervezet működik) aktív tevékenységet folytatnak, a helyi lakosság nagy számban vesz részt a civil szervezetek programjain.

Civil szervezetek a településen:

Civil szervezet megnevezése	Cél szerinti besorolás	Részletes tevékenységi terület-, cél leírása
Big's Motor Sport Club	sporttevékenység	A salakmotor sport népszerűsítése, szakmai színvonalának emelése, utánpótlásnevelés, salakmotor élsport kinevelése.
Bokréta Dalkör Egyesület	kulturális örökség megőrzése	A nép és egyéb dalkincs megőrzése, dalkör szervezése, ezen keresztül kulturális tevékenység folytatása, népi kulturális örökség megóvása, ezzel kapcsolatos ismeretek valamennyi generációhoz eljuttatása, a dal társadalmi fontosságának képviselete.
Csemete Nagycsaládosok Egyesülete Zombó	szociális tevékenység	Az élet és az anyaság tiszteletére nevelés, a házasságért és a jövő generációjáért érzett felelősség erősítése, a nagycsaládosok saját érdekeinek képviselete és szolgálata, értékeik elismertetése.
Egészséges Zombóért Alapítvány	egészségügyi tevékenység	Zombó község lakossága egészséges életvitelének, életmódjának elősegítése és a betegségek korai felismerésének elősegítése.
"Élő Kövek" Közhasznú Alapítvány a Zombói Kisboldogasszony Plébániáért	oktatási tevékenység	A Zombói Római Katolikus Egyházközségért, a helyi hitéletért tenni akarók szervezése, összefogása, a hitélet méltó környezetben való gyakorlásához szükséges anyagi és természetbeni erőforrások előteremtése
Equitania Lovas Club	sporttevékenység	A lovasok, lótartók, a ló- és lovassport iránt szimpátiát érzők összefogása, a lovaskultúra felélesztése.
Fiatalkok a Falu Lapjáért Egyesület	kulturális tevékenység	
Ichiro Kyokushin Sportegyesület	sporttevékenység	Az Egyesület 1994. óta van jelen Zombón. Tevékenysége a Kyokushin karate oktatása, gyakorlása. Tagjai szabadidő- illetve versenysportolók az utánpótlástól a felnőtt korosztályig.
LÉT kulturális és	sporttevékenység	A sportegyesület a rendszeres sportolás, versenyzés, testedzés, az ilyen irányú

Sportegyesület		igények felkeltése, tagjainak nevelése, a társadalmi öntevékenység és a közösségi élet kibontakoztatása céljából létrehozott társadalmi szervezet. A sportegyesület nemre, nemzetiségre, korra, világnézetre, vallási hovatartozásra tekintet nélkül tömöríti tagjait és számukra lehetőségei keretei között egyesületi életet és sportolási alkalmat terem
MANDALA Humán Kutató, Fejlesztő, Mentálhigiénés és Szabadidő-Szervező Egyesület	egészségügyi tevékenység	Különböző humán korcsoportok vizsgálata, fejlesztése, valamint mentálhigiénés és pszichés egészségük megőrzése a megfelelő szabadidős tevékenység bevonásával.
MAGYAR CSELEKVŐ PÁRT	politikai tevékenység	Az egyéni politikai jogok, szabadságjogok, szociális jogok biztosítása.
Meteora Mászócsapat	sporttevékenység	A hegymászás, a sziklamászás és a falmászás sportág népszerűsítése, versenyek, rendezvények szervezése.
Minden-kor SNI-s Személyek Fejlesztését Támogató és Szabadidő-Szervező Egyesület	oktatási tevékenység	A sajátos nevelési igényű személyek fejlesztése, jólétük támogatása, valamint családtagjaik, rokonaik szabadidős tevékenységének lebonyolítása.
Őszeszék és Környéke Földtulajdonosok Vadászegyesülete	egyéb	Tagjai részére kulturált vadászati lehetőség biztosítása, vadgazdálkodási és természetvédelmi feladatok ellátása.
Összefogás Zsombóért Közhasznú Egyesület	egyéb	Zsombó község szellemi és anyagi javainak gyarapítása, lakosai életkörülményeinek javítása, településfejlesztési programok támogatása.
"Szívárvány" Zsombói Nagycsaládosok Egyesülete	szociális tevékenység	Az élet és az anyaság tiszteletére nevelés, a házasságért és a jövő generációjáért érzett felelősség erősítése, a nagycsaládosok saját érdekeinek képviselete és szolgálata, értékeik elismertetése.
Wesselényi Tanyai Népfőiskola és Tájvédelmi Egyesület	oktatási tevékenység	
Zsombó Sport Egyesület	sporttevékenység	Zsombón és vonzáskörzetében élőknek sportolási, testedzési lehetőségek biztosítása.
Zsombóért Egyesület	egyéb	Zsombó község értékeinek, hagyományainak megőrzése, gyarapítása, kulturális, sport és egyéb programok, rendezvények szervezése, támogatása, megrendezése.
Zsombói Diákokért Alapítvány	egyéb	Az alapítvány célja a zsombói iskola anyagi támogatása.

Zsombói Művészetbarátok Egyesülete	egyéb	Összefogni a művészetek iránt érdeklődő zsombóiakat, amatőr és profi előadóknak, alkotóknak fellépési lehetőséget biztosítani.
Zsombói Polgárőr Egyesület	egyéb	Zsombó település közrendje, közbiztonsága fenntartásának segítése, a személyi és közösségi tulajdon védelme.
Zsombói Szépkorúak Egyesülete	kulturális tevékenység	Társasági élet folyamatos biztosítása az egyesület tagjai vagy bármely érdeklődő számára, megőrizni a népi és helyi kulturális hagyományokat.

A civil szervezetek függetlenségét elismerjük és tiszteletben tartjuk. Partneri viszonyt alakítottunk ki velük. Az együttműködésnek köszönhetően az önkormányzati rendezvényeken aktívan vesznek részt a szervezetek. Tevékenységükkel beintegrálják a különböző célcsoportokat a hétköznapi életbe, segítik mindennapjaikban.

b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

Zsombón nem működik kisebbségi- és nemzetiségi önkormányzat.

A településen működő Szent Imre Katolikus Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola, valamint a Nefelejcs Katolikus Óvoda fenntartója a Szent Gellért Katolikus Iskolai Főhatóság (6720 Szeged, Aradi vértanúk tere 2.), mely közoktatási szerződés alapján látja el az alapfokú oktatást és nevelést.

Az önkormányzat a településen működő civil szervezetek egy részét költségvetéséből anyagilag is támogatja, ezen kívül programjaik megvalósításához termék- és eszközök díjmentes átadásával járul hozzá.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

Zsombó nagyközség tagja a Szeged Kistérség Többcélú Társulásának, a Tisza-Maros Ivóvízminőség-javító Önkormányzati Társulásnak, a Homokháti Önkormányzatok Kistérség-fejlesztési Társulásának, a Dél-alföldi Társulás Hulladékgazdálkodási Társulásának, valamint a Forrás-4 Szennyvízkezelő Önkormányzati Társulásnak.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Nem releváns

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Civil szervezeteink közül az alábbiak működnek aktívan olyan jellegű tevékenységben, melyek az esélyegyenlőségi célcsoportok helyzetét hivatottak segíteni:

Civil szervezet megnevezése	Cél szerinti besorolás	Részletes tevékenységi terület-, cél leírása
Csemete Nagycsaládosok Egyesülete Zsombó	szociális tevékenység	Az élet és az anyaság tiszteletére nevelés, a házasságért és a jövő generációjáért érzett felelősség erősítése, a nagycsaládosok saját érdekeinek képviselése és szolgálata, értékeik elismertetése.
Egészséges Zsombóért Alapítvány	egészségügyi tevékenység	Zsombó község lakossága egészséges életvitelének, életmódjának elősegítése és a betegségek korai felismerésének elősegítése.
"Élő Kövek" Közhasznú Alapítvány a Zsombói Kisboldogasszony Plébániáért	oktatási tevékenység	A Zsombói Római Katolikus Egyházközségért, a helyi hitéletért tenni akarók szervezése, összefogása, a hitélet méltó környezetben való gyakorlásához szükséges anyagi és természetbeni erőforrások előteremtése
MANDALA Humán Kutató, Fejlesztő, Mentálhigiénés és szabadidő szervező Egyesület	egészségügyi tevékenység	Különböző humán korcsoportok vizsgálata, fejlesztése, valamint mentálhigiénés és pszichés egészségük megőrzése a megfelelő szabadidős tevékenység bevonásával.
Meteora Mászócsapat	sporttevékenység	A hegymászás, a sziklamászás és a falmászás sportág népszerűsítése, versenyek, rendezvények szervezése.
Minden-kor SNI-s Személyek Fejlesztését Támogató és Szabadidő-Szervező Egyesület	oktatási tevékenység	A sajátos nevelési igényű személyek fejlesztése, jólétük támogatása, valamint családtagjaik, rokonaik szabadidős tevékenységének lebonyolítása.
LÉT Kulturális és Sportegyesület	sporttevékenység	A sportegyesület a rendszeres sportolás, versenyzés, testedzés, az ilyen irányú igények felkeltése, tagjainak nevelése, a társadalmi öntevékenység és a közösségi élet kibontakoztatása céljából létrehozott társadalmi szervezet. A sportegyesület nemre, nemzetiségre, korra, világnézetre, vallási hovatartozásra tekintet nélkül tömöríti tagjait és számukra lehetőségei keretei között egyesületi életet és sportolási alkalmat terem
Összefogás Zsombóért Közhasznú Egyesület	egyéb	Zsombó község szellemi és anyagi javainak gyarapítása, lakosai életkörülményeinek javítása, településfejlesztési programok támogatása.
"Szivárvány" Zsombói Nagycsaládosok Egyesülete	szociális tevékenység	Az élet és az anyaság tiszteletére nevelés, a házasságért és a jövő generációjáért érzett felelősség erősítése, a nagycsaládosok saját érdekeinek képviselése és szolgálata, értékeik elismertetése.

Zsombói Diákokért Alapítvány	egyéb	Az alapítvány célja a zsombói iskola anyagi támogatása.
Zsombói Polgárőr Egyesület	egyéb	Zsombó település közrendje, közbiztonsága fenntartásának segítése, a személyi és közösségi tulajdon védelme.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

A for-profit szereplők főként a foglalkoztatás terén tudnak bekapcsolódni az esélyegyenlőségi feladatokba. A településen jelenleg nincs ilyen szereplő.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAM NYILVÁNOSSÁGA

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzeti és önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

Az esélyegyenlőségi program előkészítésének folyamatában nagy hangsúly helyeződött a minél szélesebb körű adatgyűjtés megszervezésére.

A dokumentum készítéséhez szükséges adatok, információk gyűjtését a jegyző végezte. E tevékenységbe bekapcsolódtak Zsombó Nagyközség Önkormányzata Polgármesteri Hivatalának munkatársai, az egészségügyi alapszolgáltatásban résztvevők, a szociális szolgáltatásokat nyújtó intézmények, a közművelődést szervező intézmény, köznevelési intézmények.

Az előkészítésben együttműködő partnerek bevonásának módszere az online, illetve telefonos kapcsolattartásra épült, az egyes esélyegyenlőségi csoportokkal kapcsolatos problémák feltárására, majd az elkészült dokumentum-tervezet véleményezésére koncentrált.

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása.

Az a) pont szerinti szervezetek részére az esélyegyenlőségi program tervezete megküldésre került, írásban megtehették észrevételeiket.

Az esélyegyenlőségi program tervezete társadalmi vitára bocsátása a hirdető táblán való kifüggesztéssel biztosított volt.

Zsombó Nagyközség Önkormányzatának Esélyegyenlőségi Programja a Zsombó Nagyközség Önkormányzatának Polgármesteri Hivatalában ügyfélfogadási időben, továbbá a József Attila Községi Házban könyvtári nyitvatartási időben bármikor a lakosok rendelkezésére áll, valamint az önkormányzat honlapján közzétételre kerül, így a település teljes lakosságának hozzáférése biztosítottá válik a tervezett esélyegyenlőségi folyamatok, tevékenységek megismerésére és a megvalósítás folyamatos ellenőrzésére.

A HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAM INTÉZKEDÉSI TERVE (HEP IT)

1. A HEP IT RÉSZLETEI

A HELYZETELEMZÉS MEGÁLLAPÍTÁSAINAK ÖSSZEGZÉSE

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	1)A szegénység oka és következménye a tartós munkanélküliség, számuk kis mértékben csökken.	1) Közfoglalkoztatás továbbfolytatása. Egyéb helyi foglalkoztatási lehetőségek felkutatása.
	2)A hátrányos helyzetek generációkon keresztül átöröklődése.	2)Szociális-, gyermekjóléti szolgáltatások bővítése. Felzárkóztatási, fejlesztési programok szervezése.
Gyermekek	1) A család működését zavaró és akadályozó okok közül a családok anyagi, család széteséséből, a nevelés, gondozás, törődés, szeretet hiányából adódó veszélyeztetettség megemelkedett.	1) A hátrányos helyzetű gyermekekkel és családjukkal foglalkozó szakemberek továbbképzése a hátrányos helyzetű gyermekek nevelését, személyiségfejlesztését, illetve a szülők eredményes bevonását segítő ismeretek elsajátítása és a kompetenciák fejlesztése érdekében.
	2)Jellemzően a HH és a HHH tanulók közül kerülnek ki az évismétlők.	2)A lemorzsolódásban veszélyeztetett tanulók mentorálása, részükre fejlesztő, felzárkóztató foglalkozások.
	3)Kevés számban vannak a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálatnál olyan eszközök, amelyek a gyermekek szabadidős tevékenységét vagy esetlegesen tanulásukat segítik (szabadidős-, fejlesztő- játékok).	3)A szabadidő hasznos eltöltését, a tanulást segítő eszközök beszerzése.
Idősek	1)Nagy a veszélye a településen az idősek elszigetelődésének, magas az egyedül élők aránya, mely erősíti a magányt és az izoláltság tényét.	1) Az aktivitást és a függetlenséget megőrző programok, szolgáltatások szervezése.
	2) Generációk közötti kommunikáció nehézsége	2) Generációs- és családi programok szervezése.
Nők	1) A gyermekét egyedül nevelő, vagy több gyermeket nevelő család esetében a szegénység kockázata magas.	1) Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások, ellátások során célzott támogatások köréről széles körű tájékoztatás
	2) A magányérzet kialakulásával nemcsak az anya mentális állapota lehet rosszabb, családi konfliktusokhoz is vezethet.	2)Szabadidős programok szervezése, igény szerinti bővítése.
Fogyatékkal élők	1) A középületek nem teljesen akadálymentesek.	1) Pályázati figyelés, pályázat benyújtása – annak keretében akadálymentesítés megoldása.
	2) A közterületek, járdák, parkok akadálymentesítése nem megoldott a településen.	2) Pályázati figyelés, pályázat benyújtása – annak keretében akadálymentesítés megoldása.
Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás	1)Egészségtelen, mozgáshiányos életmód	1) Egészségtudatos életmód elterjesztése, figyelemfelhívás a testmozgás szükségességére
	2) Sportolási lehetőségek korlátozottan állnak rendelkezésre	2) Sportprogramokhoz helyszín biztosítása
	3) Kül- és belterületi utak minősége	3) Útfelújítás pályázati forrásokból történő finanszírozása

A BEAVATKOZÁSOK MEGVALÓSÍTÓI

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	1) Bevonás a közfoglalkoztatásba 2) Személyiségfejlesztő csoportok	1) Önkormányzat 2) Családsegítő és Gyermekjóléti szolgálat
Gyermekek	1) Segítség a segítőknek 2) Felzárkóztató foglalkozások 3) Szabadidős eszközök beszerzése	1) Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat 2) Szent Imre Katolikus Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola 3) Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat
Idősek	1) „Őszike” program 2) „Família” program	1) József Attila Községi Ház és Könyvtár, Szivárvány Zsombói Nagycsaládosok Egyesülete 2) Szivárvány Zsombói Nagycsaládosok Egyesülete, József Attila Községi Ház és Könyvtár
Nők	1) Tájékoztató fórumok 2) „Szigetmentes” programok	1) Önkormányzat 2) József Attila Községi Ház és Könyvtár
Fogyatékkal élők	1) Fizikai- és infokommunikációs akadálymentesítés – óvoda, iskola, önkormányzat épülete 2) Közterületek akadálymentesítése (játszótér, park, járda)	1) Pályázati figyelés, pályázat benyújtása – annak keretében akadálymentesítés megvalósítása – Önkormányzat, óvoda, iskola 2) Pályázati figyelés, pályázat benyújtása – annak keretében akadálymentesítés megvalósítása - önkormányzat

Jövőképünk

Fontos számunkra, hogy a **mélyszegénységben** élők magasabb foglalkoztatásának elérése csökkentse az élethelyzetükből adódó hátrányokat, továbbá, hogy a szerény körülmények között élő családok gyermeki számára is biztosított legyen a szakemberek által koordinált felzárkóztatási, fejlesztési programokhoz való hozzáférés. A szociális juttatásokhoz való hozzáférés biztosított.

Kiemelt területként kezeljük a hátrányos helyzetű **gyermekkel** és családjukkal foglalkozó szakemberek felkészültségét, a jogszabály-változásokat követő naprakészségét, munkájuk során jól használható kompetenciák fejlesztését. Támogatjuk a lemorzsolódásban veszélyeztetett tanulók mentorálását, részükre fejlesztő, felzárkóztató foglalkozások szervezését, a gyermekek szabadidős tevékenységét és foglalkozásait segítő játékok és készségfejlesztő eszközök beszerzésére irányuló terveket.

Folyamatosan odafigyelünk településünk **idős** lakosai által képviselt értékekre, elszigetelődésük kivédésére, szabadidős közösségi programokba való bevonásukra, generációs rendezvényeken való aktív részvételük feltételeinek megteremtésére.

Elengedhetetlennek tarjuk a gyermekét egyedül nevelő szülők, vagy több gyermeket nevelő család esetében az érintettek körének széleskörű tájékoztatását, továbbá a gyermekük mellett egyedüli szülőként helytálló **nők** szabadidős közösségi programokba való bevonását.

Különös figyelmet fordítunk a **fogyatékkal élők** érdekében az esélyegyenlőségi feltételek – fizikai- és infokommunikációs akadálymentesítés – biztosítására.

Az intézkedési területek részletes kifejtése

A	Intézkedés címe:	Bevonás a közfoglalkoztatásba
B	Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Szegénység oka és következménye a tartós munkanélküliség, számuk csökken, de még mindig magas – a nyilvántartott álláskeresők száma 2012-től 2017-ig 168 főről 58 főre csökkent, a pályakezdő álláskeresők száma 35 főről 6 főre csökkent
C	Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Közfoglalkoztatás továbbfolytatása. Egyéb helyi foglalkoztatási lehetőségek felkutatása Rövid: célcsoport elérése Közép: álláskeresők bevonása a közfoglalkoztatásba – átmeneti egzisztenciális problémáik csökkentése Hosszú: tartós munkanélküliek számának csökkentése
F	Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. szükséglet- és igényfelmérés 2. erőforrások- és lehetőségek felmérése 3. kapcsolatfelvétel a Munkaügyi Központtal – közfoglalkoztatás, képzés 4. munkaerő-piaci integráció elősegítése
G	Az intézkedés felelőse	Zsombó Nagyközség Önkormányzata
	Partnerek	Mórahalmi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya
H	Határidő(k) pontokba szedve	1) Szükséglet- és igényfelmérés: 2019.03.31 2) Erőforrások- és lehetőségek felmérése: 2019.03.31 3) Kapcsolatfelvétel a Mórahalmi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztályával (közfoglalkoztatás, képzés) 2019.12.31 4) Munkaerő-piaci integráció elősegítése: 2020.03.31.
I	Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövid: célcsoport elérése legalább 50 %-ban Közép: Munka- és/vagy képzési szerződés Hosszú: foglalkoztatás fenntartása 3 fő részére legalább 3 hónapig
	Kockázatok és csökkentésük eszközei	Pénzügyi-erőforrás hiánya
J	Szükséges erőforrások	Humánerőforrás a szervezéshez, koordináláshoz (önkormányzat) Anyagi fedezet (1.500.000,- Ft)
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Közfoglalkoztatási terv
K	Intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Rövid: célcsoport elérése legalább 50 %-ban Közép: Munka- és/vagy képzési szerződés Hosszú: foglalkoztatás fenntartása 3 fő részére legalább 3 hónapig
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia 2030
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

A	Intézkedés címe:	Személyiségfejlesztő csoportok általános- és középiskolások számára
B	Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Hátrányos helyzetek generációkon keresztüli átöröklődése – pályakezddő álláskeresők száma 2012-től 2016-ig 35 főről 6 főre csökkent – hátrányos helyzetek generációkon keresztüli átöröklődése
C	Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Szociális- és gyermekjóléti szolgáltatások bővítése – felzárkóztató- és fejlesztő programok szervezése 1) Rövid: Fejlesztési-, felzárkóztatói programok tervezése, igényfelmérés 2) Közép: Fejlesztési-, felzárkóztatói programok szervezése – pályázatok keresése a megvalósításhoz 3) Fejlesztési-, felzárkóztatói programok megvalósítása
F	Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Fejlesztési-, felzárkóztatói programok tervezése, igényfelmérés 2. Fejlesztési-, felzárkóztatói programok szervezése – pályázatok keresése megvalósításhoz 3. Fejlesztési-, felzárkóztatói programok megvalósítása
G	Résztvevők és felelős	Családsegítő- és Gyermekjóléti Szolgálat
	Partnerek	Zsombó Nagyközség Önkormányzata
H	Határidő(k) pontokba szedve	1) Fejlesztési-, felzárkóztatói programok tervezése, igényfelmérés – 2019.03.31. 2) Fejlesztési-, felzárkóztatói programok szervezése – pályázatok keresése a megvalósításhoz – 2019.06.30. 3) Fejlesztési-, felzárkóztatói programok megvalósítása – 2019.12.31.
I	Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövid: kérdőíves felmérés motivációkról, szükségletekről, tematika kidolgozása Közép: Fejlesztési- és felzárkóztatói tematika Hosszú: foglalkozásokról beszámoló, jelenléti ívek
	Kockázatok és csökkentésük eszközei	Humán erőforrás kapacitásának hiánya
J	Szükséges erőforrások	Humán erőforrás – foglalkozásvezetők
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Gyermekjóléti Szolgálat szakmai program
K	Intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Rövid: kérdőíves felmérés motivációkról, szükségletekről, tematika kidolgozása Közép: Fejlesztési- és felzárkóztatói tematika Hosszú: foglalkozásokról beszámoló, jelenléti ívek 2022.12.31.
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatói Stratégia 2030
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

A	Intézkedés címe:	Segítség a segítőknek
B	Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A család működését zavaró és akadályozó okok közül a családok anyagi-, család széteséséből-, a nevelés-, gondozás, törődés és szeretet hiányából adódó veszélyeztetettség megemelkedett, emellett folyamatosan emelkedik a hátrányos helyzetű- és az SNI gyermekek száma az iskolában.
C	Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A hátrányos helyzetű gyermekekkel és családjukkal foglalkozó szakemberek továbbképzése a hátrányos helyzetű gyermekek nevelését, személyiségfejlesztését, illetve a szülők eredményes bevonását segítő ismeretek elsajátítása és a kompetenciák fejlesztése érdekében. Rövid: továbbképzési lehetőségek keresése Közép: továbbképzéseken való részvétel Hosszú: a tanultak integrálása a gyermekekkel való foglalkozás során
F	Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Továbbképzési lehetőségek keresése 2. Továbbképzéseken való részvétel 3. A tanult ismeretek integrálása a gyermekekkel való munka során
G	Résztvevők és felelős	Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat munkatársai
	Partnerek	Továbbképző Intézetek
H	Határidő(k) pontokba szedve	1) Továbbképzési lehetőségek keresése – 2019.03.31 2) Továbbképzéseken való részvétel – 2019.06.30 3) A tanult ismeretek integrálása a gyermekekkel való munka során – 2019.12.31
I	Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövid: jelentkezési lap továbbképzésre Közép: továbbképzésen való részvételt igazoló oklevél, tanúsítvány Hosszú: munka eredményességét és hatékonyságát igazoló fejlődés a gyermekek esetében
	Kockázatok és csökkentésük eszközei	Nem indul megfelelő képzés adott területen Pénzügyi-erőforrás hiánya
J	Szükséges erőforrások	Humánerőforrás – 1 fő Pénzügyi erőforrás: 70.000,- Ft
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Gyermekjóléti Szolgálat szakmai program
K	Intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Rövid: jelentkezési lap továbbképzésre Közép: továbbképzésen való részvételt igazoló oklevél, tanúsítvány Hosszú: munka eredményességét és hatékonyságát igazoló fejlődés a gyermekek esetében 2022.12.31.
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia 2030
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

A	Intézkedés címe:	Felzárkóztató foglalkozások
B	Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Jellemzően a HH és a HHH tanulók közül kerülnek ki az évismétlők
C	Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A lemorzsolódásban veszélyeztetett tanulók mentorálása, részükre fejlesztő-, felzárkóztató foglalkozások szervezése és megvalósítása. Rövid: szükségletfelmérés osztályfőnökök és Tanulási Képességet Vizsgáló Bizottság koordinálásával Közép: fejlesztő feladatlapok kidolgozása Hosszú: fejlesztő- és felzárkóztató foglalkozások szervezése és megvalósítása
F	Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. szükségletfelmérés az osztályfőnökök közreműködésével 2. kapcsolatfelvétel a Tanulási Képességet Vizsgáló Bizottsággal 3. A Bizottság bevonása a felmérésbe 4. fejlesztő feladatlapok kidolgozása 5. fejlesztő- és felzárkóztató foglalkozások szervezése és megvalósítása 6. értékelés
G	Résztvevők és felelős	Szent Imre Katolikus Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola
	Partnerek	Tanulási Képességet Vizsgáló Bizottság, gyógypedagógus
H	Határidő(k) pontokba szedve	1) szükségletfelmérés az osztályfőnökök közreműködésével – 2018.12.31. 2. kapcsolatfelvétel a Tanulási Képességet Vizsgáló Bizottsággal – 2019.03.31. 3. A Bizottság bevonása a felmérésbe – 2019.06.30. 4. fejlesztő feladatlapok kidolgozása – 2019.06.30. 5. fejlesztő- és felzárkóztató foglalkozások szervezése és megvalósítása – 2019.09.30. 6. értékelés – 2019.10.31.
I	Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövid: szükségletfelmérés – tesztlapok, Bizottság véleménye Közép: fejlesztő feladatlapok Hosszú: értékelés dokumentumai
	Kockázatok és csökkentésük eszközei	Humán erőforrás kapacitásának hiánya
J	Szükséges erőforrások	Humán erőforrás-igény
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Pedagógiai Program, Közoktatási Esélyegyenlőségi Program
K	Intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Rövid: szükségletfelmérés – tesztlapok, Bizottság véleménye Közép: fejlesztő feladatlapok Hosszú: értékelés dokumentumai 2022.12.31.
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia 2030
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

A	Intézkedés címe:	Szabadidős eszközök beszerzése
B	Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Csekély számban vannak a Családsegítő- és Gyermekjóléti Szolgálatnál olyan eszközök, melyek a gyermekek szabadidős tevékenységét vagy esetlegesen tanulását segítik (szabadidős-, társas- és fejlesztő játékok)
C	Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A szabadidő hasznos eltöltését, a tanulást segítő eszközök beszerzése Rövid: igényfelmérés, pályázat keresése Közép: pályázat megírása Hosszú: pályázat megnyerése esetén az eszközök beszerzése
F	Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. igényfelmérés, pályázat keresése 2. pályázat megírása 3. pályázat megnyerése esetén az eszközök beszerzése
G	Résztvevők és felelős	Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat
	Partnerek	Zsombó Nagyközség Önkormányzata, pályázatíró, menedzsment
H	Határidő(k) pontokba szedve	1) igényfelmérés, pályázat keresése – 2018.12.31. 2) pályázat megírása – 2019.03.31. 3) pályázat megnyerése esetén az eszközök beszerzése – 2019.08.31.
I	Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	- igényfelmérő lap - pályázati dokumentáció - vásárolt eszközök Rövid: igényfelmérés, pályázat keresése – igényfelmérő lapok Közép: pályázat megírása – pályázati dokumentáció Hosszú: pályázat megnyerése esetén az eszközök beszerzése
	Kockázatok és csökkentésük eszközei	Pénzügyi erőforrás hiánya – pályázat nemléte vagy sikertelensége esetén
J	Szükséges erőforrások	Pénzügyi erőforrás – 1.000.000,- Ft
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Gyermekjóléti Szolgálat szakmai program
K	Intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	- igényfelmérő lap - pályázati dokumentáció - vásárolt eszközök Rövid: igényfelmérés, pályázat keresése – igényfelmérő lapok Közép: pályázat megírása – pályázati dokumentáció Hosszú: pályázat megnyerése esetén az eszközök beszerzése 2022.12.31.
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia 2030
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

A	Intézkedés címe:	„Őszike” program
B	Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Nagy a veszélye a településen az idősek elszigetelődésének, magas az egyedül élők aránya, mely erősíti a magányosság tényét, az izoláltság kialakulását
C	Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A függetlenség megőrzésének tiszteletben tartásával az idősek aktivitásának buzdítása számukra szervezett közösség programokkal, szolgáltatásokkal. Rövid: kapcsolatfelvétel a célcsoport tagjaival, igényfelmérés Közép: programokra partnerszervezetek bevonása, források felkutatása (pl. pályázatok) Hosszú: időseknek szervezett közösségépítő programok megvalósítása, szolgáltatások biztosítása számukra - értékelés
F	Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Kapcsolatfelvétel, igényfelmérés Partnerszervezetek bevonása, források felkutatása Közösségépítő programok megvalósítása, szolgáltatások biztosítása számukra Értékelés
G	Résztvevők és felelős	Szivárvány Zsombói Nagycsaládosok Egyesülete, József Attila Községi Ház és Könyvtár
	Partnerek	Zsombó Nagyközség Önkormányzata
H	Határidő(k) pontokba szedve	Kapcsolatfelvétel, igényfelmérés – 2018.12.31. Partnerszervezetek bevonása, források felkutatása – 2019.03.31. Közösségépítő programok megvalósítása, szolgáltatások biztosítása számukra – 2019.06.30. Értékelés – 2019.07.31.
I	Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövid: szükséglet- és igényfelmérés – dokumentáció, célcsoport elérése min. 30 %-os Közép: partnerszervezetekkel megállapodás – dokumentáció Hosszú: közösségépítő programok archivált dokumentációja (fotók, jelenléti ívek, beszámolók)
	Kockázatok és csökkentésük eszközei	Humánerőforrás-kapacitás hiánya Programok pénzügyi-forrás hiánya
J	Szükséges erőforrások	Humánerőforrás a szervezéshez, megvalósításhoz Pénzügyi források a megvalósításhoz (300.000,- Ft)
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Egészségfejlesztési Program
K	Intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Rövid: szükséglet- és igényfelmérés – dokumentáció, célcsoport elérése min. 30 %-os Közép: partnerszervezetekkel megállapodás – dokumentáció Hosszú: közösségépítő programok archivált dokumentációja (fotók, jelenléti ívek, beszámolók) 2022.12.31.
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia 2030 Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022)
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

A	Intézkedés címe:	„Família” program
B	Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Generációk közötti kommunikáció nehézsége megnehezíti a mindennapok kapcsolattartását (mikro- és tágabb környezetben egyaránt)
C	Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Generációs- és családi programok szervezése Rövid: kapcsolatfelvétel a célcsoport tagjaival, igényfelmérés Közép: programokra partnerszervezetek bevonása, források felkutatása (pl. pályázatok) Hosszú: családoknak, különböző korosztályoknak egy időben, egyhelyen szervezett közösségépítő programok megvalósítása, szolgáltatások biztosítása számukra – értékelés
F	Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Kapcsolatfelvétel, igényfelmérés Partnerszervezetek bevonása, források felkutatása Közösségépítő programok megvalósítása, szolgáltatások biztosítása számukra Értékelés
G	Résztvevők és felelős	József Attila Községi Ház és Könyvtár
	Partnerek	Zsombó Nagyközség Önkormányzata
H	Határidő(k) pontokba szedve	Kapcsolatfelvétel, igényfelmérés – 2018.12.31. Partnerszervezetek bevonása, források felkutatása – 2019.03.31. Közösségépítő programok megvalósítása, szolgáltatások biztosítása számukra – 2019.06.30. Értékelés – 2019.07.31.
I	Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövid: szükséglet- és igényfelmérés – dokumentáció, célcsoport elérése min. 30 %-os Közép: partnerszervezetekkel megállapodás – dokumentáció Hosszú: közösségépítő programok archivált dokumentációja (fotók, jelenléti ívek, beszámolók)
	Kockázatok és csökkentésük eszközei	Humánerőforrás-kapacitás hiánya Programok pénzügyi-forrás hiánya
J	Szükséges erőforrások	Humánerőforrás a szervezéshez, megvalósításhoz Pénzügyi források a megvalósításhoz (300.000,- Ft)
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Egészségfejlesztési Program
K	Intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Rövid: szükséglet- és igényfelmérés – dokumentáció, célcsoport elérése min. 30 %-os Közép: partnerszervezetekkel megállapodás – dokumentáció Hosszú: közösségépítő programok archivált dokumentációja (fotók, jelenléti ívek, beszámolók) 2022.12.31.
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia 2030
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

A	Intézkedés címe:	Tájékoztató fórumok
B	Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A gyermekét egyedül nevelő szülő, vagy több (sok) gyermeket nevelő család esetében a szegénység kockázata magas
C	Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Szociális-, gyermekjóléti szolgáltatások célzott lehetőségeiről, családtámogató pályázati lehetőségekről széleskörű tájékoztatás Rövid: igénybe vehető szolgáltatások, családtámogató pályázatok felkutatása, célcsoport- és igényeik felmérése Közép: az igénybe vehető szolgáltatásokról, pályázatokról tájékoztató szakemberek felkeresése, velük megállapodás Hosszú: tájékoztató előadások, interaktív fórumok megvalósítása
F	Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1.Szükséglet- és igényfelmérés, pályázatok- és igénybevehető családtámogató szolgáltatások felkutatása 2. Tájékoztató előadás megtartására szakemberek felkérése 3. Tájékoztató előadások, interaktív fórumok megvalósítása
G	Résztvevők és felelős	Zsombó Nagyközség Önkormányzata
	Partnerek	József Attila Községi Ház és Könyvtár
H	Határidő(k) pontokba szedve	1) Szükséglet- és igényfelmérés, pályázatok- és igénybe vehető családtámogató szolgáltatások felkutatása – 2018.12.31. 2) Tájékoztató előadás megtartására szakemberek felkérése – 2019.03.31. 3) Tájékoztató előadások, interaktív fórumok megvalósítása – 2019.06.30.
I	Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövid: igénybe vehető szolgáltatások, családtámogató pályázatok felkutatása, célcsoport- és igényeik felmérésének dokumentációja, célcsoport elérése legalább 50 %-ban Közép: az igénybe vehető szolgáltatásokról, pályázatokról tájékoztató szakemberek felkeresése – megállapodási dokumentáció Hosszú: tájékoztató előadások, interaktív fórumok megvalósítása – archiválás dokumentumai (fotók, jelenléti ívek, beszámolók), igénybe vett szolgáltatások eredményei
	Kockázatok és csökkentésük eszközei	Humánerőforrás hiánya – szervezés, megvalósítás során Pénzügyi források hiánya
J	Szükséges erőforrások	Humánerőforrás Pénzügyi források (200.000,- Ft)
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Szociális szolgáltatási terv
K	Intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Rövid: igénybe vehető szolgáltatások, családtámogató pályázatok felkutatása, célcsoport- és igényeik felmérésének dokumentációja, célcsoport elérése legalább 50 %-ban Közép: az igénybe vehető szolgáltatásokról, pályázatokról tájékoztató szakemberek felkeresése – megállapodási dokumentáció Hosszú: tájékoztató előadások, interaktív fórumok megvalósítása – archiválás dokumentumai (fotók, jelenléti ívek, beszámolók), igénybe vett szolgáltatások eredményei 2022.12.31
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia 2030
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

A	Intézkedés címe:	„Szigetmentes” programok
B	Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Gyermeüket egyedül nevelők nők esetében a magányérzet kialakulásával nemcsak az anya mentális állapota lehet rosszabb, de az családi konfliktusokhoz is vezethet, vagy elszigeteltté válhatnak
C	Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Egyedülálló szülők-, gyermeküket egyedül nevelő nők számára szabadidős programok szervezése az izoláltság, a kirekesztettség kivédése érdekében. Rövid: kapcsolatfelvétel a célcsoport tagjaival, igényfelmérés Közép: programokra partnerszervezetek bevonása, források felkutatása (pl. pályázatok) Hosszú: gyermeküket egyedül nevelő nőknek közösségépítő programok megvalósítása számukra - értékelés
F	Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Kapcsolatfelvétel, igényfelmérés 2. Partnerszervezetek bevonása, források felkutatása 3. Közösségépítő programok megvalósítása, szolgáltatások biztosítása számukra 4. Értékelés
G	Résztvevők és felelős	József Attila Községi Ház és Könyvtár
	Partnerek	Zsombó Nagyközség Önkormányzata
H	Határidő(k) pontokba szedve	1) Kapcsolatfelvétel, igényfelmérés – 2018.12.31. 2) Partnerszervezetek bevonása, források felkutatása – 2019.03.31. 3) Közösségépítő programok megvalósítása, szolgáltatások biztosítása számukra – 2019.05.31. 4) Értékelés – 2019.06.30.
I	Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövid: szükséglet- és igényfelmérés – dokumentáció, célcsoport elérése min. 30 %-os Közép: partnerszervezetekkel megállapodás – dokumentáció Hosszú: közösségépítő programok archivált dokumentációja (fotók, jelenléti ívek, beszámolók)
	Kockázatok és csökkentésük eszközei	Humán erőforrás-kapacitás hiánya Pénzügyi források hiánya
J	Szükséges erőforrások	Humán erőforrás a szervezéshez, megvalósításhoz Pénzügyi forrás: 300.000,- Ft
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Egészségfejlesztési Program
K	Intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Rövid: szükséglet- és igényfelmérés – dokumentáció, célcsoport elérése min. 30 %-os Közép: partnerszervezetekkel megállapodás – dokumentáció Hosszú: közösségépítő programok archivált dokumentációja (fotók, jelenléti ívek, beszámolók)
E	A cél kapcsolódása országos szakpolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia 2030
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

A	Intézkedés címe:	Fizikai- és infokommunikációs akadálymentesítés – óvoda, iskola, önkormányzat épülete
B	Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A középületek nem teljesen akadálymentesek – óvoda, iskola, polgármesteri hivatal
C	Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Szükségleteknek megfelelő akadálymentesítés nem kielégítő az oktatási-nevelési intézményekben, illetve a polgármesteri hivatalban. Rövid: épület felmérése, pénzügyi erőforrás felmérés, kutatás Közép: építési tervek, szakhatósági engedélyek beszerzése, pályázat megírása, támogató szerződés megkötése Hosszú: fizikai- és infokommunikációs akadálymentesítés megvalósítása, fogyatékkal élők szolgáltatásokhoz való hozzáféréseinek növelése, esélyegyenlőségének biztosítása
F	Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	pénzügyi erőforrás felmérés, kutatás tervezés, engedélyek beszerzése, pályázat megírása, szerződés kötése fizikai- és infokommunikációs akadálymentesítés megvalósítása
G	Résztvevők és felelős	Zsombó Nagyközség Önkormányzata, Szent Imre Katolikus Általános Iskola, Nefelejcs Katolikus Óvoda
	Partnerek	Közreműködő Szervezetek
H	Határidő(k) pontokba szedve	1) pénzügyi erőforrás felmérés, kutatás – 2018.12.31. 2) tervezés, engedélyek beszerzése, pályázat megírása, szerződés kötése – 2019.04.30. 3) fizikai- és infokommunikációs akadálymentesítés megvalósítása – 2019.12.31.
I	Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Az épületen belüli lehetőségek felmérése, tervek készítése A teljesítés megvalósításához szükséges pénzügyi források biztosítása, pénzügyi jelentés, pályázati dokumentáció, megvalósulási tervek megvalósult fizikai- és infokommunikációs akadálymentesítési beruházások
	Kockázatok és csökkentésük eszközei	Pénzügyi erőforrások hiánya
J	Szükséges erőforrások	Pénzügyi erőforrások – 10.000.000,- Ft
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Intézkedési Terv, Településrendezési Terv
K	Intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	1) Az épületen belüli lehetőségek felmérése, tervek készítése 2) A teljesítés megvalósításához szükséges pénzügyi források biztosítása, pénzügyi jelentés, pályázati dokumentáció, megvalósulási tervek 3) megvalósult fizikai- és infokommunikációs akadálymentesítési beruházások 2022.12.31.
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Országos Fejlesztési és Területfejlesztési koncepció Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia 2030 Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025)
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

A	Intézkedés címe:	Közterületek akadálymentesítése (játszótér, park, járda)
B	Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A közterületek, járdák, parkok, parkolók, játszóterek a fogyatékkal élők számára nem jól használhatóak, a fizikai akadálymentesítés nem megoldott
C	Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Szükségleteknek megfelelő akadálymentesítés kialakítása a közterületeken Rövid: terület felmérése, pénzügyi erőforrás felmérés, kutatás Közép: építési tervek, szakhatósági engedélyek beszerzése, pályázat megírása, támogató szerződés megkötése Hosszú: fizikai akadálymentesítés megvalósítása, fogyatékkal élők szolgáltatásokhoz való hozzáféréseinek növelése, esélyegyenlőségének biztosítása
F	Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. pénzügyi erőforrás felmérés, kutatás 2. tervezés, engedélyek beszerzése, pályázat megírása, szerződés kötése 3. fizikai akadálymentesítés megvalósítása
G	Résztvevők és felelős	Zsombó Nagyközség Önkormányzata
	Partnerek	Közreműködő Szervezetek
H	Határidő(k) pontokba szedve	1) pénzügyi erőforrás felmérés, kutatás – 2018.12.31. 2) tervezés, engedélyek beszerzése, pályázat megírása, szerződés kötése – 2019.04.30. 3) fizikai akadálymentesítés megvalósítása – 2019.12.31.
I	Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	1) Az épületen belüli lehetőségek felmérése, tervek készítése 2) A teljesítés megvalósításához szükséges pénzügyi források biztosítása, pénzügyi jelentés, pályázati dokumentáció, megvalósulási tervek 3) megvalósult fizikai akadálymentesítési beruházások
	Kockázatok és csökkentésük eszközei	Pénzügyi erőforrások hiánya
J	Szükséges erőforrások	Pénzügyi erőforrások – 30.000.000,- Ft
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Intézkedési Terv, Településrendezési Terv
K	Intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	1) Az épületen belüli lehetőségek felmérése, tervek készítése 2) A teljesítés megvalósításához szükséges pénzügyi források biztosítása, pénzügyi jelentés, pályázati dokumentáció, megvalósulási tervek 3) megvalósult fizikai akadálymentesítési beruházások 2022.12.31
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Országos Fejlesztési és Területfejlesztési koncepció Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia 2030 Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025)
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

2. ÖSSZEGŐ TÁBLÁZAT - A HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAM 2022-BEN FELÜLVIZSGÁLT INTÉZKEDÉSI TERVE (HEP IT)-

3. MELLÉKLET A 2/2012. (VI. 5.) EMMI RENDELETHEZ

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
0.Településszintű probléma												
1	Bel- és külterületi utak felújítása	A településen a bel- és külterületi utak állapota javításra szorul.	Bel- és külterületi utak minőségének javítása	Költségvetés, Településrendezési Terv	Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió Belügyminisztérium pályázata önkormányzati feladatellátást, szolgáló fejlesztések támogatására	1.. pénzügyi erőforrás felmérés, kutatás 2. tervezés, engedélyek beszerzése, pályázat megírása, szerződés kötése 3. útépítés, karbantartás megvalósítása	Zsombó Nagyközség Önkormányzata	2023.12.31. belterületi utak tekintetében folyamatban, külterületi utak esetében forráshiány miatt csak karbantartás valósult meg, pályázati forrás 2023-ra nyílik	Utak minőségének javulása	Pályázati és önkormányzati forrás	Pénzügyi erőforrások függvénye	nem releváns

2	Ép testben ép lélek	Egészségtelen, mozgásszegény életmód megváltoztatása	Egészségtudatosabb gondolkodás, egészségmegőrzés	Egészségfejlesztési program	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia 2030	1.. pénzügyi erőforrás felmérés, kutatás 2. tervezés, közreműködő személyek felkeresése 3. előadások, vizsgálatok megszervezése	Zsombó Nagyközség Önkormányzata, védőnők, háziorvosok	2023.12.31.	Előadásokon, szűrővizsgálatokon résztvevők száma	Pályázati és önkormányzati forrás, civil szervezetek	Erőforrások hosszú távú megléte esetén biztosított	nem releváns
3	Sportolási infrastruktúra fejlesztése	A településen minél több sportolásra alkalmas helyszín megteremtése, meglévő helyszínek fejlesztése	Többféle sportolási lehetőség minden korosztály számára	Költségvetés	TOP Plusz Élhető települések pályázat	1.. pénzügyi erőforrás felmérés, kutatás 2. tervezés, engedélyek beszerzése, pályázat megírása, szerződés kötése 3. fejlesztés megvalósítása	Zsombó Nagyközség Önkormányzata	2023.12.31.	Sportrendezvények számának növekedése, résztvevők számának növekedése	Pályázati és önkormányzati forrás, civil szervezetek bevonása	Sportprogramok népszerűsítése, a kialakított infrastruktúra folyamatos karbantartása	nem releváns

I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége

1	Bevonás a közfoglalkoztatásba	Szegénység oka és következménye a tartós munkanélküliség, számuk csökken, de még mindig magas	Közfoglalkoztatás továbbfolytatása. Egyéb helyi foglalkoztatási lehetőségek felkutatása Rövid: célcsoport elérése Közép: álláskereső bevonása a közfoglalkoztatásba – átmeneti egzisztenciális problémáik csökkentése Hosszú: tartós munkanélküliek számának csökkentése	Közfoglalkoztatási terv	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia 2030	1. szükséglet- és igényfelmérés 2. erőforrások- és lehetőségek felmérése 3. kapcsolatfelvétel a Munkaügyi Központtal – közfoglalkoztatás, képzés 4. munkaerő-piaci integráció elősegítése	Zsombó Nagyközség Önkormányzata	2020. 03. 31. (kedd) Elvégezve	Minimum 3 hónapig tartó foglalkoztatás	Humán erőforrás a szervezéshez, koordináláshoz (önkormányzat) Anyagi fedezet (1.500.000,- Ft) képzés, tanácsadás, pénzügyi forrás	Rövid: célcsoport elérése legalább 50 %-ban Közép: Munka- és/vagy képzési szerződés Hosszú: foglalkoztatás fenntartása 3 fő részére legalább 3 hónapig	nem releváns
---	-------------------------------	---	--	-------------------------	--	---	---------------------------------	--------------------------------	--	---	--	--------------

2022—es II. felülvizsgálat: A közfoglalkoztatás az önkormányzat intézményeinél folyamatos, sajnos a résztvevők száma évről évre csökken, 2021-ben még 6, jelenleg 3 fő vesz részt hosszabb távú közfoglalkoztatásban

2	Személyiségfejlesztő csoportok általános- és középiskolások számára	Hátrányos helyzetű generációkon keresztüli átöröklődése – pályakezdő álláskeresők száma 2012-től 2016-ig 35 főről 6 főre csökkent – hátrányos helyzetű generációkon keresztüli átöröklődése	Szociális- és gyermekjóléti szolgáltatások bővítése – felzárkóztató- és fejlesztő programok szervezése 1) Rövid: Fejlesztési-, felzárkóztató programok tervezése, igényfelmérés 2) Közép: Fejlesztési-, felzárkóztató programok szervezése – pályázatok keresése a megvalósításhoz 3) Fejlesztési-, felzárkóztató programok megvalósítása	Gyermekjóléti Szolgálat szakmai program	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkóztató Stratégia 2030	1. Fejlesztési-, felzárkóztató programok tervezése, igényfelmérés 2. Fejlesztési-, felzárkóztató programok szervezése – pályázatok keresése megvalósításhoz 3. Fejlesztési-, felzárkóztató programok megvalósítása	Gyermekjóléti Szolgálat, Szent Imre Katolikus Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola	2023. 06. 23. (péntek) Határidő meghosszabbítva.	Megvalósult felzárkóztató, fejlesztő programok	Humán erőforrás – foglalkozásvezetők	Rövid: kérdőíves felmérés motivációkról, szükségletekről, tematika kidolgozása Közép: Fejlesztési- és felzárkóztató tematika Hosszú: foglalkozásokról beszámoló, jelenléti ívek 2022.12.31.	nem releváns
---	---	---	---	---	--	--	---	--	--	--------------------------------------	---	--------------

2022-es II. felülvizsgálat: 2020-ban a járványhelyzet miatt a foglalkozások elmaradtak, 2021-ben a Homokháti Kistérséggel együttműködve táborozhattak a gyerekek 2 alkalommal 15 fővel.

II. A gyermekek esélyegyenlősége

1	Segítség a segítőknél	A család működését zavaró és akadályozó okok közül a családok anyagi-, család széteséséből-, a nevelés-, gondozás, törődés és szeretet hiányából adódó veszélyeztetettség megemelkedett, emellett folyamatosan emelkedik a hátrányos helyzetű- és az SNI gyermekek száma az iskolában.	A hátrányos helyzetű gyermekekkel és családjukkal foglalkozó szakemberek továbbképzése ezen gyermekek nevelését, személyiségfejlesztését, illetve a szülők bevonását segítő ismeretek elsajátítása és a kompetenciák fejlesztése Rövid: továbbképzési lehetőségek keresése Közép: részvétel továbbképzéseken részvétel Hosszú: a tanultak integrálása a gyermekekkel való foglalkozás során	Gyermekjóléti Szolgálat szakmai program	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkóztató Stratégia 2030	1. Továbbképzési lehetőségek keresése 2. Továbbképzéseken való részvétel 3. A tanult ismeretek integrálása a gyermekekkel való munka során	Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat munkatársai	2019. 12. 31. (kedd) Elvégezve	megvalósult továbbképzések	Humán erőforrás – 1 fő Pénzügyi erőforrás: 70.000,- Ft	Rövid: jelentkezési lap továbbképzésre Közép: továbbképzésen való részvételt igazoló oklevél, tanúsítvány Hosszú: munka eredményességét és hatékonyságát igazoló fejlődés a gyermekek esetében 2022.12.31.	nem releváns
---	-----------------------	--	---	---	--	--	---	--------------------------------	----------------------------	--	--	--------------

2022-es II. felülvizsgálat: a Gyermekjóléti Szolgálat munkatársai 2020-ban Hatékony kommunikációt tanulhattak. 2021-ben nem volt lehetőség továbbképzésre, 2022-ben Kiegészítő felismeréséről és kezeléséről, valamint a jelzőrendszeréről, és a gyermekbántalmazás prevenciójáról hallgathattak előadást.

2	Felzárkóztató foglalkozások	Jellemzően a HH és a HHH tanulók közül kerülnek ki az évisemlétlők	A lemorzsolódásban veszélyeztetett tanulók mentorálása, részükre fejlesztő-, felzárkóztató foglalkozások szervezése és megvalósítása. Rövid: szükségletfelmérés osztályfőnökök és Tanulási Képességet Vizsgáló Bizottság koordinálásával Közép: fejlesztő feladatlapok kidolgozása Hosszú: fejlesztő- és felzárkóztató foglalkozások szervezése és megvalósítása	Pedagógiai Program, Közoktatási Esélyegyenlőségi Program	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatói Stratégia 2030	1. szükségletfelmérés az osztályfőnökök közreműködésével 2. kapcsolatfelvétel a Tanulási Képességet Vizsgáló Bizottsággal 3. A Bizottság bevonása a felmérésbe 4. fejlesztő feladatlapok kidolgozása 5. fejlesztő- és felzárkóztató foglalkozások szervezése és megvalósítása 6. értékelés	Szent Imre Katolikus Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola	2019. 10. 31. (csütörtök) Elvégezve	fejlesztésben részt vett diákok száma	Humán erőforrás- igény	Rövid: szükségletfelmérés – tesztlapok, Bizottság véleménye Közép: fejlesztő feladatlapok Hosszú: értékelés dokumentumai 2022.12.31.	nem releváns
2022-es II. felülvizsgálat: az iskolában folyamatosan vesznek részt felzárkóztató foglalkozásokon, az első 4 évfolyam órarendbe illesztve, a felsőbb évfolyamosoknak differenciált foglalkozásokon segítenek a pedagógusok, így az évisemlétlők száma alacsony, a tavalyi évben mindössze egy tanuló volt. A hátrányos helyzetű gyermekek száma a tavalyi évre kissé megemelkedett, 5 főre.												
3	Szabadidős eszközök beszerzése	Csekély számban vannak a Családsegítő- és Gyermekjóléti Szolgálatnál olyan eszközök, melyek a gyermekek szabadidős tevékenységét vagy esetlegesen tanulásukat segítik (szabadidős-, társas- és fejlesztő játékok)	A szabadidő hasznos eltöltését, a tanulást segítő eszközök beszerzése Rövid: igényfelmérés, pályázat keresése Közép: pályázat megírása Hosszú: pályázat megnyerése esetén az eszközök beszerzése	Gyermekjóléti Szolgálat szakmai program	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatói Stratégia 2030	1. igényfelmérés, pályázat keresése 2. pályázat megírása 3. pályázat megnyerése esetén az eszközök beszerzése	Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat	2023. 06. 23. (péntek) Pályázati forrás hiánya miatt nem valósult meg.	beszerzésre került eszközök	Pénzügyi erőforrás – 1.000.000,- Ft	igényfelmérő lap - pályázati dokumentáció - vásárolt eszközök Rövid: igényfelmérés, pályázat keresése – igényfelmérő lapok Közép: pályázat megírása – pályázati dokumentáció Hosszú: pályázat megnyerése esetén az eszközök beszerzése 2022.12.31.	nem releváns
2022-es II. felülvizsgálat: forráshiány miatt eszközök beszerzése nem történt												

III. A nők esélyegyenlősége												
1	Tájékoztató fórumok	A gyermekét egyedül nevelő szülő, vagy több (sok) gyermeket nevelő család esetében a szegénység kockázata magas	Szociális-, gyermekjóléti szolgáltatások célzott lehetőségeiről, családtámogató pályázati lehetőségekről széleskörű tájékoztatás Rövid: igénybe vehető szolgáltatások, családtámogató pályázatok felkutatása, célcsoport- és igényeik felmérése Közép: az igénybe vehető szolgáltatásokról, pályázatokról tájékoztató szakemberek felkeresése, velük megállapodás Hosszú: tájékoztató előadások, interaktív fórumok megvalósítása	Szociális szolgáltatási terv	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia 2030	1.Szükséglet- és igényfelmérés, pályázatok- és igénybevehető családtámogatói szolgáltatások felkutatása 2. Tájékoztató előadás megtartására szakemberek felkérése 3. Tájékoztató előadások, interaktív fórumok megvalósítása	Zsombó Nagyközség Önkormányzata	2019. 06. 30. (vasárnap) Nem releváns a célkitűzés.	megvalósult fórumok, tájékoztató előadások	Humán erőforrás Pénzügyi források (200.000,- Ft)	Rövid: igénybe vehető szolgáltatások, családtámogató pályázatok felkutatása, célcsoport- és igényeik felméréseinek dokumentációja, célcsoport elérése legalább 50 %-ban Közép: az igénybe vehető szolgáltatásokról, pályázatokról tájékoztató szakemberek felkeresése – megállapodási dokumentáció Hosszú: tájékoztató előadások, interaktív fórumok megvalósítása – archiválás dokumentumai (fotók, jelenléti ívek, beszámolók), igénybe vett szolgáltatások eredményei 2022.12.31.	nem releváns
2022-es II. felülvizsgálat: a családsegítő szolgálat munkatársai folyamatosan tájékoztatják az érintetteket az aktuális pályázati lehetőségekről, illetve szolgáltatások elérhetőségéről												

2	„Szigetmentes” programok	Gyermeüket egyedül nevelők nők esetében a magányérzet kialakulásával nemcsak az anya mentális állapota lehet rosszabb, de az családi konfliktusokhoz is vezethet, vagy elszigeteltté válhatnak	Egyedülálló szülők-, gyermeküket egyedül nevelő nők számára szabadidős programok szervezése az izoláltság, a kirekesztettség kivédése érdekében. Rövid: kapcsolatfelvétel a célcsoport tagjaival, igényfelmérés Közép: programokra partnerszervezetek bevonása, források felkutatása (pl. pályázatok) Hosszú: gyermeküket egyedül nevelő nőknek közösségépítő programok megvalósítása számukra - értékelés	Egészségfejlesztési Program	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia 2030	1. Kapcsolatfelvétel, igényfelmérés 2. Partnerszervezetek bevonása, források felkutatása 3. Közösségépítő programok megvalósítása, szolgáltatások biztosítása számukra 4. Értékelés	József Attila Községi Ház és Könyvtár	2019. 06. 30. (vasárnap) Nem releváns a célkitűzés.	közösségépítő programok	Humán erőforrás a szervezéshez, megvalósításhoz Pénzügyi forrás: 300.000,- Ft	Rövid: szükséglet- és igényfelmérés – dokumentáció, célcsoport elérése min. 30 %-os Közép: partnerszervezetekkel megállapodás – dokumentáció Hosszú: közösségépítő programok archivált dokumentációja (fotók, jelenléti ívek, beszámolók)	nem releváns
---	-----------------------------	--	--	-----------------------------	--	---	---------------------------------------	--	-------------------------	--	---	--------------

2022-es II. felülvizsgálat: a családsegítő szolgálat munkatársai folyamatosan tájékoztatják az érintetteket az aktuális pályázati lehetőségekről, illetve szolgáltatások elérhetőségéről

IV. Az idősek esélyegyenlősége												
1	„Őszike” program	Nagy a veszélye a településen az idősek elszigetelődésének, magas az egyedül élők aránya, mely erősíti a magányosság tényét, az izoláltság kialakulását	Az idősek aktivitásának ösztönzése számukra szervezett közösségi programokkal, szolgáltatásokkal. Rövid: kapcsolatfelvétel a célcsoport tagjaival, igényfelmérés Közép: programokra partnerszervezetek bevonása, források felkutatása (pl. pályázatok) Hosszú: közösségépítő programok megvalósítása, szolgáltatások biztosítása számukra - értékelés	Egészségfejlesztési Program	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia 2030 Időügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022)	1. Kapcsolatfelvétel, igényfelmérés 2. Partnerszervezetek bevonása, források felkutatása 3. Közösségépítő programok megvalósítása, szolgáltatások biztosítása számukra 4. Értékelés	Bokréta Dalkör, Szivárvány Zsombói Nagycsaládosok Egyesülete, József Attila Községi Ház és Könyvtár, Nyugdíjas Klub	2019. 07. 31. (szerda) Elvégezve	közösségépítő programok	Humán erőforrás a szervezéshez, megvalósításhoz Pénzügyi források a megvalósításhoz (300.000,- Ft)	Rövid: szükséglet- és igényfelmérés – dokumentáció, célcsoport elérése min. 30 %-os Közép: partnerszervezetekkel megállapodás – dokumentáció Hosszú: közösségépítő programok archivált dokumentációja (fotók, jelenléti ívek, beszámolók) 2022.12.31.	nem releváns
2022-es II. felülvizsgálat: Évente rendszeresen megrendezésre kerülő programok: Dalos találkozó 80-100 fővel, Idősek karácsonya 200-300 fővel. A szépkorúak egyesülete kéthetente tart gyűlést, alkalmanként kb. 60 fővel, a Bokréta Dalkör hetente tart próbát 16 fővel. 2022-ben egy alkalommal Kápolnásnyékre kirándultak az idősek, kb. 30 fővel.												
2	„Família” program	Generációk közötti kommunikáció nehézsége megnehezíti a mindennapok kapcsolattartását (mikro- és tágabb környezetben egyaránt)	Generációs- és családi programok szervezése Rövid: kapcsolatfelvétel a célcsoport tagjaival, igényfelmérés Közép: programokra partnerszervezetek bevonása, források felkutatása (pl. pályázatok) Hosszú: családoknak, különböző korosztályoknak egy időben, egyhelyen szervezett közösségépítő programok megvalósítása, szolgáltatások biztosítása számukra – értékelés	Egészségfejlesztési Program	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia 2030	1. Kapcsolatfelvétel, igényfelmérés 2. Partnerszervezetek bevonása, források felkutatása 3. Közösségépítő programok megvalósítása, szolgáltatások biztosítása számukra 4. Értékelés	Szivárvány Zsombói Nagycsaládosok Egyesülete, József Attila Községi Ház és Könyvtár	2019. 07. 31. (szerda) Elvégezve	közösségépítő programok	Humán erőforrás a szervezéshez, megvalósításhoz Pénzügyi források a megvalósításhoz (300.000,- Ft)	Rövid: szükséglet- és igényfelmérés – dokumentáció, célcsoport elérése min. 30 %-os Közép: partnerszervezetekkel megállapodás – dokumentáció Hosszú: közösségépítő programok archivált dokumentációja (fotók, jelenléti ívek, beszámolók) 2022.12.31.	nem releváns

2022-es II. felülvizsgálat: Minden évben megrendezésre kerülő programok: Farsang 30-50 fővel, Gyereknapi kb. 100 fővel, Falunapi 200-300 fővel Egészségügyi vizsgálatokkal és előadásokkal kb. 50-80 fő részvételével, Nagy B. Ferenc kolbász és hurkatöltő emléktárgy 100-150 fő részvételével, Adventi forgatag 80-100 fő részvételével. 2021-2022-ben színházi előadásokon vehettek részt a családok évi 4-5 alkalommal, kb. 80 fő vett részt az előadásokon. Márc. 15-i és október 23-i ünnepségeken az iskola tanulói közreműködnek, a többi korosztály nézőként van jelen, míg a farsang, a kolbász-hurkatöltés, vagy az utóbbi években hagyománnyá vált rétegsütés alkalmával épp az idősebb korosztály az, aki a programot szervezi, és igyekszik a hagyományokat átadni a fiatalabb korosztálynak. A jeles napokhoz kapcsolódó programok pedig jó alkalmat adnak arra, hogy a falu apraja és nagya is találkozzon és közösen kapcsolódjon ki.

V. A fogyasztással élő esélyegyenlősége

1	Fizikai- és infokommunikációs akadálymentesítés – óvoda, iskola, önkormányzat épülete	A középületek nem teljesen akadálymentesek – bölcsőde, óvoda, iskola, polgármesteri hivatal	Szükségleteknek megfelelő akadálymentesítés az oktatási-nevelési intézményekben, illetve a polgármesteri hivatalban. Rövid: épület felmérése, pénzügyi erőforrás felmérés, kutatás Közép: építési tervek, szakhatósági engedélyek beszerzése, pályázat megírása, szerződések megkötése Hosszú: fizikai- és infokommunikációs akadálymentesítés megvalósítása, fogyasztással élő szolgáltatásokhoz való hozzáféréseinek növelése, esélyegyenlőségének biztosítása	Intézkedési Terv, Településrendezési Terv	Országos Fejlesztési és Területfejlesztési koncepció Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia 2030 Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025)	1. pénzügyi erőforrás felmérés, kutatás 2. tervezés, engedélyek beszerzése, pályázat megírása, szerződés kötése 3. fizikai- és infokommunikációs akadálymentesítés megvalósítása	Zsombó Nagyközség Önkormányzata, Szent Imre Katolikus Általános Iskola, Nefelejcs Katolikus Óvoda	2023. 06. 23. (péntek) A Polgármesteri Hivatal akadálymentesítése nem történt meg.	100 %-os akadálymentesített közterület	Pénzügyi erőforrások – 10.000.000,- Ft	1) Az épületen belüli lehetőségek felmérése, tervek készítése 2) A szükséges pénzügyi források biztosítása, pénzügyi jelentés, pályázati dokumentáció, megvalósulási tervek 3) megvalósult fizikai- és infokommunikációs akadálymentesítési beruházások 2022.12.31.	nem releváns
---	---	---	--	---	---	--	---	--	--	--	---	--------------

2022-es II. felülvizsgálat: a 2021-es évben a településközpont kialakításával a Polgármesteri Hivatal épületének új bejárata is akadálymentesen lett kialakítva, így már csak az egészségügyi helyiség nem akadálymentes, az épületben. A többi középület kialakítása akadálymentes.

2	Közterületek akadálymentesítése (játszóter, park, járda)	A közterületek, járdák, parkok, parkolók, játszóterek a fogyasztással élő számára nem jól használhatóak, a fizikai akadálymentesítés nem megoldott	Szükségleteknek megfelelő akadálymentesítés a közterületeken. Rövid: terület felmérése, pénzügyi erőforrás felmérés, kutatás Közép: építési tervek, szakhatósági engedélyek beszerzése, pályázat megírása, szerződések megkötése Hosszú: akadálymentesítés kivitelezése, fogyasztással élő szolgáltatásokhoz való hozzáféréseinek, biztosítása	Intézkedési Terv, Településrendezési Terv	Országos Fejlesztési és Területfejlesztési koncepció Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia 2030 Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025)	1. pénzügyi erőforrás felmérés, kutatás 2. tervezés, engedélyek beszerzése, pályázat megírása, szerződés kötése 3. fizikai akadálymentesítés megvalósítása	Zsombó Nagyközség Önkormányzata	2023. 06. 23. (péntek) Pénzügyi erőforrás hiányában a cél nem valósult még meg.	100 %-os akadálymentesített közterület	Pénzügyi erőforrások hiánya	1) Az épületen belüli lehetőségek felmérése, tervek készítése 2) A megvalósításához szükséges pénzügyi források biztosítása, pénzügyi jelentés, pályázati dokumentáció, megvalósulási tervek 3) megvalósult akadálymentesítési beruházások 2022.12.31.	nem releváns
---	--	--	--	---	---	--	---------------------------------	---	--	-----------------------------	--	--------------

2022-es II. felülvizsgálat: pénzügyi erőforrás hiányában nem valósult meg

3. MEGVALÓSÍTÁS

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri továbbá intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2 A megvalósítás folyamata

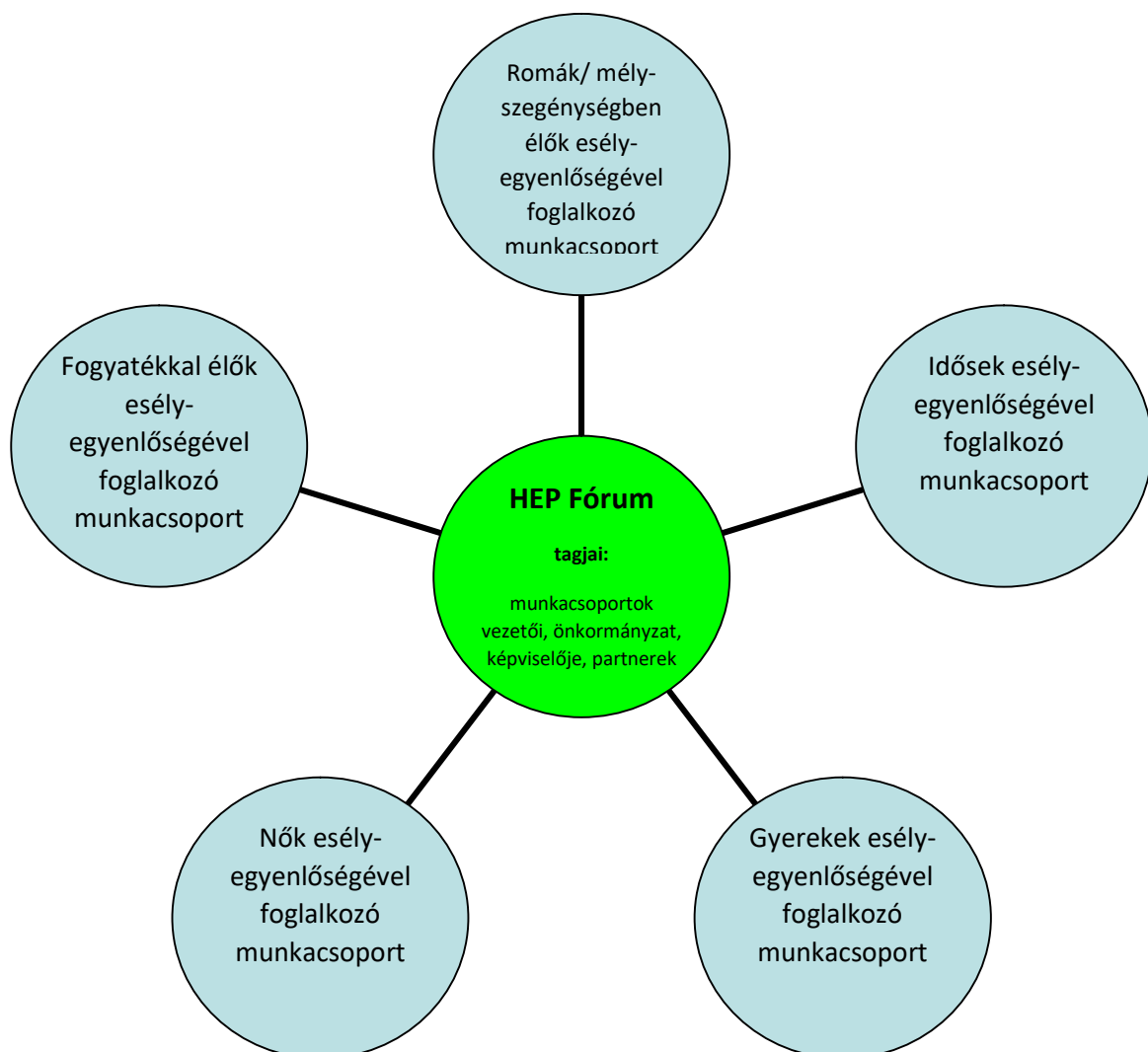
A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórumnak a Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében az alábbi feladatokat kell elvégezni:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások két évente történő felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,

- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével **tematikus munkacsoportokat alakíthatunk 2 ezer fő feletti településeken (opcionális)** az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább kétfévente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzeti önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről Gyuris Zsolt polgármester felel.:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
- Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
- Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
- Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
- Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének (jegyző) feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelőssével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítsék képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.

- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-ot, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető – felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. Zsombó Nagyközség Önkormányzatának Képviselő-testülete Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Zsombó Nagyközség Önkormányzatának Képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) 2018. szeptember 26-én tartott ülésén megvitatta és a 95/2018. (IX.26.) Kt. számú határozatával elfogadta.

III. Zsombó Nagyközség Önkormányzatának Képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot az Intézkedési Terv részzel együtt 2020 novemberében felülvizsgálta és a 188/2020 (XII.23.) Kt. számú határozatával elfogadta.

Zsombó, 2020. december 23.

Gyuris Zsolt
polgármester

dr. Sziromi Márta
jegyző